

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 12/10104	
	Arkiv sakID.: 12/2372	Saksbehandler: Gunnar Sveen
Sluttbehandlede vedtaksinstans: Kommunestyre		
Sak nr.: 157/12	FORMANNSKAP	Dato: 26.11.2012

BUDSJETT 2013 OG ØKONOMIPLAN 2014-2016

Vedlegg: Budsjett 2013 og økonomiplan 2014-2016

Sammendrag:

Se vedlegg.

INNSTILLING :

1. Strategisk innretning

- a. Fauske kommune har store utfordringer med å holde kontroll på driftsutgiftene. Dette blir et prioritert område fremover. Samtidig skal Fauske kommune tilby godt nok tjenestetilbud til befolkningen.
- b. Fauske kommune fortsetter satsingen på folkehelse og holder fokus på barn og unge.
- c. Samhandlingsreformen vil kreve at vi følger opp de avtaler som nå er inngått med helseforetaket og at vi forbereder oss på oppgavene innen rus/psykiatri, samt øyeblikkelig hjelp.
- d. Fortsatt implementering av Helse- og omsorgsplanen. Fokus i 2013 vil være morgendagens hjemmetjeneste og demensboliger i Eiaveien.
- e. Rådmannen vil midlertidig gjennomføre organisatoriske grep i 2013 for å sikre Fauske kommune en sterkere styring av den økonomiske utviklingen i kommunen og sørge for at enhetene holder seg til tildelte midler. Videre støtte utviklingen innenfor de ulike fagområdene. Denne organiseringen skal være innenfor gjeldende driftsrammer. Den administrative organisering av ledernivået mellom rådmann og enhetsleder organiseres i tre fagområder ved at enhetene;
  - i. Sykehjem, Hjemmetjenester, Miljø/habilitering, Helse og NAV legges inn under en felles konstituert kommunalsjef. Dette området benevnes heretter som Helse og Omsorg.
  - ii. Barnehager, Skoler, Barne/familie, Kultur og Integrering legges inn under en felles kommunalsjef. Dette område benevnes heretter som Oppvekst.
  - iii. VVA og Bygg/eiendom samt Plan/utvikling legges inn under en felles kommunalsjef. Dette området benevnes heretter Plan og kommunaltekniske tjenester.

- f. Storkjøkken overføres fra enhet Plan og utvikling til fagområdet Helse og Omsorg
- g. Bemanningsprosjektet vil fortsette med samme fokus på prosjektet som i 2012.
- h. Enhet Plan og utvikling må settes i stand til effektivt å kunne håndtere næringslivets behov for utvikling av næringsarealer, kjøp av areal, byggegodkjenning, detaljplaner mv.
- i. Avdeling for idrett flyttes fra enhet Bygg- og eiendom til enhet Kultur.
- j. Det ansettes egen kommunikasjonsleder som kan belastes næringsfondet
- k. Den interkommunale PPT-ordningen sies opp og tilbakeføres i takt med etablering av ny skolestruktur. Oppsigelsen gjøres betinget.
- l. Rådmannen ønsker å starte et arbeide med samlokalisert brannordning og VVA, samt utrede flytting av enhet VVA og Salten-Brann ut av sentrum.

2. Økonomiplan 2014-2016.

- a. Økonomiplanen vedtas med de retningsgivende mål og premisser samt økonomiske drifts- og investeringsrammer som er nedfelt i forslag til økonomiplan for Fauske kommune.
- b. Fauske kommune har en for kostbar drift i forhold til inntektene. Det kan ikke forsvares over tid. Derfor må driften reduseres for å kunne møte de økonomiske utfordringene kommunen står overfor. Kommunestyret ber seg forelagt utredninger for å klargjøre hvordan Fauske kommune skal kunne redusere driften med 16,1 mill. kr, samt hvordan en kan oppfylle kravet til avsetninger som er vedtatt i perspektivmeldingen 2013-2025
- c. Kommunestyret ber seg forelagt egen sak vedrørende fremtidig barnehagestruktur i Fauske kommune.
- d. Kommunestyret ber rådmannen fortsette arbeidet med utredning og vurdering av interkommunalt samarbeid, herunder med fokus på brannberedskap og behovet for koordinering mellom kommunene.
- e. Kommunestyret ber rådmannen fortsette arbeidet med utredning av drift, organisering, finansiering mv. av eiendomsforvaltningen.
- f. Kommunestyret ber også rådmannen utrede nærmere;
  - i. Perspektivmelding fra 2014, inkl kostnadsanalyser
  - ii. Utleie av kommunale bygg til idrettslag, frivillige lag og foreninger
  - iii. Storkjøkken drift. Det søkes samarbeid med øvrige kommuner i indre Salten, alternativt skal driften gjennomgås og vurderes.

3. Budsjett 2013.

- a. Budsjett 2013 for Fauske kommune vedtas med alle tiltak slik de foreligger.
- b. Budsjettrammer for 2013 for Fauske kommune fastsettes som bindende for alle enheter og må ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndighet etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjett-saker.
- c. Effektiviseringsbehovet i 2013 på minimum 2,9 mill. kr skal fordeles enhetene i økonomimelding 1/2013.
- d. Investeringsplanen 2013 for Fauske kommune vedtas
- e. For skatteåret 2013 skal det skrives ut eiendomsskatt på verker og bruk og faste eiendommer i avgrensa område, jf. lov om eiendomsskatt til kommunene §3, første ledd, bokstav e.

- i. Eiendomsskatten skal utskrives etter følgende satser, jf. § 11 første ledd:
    - 1. boliger 7 ‰
    - 2. verker og bruk: 7 ‰
    - 3. Forretningseiendommer: 7 ‰
  - ii. Det gis fritak for eiendomsskatt for bygninger som eies og drives av lag og foreninger og som benyttes til deres primærvirksomhet, jf. § 7, bokstav a. Drives det kommersiell virksomhet i hele eller deler av bygget/eiendommen betales eiendomsskatt for den del der kommersiell drift skjer.
- f. Godtgjørelse til ordfører og varaordfører.
- i. Godtgjørelse til ordfører fastsettes som følger; .....
  - ii. Godtgjørelse varaordfører fastsettes som følger; .....
- g. For 2013 legges det opp til en samlet låneramme på inntil 45,446 mill. kroner. Låneopptaket er fordelt slik:

Ordinær investering 2013	Beløp (i 1000 kr)
Område	2013
Skolemateriell	1 000
IT utstyr	2 000
Vestmyra skole	-
Valnesfjord skole/flerbrukshall	1 000
Ventekostnader skolestruktur	2 000
Sulitjelma skole	27 728
Fotballhall	1 880
Aksjon skolevei	200
Boliger Tareveien	2 000
Torggata 16	26 000
Oppgradering gatelys	500
Oppgradering eksisterende eiendomsmasse	2 000
Oppgradering maskinpark	2 000
Sulitjelma Barnehage	500
Skilting	150
Kunstgress Finneid	900
Heis på sykehjemmet	1 200
Utredning samlokalisering tekn.tj.	1 000
Finanseringsbehov (ex. Vann/Avløp)	72 058
Mva kompensasjon	-14 412
Bruk av investeringsfond	-15 000
Investeringstilskudd husbanken	-7 200
Nye lån eks VA	-35 446
VA 2013	
Vann	7 000
Avløp	3 000
Nye VAR lån	-10 000
Totalt nye lån 2013	-45 446

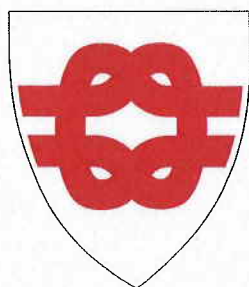
Lånene gis løpetid i samsvar med kommunelovens bestemmelser i § 50. I budsjett og økonomiplan er avdragstid gjennomsnittlig satt til 30 år.

Even Ediassen
Rådmann

Årsbudsjett 2013
Økonomiplan 2014–2016

Fauske kommune

Innhold

1.0 Innledning	4
1.1 Nøkkeltall og forutsetninger	4
1.2 Budsjettforslagets strategiske innretning	4
1.3 Tiltak 2013	8
2.0 Sammenheng med kommunens øvrige planverk	10
3.0 Kommunens rammebetingelser	11
3.1 Befolkningsutvikling	11
3.2 Prognose folketall	12
3.3 Nasjonaløkonomiske utsikter	13
3.4 Statsbudsjettet 2013	14
3.5 Pensjonsutgifter	16
4.0 Fellesområder	18
4.1 Budsjett fellesområder	18
4.2 Fellesinntekter	19
4.2.1 Skatt og rammetilskudd	19
4.2.2 Kraftinntekter	19
4.2.3 Øvrig eiendomsskatt	20
4.2.4 Andre inntekter	21
4.3 Gjeld, renter og avdrag	21
4.4 Interkommunalt samarbeid	22
4.5 Selvkost	23
4.6 Tilskudd kirkelig fellesråd	23
5.0 Driftsområder	24
5.1 Budsjett resultatenheter	24
5.2 Ressursbruk	25
5.2.1 Utvikling årsverk	25
5.2.2 Sykefravær	26
5.2.3 Vikarbruk	26
5.2.4 Kompetanseutvikling	27
5.2.5 Rekruttering	27
5.3 Politisk virksomhet	28
5.4 Rådmannens stab	28
5.5 Oppvekst	30
5.5.1 Skole	31
5.5.2 Barnehage	33
5.5.3 Barne og familieenheten	37

5.5.4 Kultur	38
5.5.5 Integrering	39
5.6 Helse og omsorg.....	41
5.6.1 Samhandlingsreformen	41
5.6.2 Brukerkontoret	43
5.6.3 Bemanningsplanlegging	43
5.6.4 Sykehjemmet.....	44
5.6.5 Hjemmetjenesten.....	46
5.6.6 Helse.....	49
5.6.7 Miljø og habilitering	50
5.6.8 Fauske Storkjøkken.....	51
5.6.9 NAV	52
5.7 Plan og kommunalteknisk tjenester	53
5.7.1 Plan og utvikling	53
5.7.2 VVA	55
5.7.3 Eiendomsforvaltning (Bygg, eiendom og idrett)	56
6.0 Investeringer.....	57
6.1 Ordinære investeringer.....	57
6.2 Investeringer i VA-området	61
7.0 Likviditet, fond og finansforvaltning	62
7.1 Likviditet.....	62
7.2 Disposisjonsfond og ubundne investeringsfond	64
7.3 Finansforvaltning	64
8.0 Andre områder	65
8.1 FAUNA KF	65
8.2 Næringsfondet.....	65
VEDLEGG.....	66
Vedlegg 1 – Tiltaksoversikt	66
Vedlegg 2 - Budsjettoversikt skoler og barnehager	67
Vedlegg 3 - Hovedoversikt drift	68
Vedlegg 4 - Budsjettskjema 1A	69
Vedlegg 5 - Budsjettskjema 1B	70
Vedlegg 6 - Budsjettskjema 2A	72
Vedlegg 7 - Budsjettskjema 2B	73
Vedlegg 8 - Hovedoversikt investeringer	74
Vedlegg 9 - Budsjett Fauna KF.....	75

1.0 Innledning

1.1 Nøkkeltall og forutsetninger

Veksten i kommunesektorens frie inntekter for 2013 tilsvarer de økte kostnadene kommunesektoren får på grunn av endringer i befolknings-sammensetningen, økte pensjonskostnader og andre automatiske kostnadsøkninger. Derimot er det en reduksjon i kraftprisene. For budsjett 2013 utgjør dette 5,9 mill. kr i reduserte inntekter for Fauske kommune. Reduksjon i inntektene gir store utfordringer i budsjettarbeidet.

Budsjett 2013 og økonomiplanperioden 2014-2016 har en ambisiøs investeringsplan med bl.a oppføring av 2 nye skoler. Omfanget av investeringene vil legge ytterligere press på den økonomiske driftssituasjonen gjennom økte kapitalkostnader frem mot 2017. Dette er beregnet til 14,55 mill. kr i 2016 og til ytterligere 20,1 mill. kr i 2017. Rentenivået er lavt og for 2013 forventes en rente på 3,1% for lånemassen til Fauske kommune. Renten forventes å stige svakt i økonomiplanperioden. Avdragene øker med økt låneopptak. Alle nye lån tas opp med 30 års løpetid.

I budsjettet for 2013 og økonomiplanperioden 2014-2016 har rådmannen ikke funnet plass til avsetninger for å styrke egenkapitalen til Fauske kommune. Dette er ikke i tråd med vedtaket i perspektivmeldingen 2013-2025, og oppfattes som en stor risiko i økonomiplanen.

Rådmannen foreslår flere tiltak for å redusere driftsnivået med totalt netto 10,9 mill. kr i budsjettet 2013. Dette er ikke tilstrekkelig og budsjettet 2013 legges frem med et 2,9 mill. kr effektiviseringsbehov. Dette må håndteres ved ulike budsjettreduksjoner på enhetene i løpet budsjettåret 2013.

Økningen av kapitalkostnadene fremover vil kreve driftstilpasninger. I 2016 har effektiviseringsbehovet kommet opp i minst 16,1 mill. kr. som ikke er fordelt enhetene. I 2017 er dette økt til 21,7 mill. kr. I disse tallene er ikke kravet til avsetning tatt med.

Dette innebærer at en i kommende økonomiplan periode må utrede og gjennomføre flere varige driftstilpasningstiltak for å kunne imøtekomme forventet inntektsnivå, kravet til avsetninger og planlagt investeringsnivå.

1.2 Budsjettforslagets strategiske innretning

Budsjettforslaget for 2013 er bygd opp rundt erkjennelsen av behovet for sterkere og nærmere samhandling mellom enhetsledere og rådmann. Budsjettet er også innrettet mot en større tverrfaglig samarbeidsordning, og ikke minst skal budsjettet være realistisk, gjennomførbart og styrbart.

Videre satsning på Folkehelse

Fauske kommune fortsetter satsingen på folkehelse og holder fokus på barn og unge. Budsjettområdet foreslås å disponere 1 mill. kr til ulike tiltak innenfor folkehelse i Fauske for dermed å kunne satse ytterligere innenfor området

Fortsatt fokus på helse og omsorg

Den demografiske endringen i samfunnet kjennetegnes ved at antall og andel eldre stiger. For Fauske Kommune vil dette påvirkes med en forventet økning for antall personer over 90 år for

perioden 2009-2014 med 30% med en stabil utvikling i kommende år. For samme periode forventes det 23% økning for gruppen 70 til 74 år. Det vil igjen si at denne perioden vil gi en økning både for de eldste eldre og de yngste eldre. Utviklingen vil holde seg i årene framover med en eskalerende utvikling for aldersgruppen 80 – 84 for perioden 2019 – 2024 med rundt 27%. Disse utfordringene sammen med utviklingen innenfor forløpsgruppen demente, som dessverre viser seg å ramme stadig flere yngre innbyggere, videreføres og det fokuseres på områder som bla; boliger og dag/avlastningstilbud for demente samt styrket hjemmetjeneste.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen vil kreve at vi følger opp de avtaler som nå er inngått med helseforetaket og at vi forbereder oss på oppgavene rus/psykiatri samt øyeblikkelig hjelp i 2016. I dette perspektivet må vi som kommune invitere til et interkommunalt samarbeid med kommunene Sørfold og Saltdal for å løse disse utfordringene.

Helse-og omsorgsplanen

Fortsatt Implementering av Helse-og omsorgsplanen. Fokus i 2013 vil være morgendagens Hjemmetjeneste og Demens Boliger i Eiaveien.

Interkommunalt samarbeid

Det omfatter bl.a. øyeblikkelig hjelp, legevaktjenesten, jordmortjenesten. Her er det også et behov for å koordinere innsatsen mellom kommunene slik at begrensede ressurser settes inn i et felles løft.

Organisatorisk styrking av helse og omsorg

For å understøtte utviklingen innenfor disse fagområdene vil rådmannen foreta en organisatorisk styrking av ledernivået mellom rådmann og enhetsleder ved at enhetene Sykehjem, Hjemmetjenester, Miljø/Habilitering, Helse og NAV legges inn under en felles konstituert kommunalsjef. Dette området benevnes heretter Helse og Omsorg. Storkjøkken overføres fra enhet Plan og utvikling til Helse og Omsorg og det søkes samarbeid med øvrige kommuner (i indre Salten). Et viktig element her er ernæringsperspektivet. Dersom det ikke er mulig å få til et samarbeide med øvrige kommuner arbeides det videre med å vurdere hvordan driften skal være.

Bemanningsprosjektet

Dette prosjektet vil fortsette med samme fokus som i 2012. Rådmannen minner om prosjektets overordnede målsetting som er å redusere deltid, redusere vikarkostnader samt å utvikle og iverksette et komplett system for bemanningsplanlegging for pleie-og omsorgsenhetene, herunder turnusløsning.

Et sterkere fokus på eiendomsforvaltning

Fauske kommune arbeider videre med den helhetlige vurderingen av den kommunale eiendomsmassen i kommunen. Målet med arbeidet er å få på plass en mer optimalisert drift av kommunens eiendomsportefølje. Flere eksempler gjennom 2012 med Sagatun, svømmehallen og Vestmyra skole viser til fulle at vi som kommune må ta et grunnleggende «oppgjør» med det manglende vedlikehold over år. Til siste møte før sommeren fremlegger rådmannen et saksfremlegg til kommunestyret med et forslag om nødvendige endringer i organisering, drift, finansiering mv.

Oppvekst barn og unge

Rådmannen ønsker å arbeide videre med å styrke dette området gjennom enda større grad av samhandling mellom skoler, barnehager og barnevern og familieenhet.

For å understøtte utviklingen innenfor disse fagområdene vil rådmannen at enhetene barne og familie, barnehager, skoler, kultur og integrering legges inn under en felles kommunalsjef. Dette området benevnes heretter Oppvekst. Fauske kommune sier opp avtalen om det interkommunale PPT-samarbeidet og tilbakefører dette til den kommunale struktur frem mot etableringen av en felles sentrumsskole i 2017.

Næringsutvikling

Fauske kommunes utøvende ledd i næringsarbeidet er Fauna KF. I tillegg vil enkeltfunksjoner ligge i den øvrige administrasjon, og da spesielt hos PLU. Eksempler på dette er næringsareal, kjøp av tomter, mv. Rådmannen foreslår at følgende områder gis en spesiell oppfølging;

- Mineralutvinning Sulitjelma
- Olje og gass (utvikling av næring knyttet til disse områdene)
- Samarbeide med Bodø kommune for å tilrettelegge for næringsutvikling samt områdene kommunikasjon, fengsel i Salten og arealplanlegging.
- E-6/RV-80 utenom sentrum. Formannskapet har bedt om en utredning knyttet til konsekvenser for omlegging av vei utenom sentrum. En evt slik omlegging har stor betydning ikke bare for Fauske, men også for Bodø mht transport/kommunikasjon.

Styrking av enhet Plan og utvikling (PLU)

PLU må på en effektiv måte settes i stand til å håndtere næringslivets behov for utvikling av næringsarealer, kjøp av areal, bygge godkjenning, detaljplaner mv.

For å understøtte utviklingen innenfor disse fagområdene vil rådmannen at enhetene VVA og Bygg og Eiendom samt Plan og Utvikling legges inn under en felles kommunalsjef. Området benevnes heretter Plan og kommunaltekniske tjenester.

- PLU tilføres en stilling som planlegger. Denne bemannes gjennom interne omrokkeringer. Dette vil rådmannen komme tilbake til ifm økonomimelding i 2013.
- PLU tilføres en stilling som prosjektmedarbeider for å kvalitetssikre matrikkelen. Finansieres gjennom bruk av næringsfondet. Vedkommende ivaretar også innføring av et nytt digitalt system beskrevet i neste punkt (pkt d).
- PLU gis i oppdrag å anskaffe og innføre et system som tilrettelegger for sambruk av informasjon og binder sammen fagsystemene på PLU med sentrale kommunale systemer som saksbehandling, økonomi og servicetorg løsninger. Dette systemet skal utnytte data fra Matrikkelen til å vedlikeholde basisinformasjon i de kommunale registre. Dette arbeidet vil resultere i bedre data knyttet til bygg og eiendom i kommunen. Datasystemet skal kunne understøtte; matrikkelsynkronisering, fakturering av kommunale gebyr, løsninger for VAR-området, brann og feiing og eiendomsskatt.
- PLU gis i oppgave å implementere Byggsak (et program som gir private og næringsdrivende mulighet for å levere elektroniske søknader)

Midlertidig administrativ organisering i 2013

Rådmannen vil gjennomføre følgende midlertidige organisatoriske grep i 2013. Disse grepene skal sikre Fauske kommune en sterkere styring av den økonomiske utviklingen i kommunen og sørge for at enhetene holder seg til tildelte midler.

I 2013 etableres det en prosjektorganisering innenfor de enkelte områdene for å få på plass en ny permanent organisasjonsstruktur på ledelsesnivå. Samtidig beholder vi ordningen og inndelingen med enheter. Gjennom dette arbeidet skal antallet lederstillinger totalt reduseres. Kommunalsjefen gis overordnet personal-og resultatansvar for det enkelte område. Videre samles enhetene Sykehjem, Hjemmetjenester, Helse, Miljø/habilitering, og NAV til en enhet under en felles kommunalsjef. Enhetene Barn og familie, Barnehager og Skoler samt enhetene Kultur og Integrering samles under en felles kommunalsjef. Enhetene VVA, Bygg og Eiendom samt Plan og utvikling samles under en felles kommunalsjef. Avdeling for idrett flyttes fra enhet Bygg/eiendom til enhet Kultur.

Rådmannen foreslår å ansette egen kommunikasjonsrådgiver som kan finansieres over næringsfondet. Kommunikasjonsgiver skal ha hovedansvar som følger:

- Utvikle digitale tjenester hvor kommunens innbyggere uavhengig av tidspunkt på døgnet kan få utført ulike tjenester som eks byggesøknader, mv.
- Understøtte ordfører og rådmann i utøvelse av kommunens mediestrategi og internkommunikasjon
- Utvikle kommunens hjemmeside og Facebook-side og sørge for at media understøttes med god og saklig informasjon om Fauske kommune
- Utvikle bruken av sosiale medier for å kommunisere med befolkningen, (nåværende web-side promoterer kun ènveis kommunikasjon, mens en stor del av befolkningen nå behersker områder som Facebook, Twitter og andre medier som legger til rette for toveis kommunikasjon. Ikke minst forventes det av en kommune at man kan kommunisere direkte utover brev og email kommunikasjon)
- Understøtte rekruttering gjennom bruk av sosiale medier

Den interkommunale PPT-ordningen sies opp og tilbakeføres i takt med etablering av ny skolestruktur. Oppsigelsen gjøres betinget av Fauske kommunes anmodning til styret om endringer i arbeidet med spesialundervisning i barnehager og skoler. Dersom styret i PPT innen 31 mars ikke har kommet med et forslag til tiltaksplan for å løse de utfordringer som Fauske kommune mener skoler og barnehager står overfor mht spesialundervisning, iverksettes oppsigelsen og Fauske kommune trer ut av den interkommunale PPT-ordningen på det tidspunkt som passer i forhold til arbeidet med ny skolestruktur.

Andre tiltak

- Oppreisningsordningen; Rådmannen foreslår å sette av kr 3 mill kr i 2013 til å dekke evt økonomiske krav ifm «Den kommunale oppreisningsordningen for tidligere barnevernsbarn og spesialskoleelever». Erfaringer fra andre kommuner i Norge som har gjennomført en slik ordning tilsier et gjennomsnittlig beløp pr sak på kr 500 000. Finansieres gjennom bruk av fond.
- Utleie av kommunale bygg; Fauske kommune har gratis leie til barn og ungdom. Denne ordningen foreslås vurdert i 2013, slik at idrettslag og frivillige lag og foreninger også må betale for leie av kommunale bygg fra 2014. Motivasjonen for å vurdere dette er todelt; det dreier seg både om å få inn de inntekter som er nødvendig for å vedlikeholde og drifte disse anleggene, samt at rådmannen er overbevist om at en større grad av systematikk vil effektivisere utleiemarkedet.
- Kvalitetssikring av eiendomsskatt vektlegges; Det etableres et eget Eiendomsskattekontor, jfr Eiendomsskattelovgivningen. Det etableres en rolle som

eiendomsskattesjef som innehas av regnskapssjefen. Det er allerede i 2012 etablert en ordning hvor regnskapssjefen møter i Eiendomsskattenemnda.

- Salten Brann og VVA foreslås samlokalisert; Rådmannen ønsker å starte et arbeide med å flytte enhet VVA og Salten Brann ut av sentrum. I dag ser vi at sentrum utvider seg, og har behov for mere areal. Det er ingen faglige grunner til at enhet VVA og Salten Brann skal være lokalisert i sentrum. I tillegg har enhet VVA behov for å samle sin virksomhet på ett sted. Rådmannen er også av den oppfatning at en ny brannstasjon også evt kan gi plass til ambulansetjenesten på Fauske. I tillegg kan det være aktuelt å søke samarbeide med nabokommuner for å senke kostnadene på drift av branntjenesten, evt andre tjenester som det kan samarbeides om. Utstyr for brannstasjonen i Sulitjelma samlokaliseres på ett sted.
- Kompetanseplan; vi samler og sentraliserer deler av midlene til kompetanseutvikling. Ved gjennomgang av dette området i 2012 finner vi at vi har avsatt om lag 4 mill. kr til kompetanseutvikling spredt gjennom hele organisasjonen. Vi reduserer med 0,5 mill. kr basert på erfaringstall fra inneværende år.

1.3 Tiltak 2013

I budsjettet for 2013 foreslår rådmannen ulike tiltak tilsvarende netto reduksjon på 10,9 mill. kr. Dette omfatter en reduksjon på 9,1 årsverk – jfr tabell 1. Tabell 2 og vedlegg 1 viser alle tiltakene foreslått i budsjettet 2013 og økonomiplanperioden 2014-2016.

Tabell 1 – Oversikt sum tiltak pr enhet i 2013 for å justere ned kostnadene (i kr)

Enhet	Tiltak 2013	Antall årsverk	Merknader
Politisk virksomhet	-		
Rådmannens stab	-523 120	-1,3	
Kultur	-704 720	-0,7	
Vei og gatelys	-140 000	0	
Bygg-eiendom-Idrett	-1 012 217	-0,8	
Plan utvikling	-309 900	0	
Kjøkkendrift	-	0	
Skoler	-380 000	0	
Barnehager	-1 312 135	-5	
Sykehjem	563 781	0	sees i sammenheng med
Hjemmetjenesten	-3 761 900	-2,5	sykehjemmet. Beregnet
Helse	-575 470	-0,5	
Samhandling	245 000	0,5	
Miljø- og habilitering	1 696 223	2,2	
NAV	-230 000	0	
Barne- og familie	-1 591 454	-1	
Integreringsenhet	-	0	
Generelle tiltak	-2 900 000	0	
Sum	-10 935 912	-9,1	

Tabell 2 – Oversikt alle tiltak 2013 for å justere ned kostnadene (i kr)

Rådmannens stab		
Reduksjon 1,3 årsverk	-523 120	Reduksjon av ikke besatte stillinger på serv.knt og pers avd
Økning med 0,5 årsverk på brukerkontoret	245 000	Må øke bemanning for å håndtere saksmengden
Kultur		
Legge ned Valnesfjord bibliotek	-75 982	Redusert bruk som en følge av bedre vei og kommunikasjon mellom
Legge ned Valnesfjord ungdomsklubb	-178 738	Fauske og Valnesfjord
Redusere kulturtilskudd	-450 000	Redusere kulturtilskuddet fra 1,45 mill kr til 1 mill kr
Vei		
Økte inntekter egne anlegg vei	-50 000	Øker inntekter
Redusert vedlikehold gateløys	-90 000	Reduserer vedlikeholdet til en gang pr år
Plan/utvikling		
Nye/økte gebyrer	-154 950	Nye gebyrer på tjenester en ikke tar betalt for i dag.
Økte gebyrer utover forventet prisstigning	-154 950	Øker gebyrer slik at det blir på samme nivå som sammenlignbare kom.
Eiendomsforvaltning (Bygg-eiendom-Idrett)		
Midlertidig stenging av Sulitjelma bad	-196 883	Som en følge av skoleutbygging Sulitjelma
Midlertidig stenging av Sagatun	-532 764	Sparer strøm og avgifter ved midlertidig stengning
Driftstilpasning Fauske badet	-242 570	Reduserer med 0,8 årsverk. Ny vaktordning.
Tilskudd Holtanlia	-40 000	Tar bort eget driftstilskudd
Skoler		
Egen feriedrift av SFO.	-100 000	Etablerer egen sommer SFO
Svømmekjøring Nordlys	-50 000	Kutte tilskudd til svømmeskys. Ikke pliktig ytelse.
Virusprogram elevnett	-30 000	Går over til et annet virusprogram
Skoleskys - periodisk	-200 000	Endret skoleskys som en følge bedre vei i Valnesfjord
Barnehager		
Legge ned en småbarnsavdeling fra 15/8 2013	-620 561	Halvårseffekt. Håndhever at en ikke har krav på barneh-plass for barn født etter 1/9
Reduksjon i stillinger på avdelingene	-291 574	Halvårseffekt. Reduserer kravet til voksentetthet i kommunale barnehager
Reduksjon i tilskudd ikke-kommunal barnehager	-400 000	Reduksjonen er en konsekvens av redusert kostnadsnivå i de
Sykehjem		
Økte inntekter	-330 560	Tilpasset regnskap 2012
Færre lærlinger	-980 326	Får ikke tilsatt lærlinger. Tilpasser budsjettet
Midlertidig overføring av pasienter fra Sagatun	1 874 667	Overtar pasienter fra Sagatun i 2013
Hjemmetjenesten		
Midlertidig overflytting kostnader fra sagatun	-1 413 141	Reduserte kostnader ved mer effektiv drift pga overførings pasienter fra Sagatun
Midletidig flytting av Sagatun	-6 376 840	Forutsetter ingen drift ved Sagatun i 2013. Avventer utredning
Overflytting årsverk til hj.tj fra Sagatun	4 289 731	Overtar pasienter fra Sagatun i 2013
Refusjon multidoser	-75 000	Tilpasset regnskap 2012
Økte inntekter	-186 650	Tilpasset regnskap 2012
Helse		
Reduksjon stilling dagsenter	-220 520	Redusert med 0,5 årsverk på psykiatrisk dagsenter fra mars
Økt inntjening legetjenester	-354 950	Tilpasset regnskap 2012
Miljø- og habiliteringstjenesten		
BPA	115 806	Et barn har behov for BPA fra skolestart 2013
Bistandsbehov ny bruker	303 150	En ungdom skrives ut fra inst. og tilbakeføres til kommunen.
Utvidelse av avlastningstilbud	1 277 267	Økning på 1,4 årsverk for avlastning av et nytt barn. Inntil barnebolig
NAV		
Reduksjon sosiale lån	-50 000	Får ikke lånt ut mer. Tilpasset regnskap
Besparelse drift	-30 000	Generell reduksjon driftsposter
Etablering av faste kommunale tiltaksplasser	-150 000	Tilpasset regnskap 2012
Barne- og familieenheten		
Reduksjon barnevernstiltak utenfor hjemmet	-983 764	Forventer en nedgang som en følge av stabil og god bemanning
Vakanse enhetsleder	-607 690	Holdes ledig inntil videre
Generelle tiltak		
Reduksjon varekjøp alle enheter	-2 000 000	Alle enheter har fått varekjøp poster redusert med netto ca 5%, som en følge av felles innkjøpsordning. Videre er konto for forsikring tilpasset forbruk.
Reduksjon forsikring alle enheter	-900 000	
Reduksjon opplæringsmidler alle enheter	-1 000 000	Innf. av kompetanseplanen medfører at dette også skal ha en sentral
Etablere kompetansmidler sentralt	500 000	styring. Sentral post er etablert, men nivå er også blitt tatt noe ned.
Reserverte bevilgninger	500 000	For å håndtere uforutsette driftsendringer i 2013
Totalt	-10 935 912	

2.0 Sammenheng med kommunens øvrige planverk

Utgangspunktet for rådmannens arbeid med budsjett 2013 og økonomiplan 2014-2016 har blant annet vært følgende:

- Økonomiplanen for 2012-2015
- Kommunestyrets budsjettvedtak 2012, med endringer/nye vedtak gjort i løpet av 2012
- Kommuneøkonomiproposisjonen
- Budsjettkonferanse oktober 2012
- Forslag til statsbudsjett for 2013
- Budsjettprosessen 2013 i enhetene

Kommuneplan – langsiktig del

Fauske kommune har vedtatt ny kommuneplan, strategisk del for 2012-2025. I planen fremkommer følgende visjon og strategiske utfordringer som kommunen kontinuerlig skal ha oppmerksomheten rettet mot.

Visjon – Fauske mot år 2025

Fauske – folkehelsekommunen der alle trives

Overordnet mål – Fauske 2025

Fram mot år 2025 skal vi sammen videreutvikle Fauske, Valnesfjord og Sulitjelma til samfunn der det er:

- god folkehelse
- vekst i næringslivet
- vekst i folketall
- gode tjenester

Strategier

- Strategi 1: Folkehelse
- Strategi 2: Steds- og næringsutvikling – de tre sentraene
- Strategi 3: Frivillig sektor
- Strategi 4: Oppvekst, bo- og nærmiljø
- Strategi 5: Den regionale dimensjonen
- Strategi 6: Miljø/energi, herunder nasjonalparker

Gjennomføringen av handlingsdelen av samfunnsplanen er i stor grad avhengig av de økonomiske rammebetingelsene. Perspektivmeldingen 2013-2025 beskriver de økonomiske rammebetingelsene for perioden til samfunnsplanen. Kommunestyret vil da kunne aktivt forholde seg til fremtidige utfordringer. Deler av vedtaket i perspektivmelding var som følger:

- Fauske kommune må styre mot en robust økonomi ved å fastsette en målsetting for fremtidig ønsket korrigeret resultatgrad. Målsettingen settes til 1% i 2013. Denne økes gradvis, og at en innen 2020 oppnår en korrigeret resultatgrad på 3%.
- I økonomiplanen 2013-2016 må enhetene planlegge gjennomførbare tiltak for å tilpasse seg kommunens forventede inntektsrammer.

For en sunn drift er det viktig at driften er tilpasset inntektsgrunnlaget. Spørsmålet er ikke hva det koster – spørsmålet er hva har kommunen råd til. Inntektene til kommunen består primært av rammeoverføringer fra staten. Dette er regulert av statlige føringer og fordelingsmodeller. Av andre betydelige inntektskilder, har kommunen inntekter fra kraft og eiendomsskatt. Gjennomførte analyser av fremtidige inntekter i perspektivmeldingen 2013-2025 viser at Fauske kommune ikke kommer til å få tilstrekkelig med inntekter til å opprettholde dagens driftsnivå. Regnskapsresultat de senere år viser også at driften er for høy. Driftsnivå må reduseres gjennom varige tiltak i enhetene for å tilpasses fremtidige inntekter og investeringsnivå.

3.0 Kommunens rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling

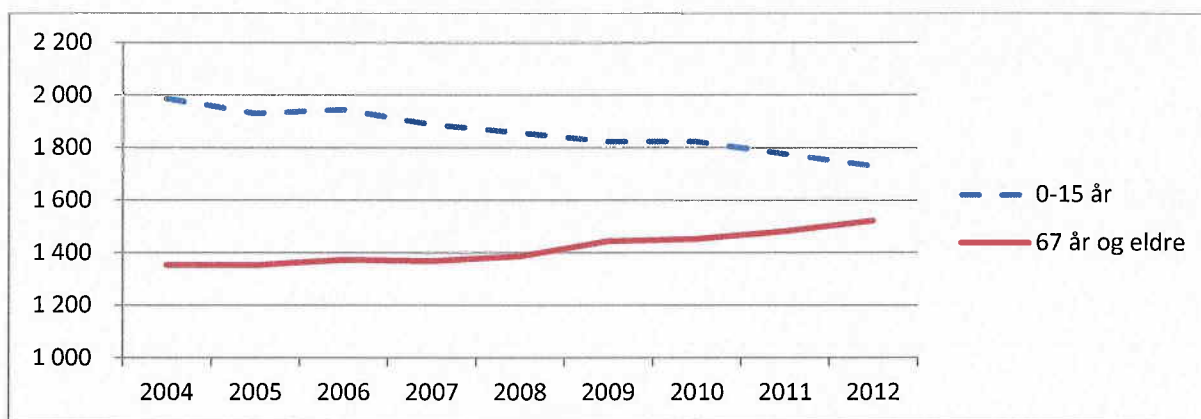
Tabell 3 – Befolkningsutvikling 2004-2012

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totalt	9 627	9 549	9 551	9 465	9 477	9 552	9 578	9 533	9 513
0-5 år	671	631	635	599	604	588	590	572	556
6-15 år	1 316	1 297	1 308	1 289	1 253	1 235	1 233	1 204	1 175
16-66 år	6 286	6 268	6 234	6 208	6 233	6 285	6 303	6 275	6 261
67-79 år	873	879	897	893	903	945	955	979	1 010
80 år og eldre	481	474	477	476	484	499	497	503	511

Tabell 4 – Endringer i befolkning pr. år 2004-2012

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0-15 år	0	-59	15	-55	-31	-34	0	-47	-45
67 og eldre	0	-1	21	-5	18	57	8	30	39

Figur 1 – Befolkningsutvikling 0-15 år og 67 år og eldre

Alle befolkningstall er hentet fra SSB (statistisk sentral byrå). Utviklingen i befolkningssammensetningen i perioden 2004-2012, viser en nedgang i gruppen 0-16 år med

til sammen 256 personer. Samtidig viser gruppen 67 år og eldre en vekst på til sammen 167. For gruppen mellom 16 og 66 er endringen relativt liten med en reduksjon på 25 personer.

3.2 Prognose folketall

Utvikling og prognoser for folketall er viktig bakgrunnsinformasjon i forhold til å foreta rette prioriteringer i kommuneøkonomien. Isolert sett vil en økning i den eldre del av befolkningen på bekostning av den yngre føre til en dreining i utgiftsbehov, slik at en større andel bør gå til eldreomsorg.

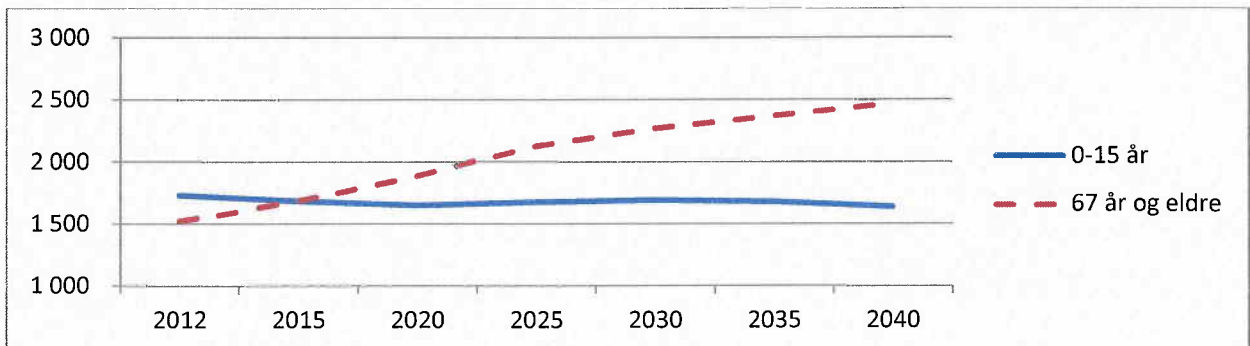
Tabell 5 - Fremskrevet folkemengde etter aldersgrupper

	2012	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Totalt	9 513	9 549	9 618	9 686	9 711	9 674	9 617
0-5 år	556	575	600	622	615	594	579
6-15 år	1 175	1 109	1 051	1 054	1 078	1 086	1 060
16-66 år	6 261	6 179	6 076	5 881	5 746	5 623	5 508
67-79 år	1 010	1 192	1 376	1 506	1 447	1 465	1 480
80 år og eldre	511	494	515	623	825	906	990

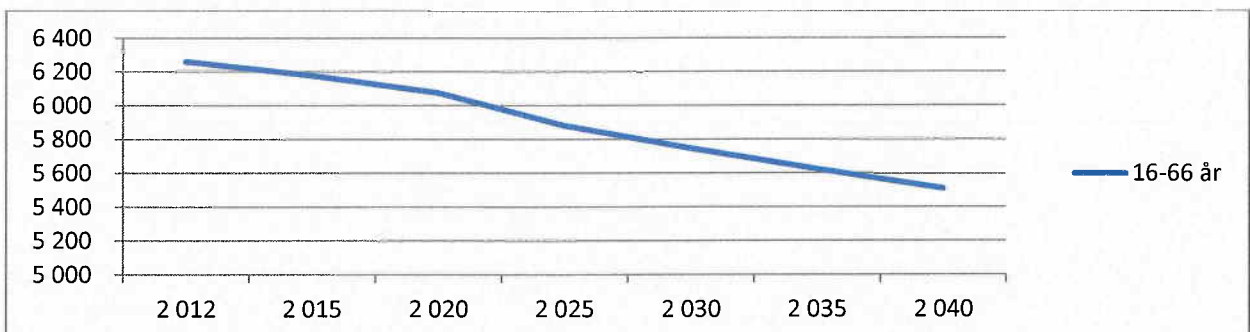
* Kilde er fra SSB (statistisk sentral byrå) - middelsmodellen.

SSB's prognose legger til ulike alternativer i forhold til fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og netto innvandring. Prognose tallene som er vanlige å benytte er det såkalte hovedalternativet – også kalt "Middels-modellen". Denne er også benyttet i økonomiplanen 2012-2015 og perspektivmeldingen 2013-2025. Det forventes at utviklingen i alderssammensetning vil fortsette, men at det totale innbyggertallet er relativt stabilt i perioden.

Figur 2 – Prognose for aldersgruppene 0-15 år og 67 år og eldre

Figur 3 – Prognose for aldersgruppen 16-66

Oppsummert viser prognosen en forsterkning av den utviklingen vi har sett de siste årene med en betydelig endring i alderssammensetningen i Fauske kommune i forhold til tidligere. Denne utviklingen vil få konsekvenser for tjenestetilbudet, ved at tjenestetilbud til aldersgruppen 0-16 år bør reduseres, mens tjenestetilbudet til aldersgruppen over 67 år må styrkes/stabiliseres. Det at aldersgruppen 16-66 år viser en synkende tendens vil påvirke skatteinntektene i negativ retning, noe som også kan påvirke omfanget av tjenestetilbudet.

3.3 Nasjonaløkonomiske utsikter

Statistisk Sentralbyrås økonomiske analyser for kommende økonomiplanperiode peker mot følgende hovedtendenser (*Kilde SSB Økonomiske analyser 4/2012*):

- Langvarig moderat konjunkturoppgang
- Meget svake internasjonale konjunkturer
- Høy reallønnsvekst og lav inflasjon
- Høy inntektsvekst i husholdningene bidrar til økt forbruk
- Fortsatt høy boligprisvekst
- Kraftige konjunkturimpulser fra petroleumsvirksomheten
- Moderat ekspansiv finanspolitikk
- Vekst i sysselsettingen og lav ledighet
- Lav norsk rente

Mer om forventet renteutvikling

Utviklingen i rentenivå har stor betydning for nasjonaløkonomien. I hovedsak er det to analyser/prognoser som er viktige i forhold til framtidig rentenivå i Norge. Dette er:

1. Norges banks forventninger om styringsrenten; Norges Bank avholdt forrige rentemøte den 20. juni 2012. I konklusjonen fra møtet ble styringsrenten holdt uendret på 1,5 %. Det ble samtidig anslått at styringsrenten holdes på dagens nivå frem mot årsskiftet, mens det deretter anslås en gradvis økning mot et mer normalt nivå. Det ble også påpekt stor usikkerhet omkring utviklingen i Europa og at effekten av dette kan bidra til å holde Norges Banks styringsrente i ro.
2. Markedets egen forventning til utviklingen; Markedets egen oppfatning av utviklingen kan leses av på de såkalte **FRA-kontraktene** som noteres daglig i markedet, og som konkret sier noe om hva NIBOR forventes å ligge på fremover i tid. Disse vil alltid reagere raskt på hendelser i markedet og kan derved svinge mye over tid. De viser nå som i fjor en lavere renteutvikling enn Norges Bank legger til grunn, og snittverdiene for 2013 viser i øyeblikket ca. 1,96 % og for 2014 nærmere 2,20 %.

Det har vist seg at den forventede økningen i rentenivået har blitt forskjøvet stadig lengre fram i tid og at krisene i EU fortsatt skaper stor usikkerhet. Det er derfor mye usikkerhet rundt tidspunkt for når denne renteøkningen vil slå inn.

Tabell 6 – Forventet renteutvikling innenfor 20% sannsynlighet i 2013 og 2014

	Norges Bank	Markedets prising
	anslag 3 mnd. NIBOR*	anslag 3 mnd. NIBOR*
2013	2,63 %	2,16 %
2014	3,18 %	2,40 %

*Flytende rente inkl. margin-tillegg på 0,2

3.4 Statsbudsjettet 2013

Hovedpunkter

- Vekst i samlede inntekter 6,8 mrd. kr
- Vekst i frie inntekter 4,2 mrd. kr
- Skatteanslaget er oppjustert med 2,6 mrd. kr i statsbudsjettet (engangsinnpekt)
- Kommer i tillegg til varig oppjustering av skatteanslaget med 2,3 mrd. kr i RNB 2012

Den nominelle veksten i kommunesektorens frie inntekter anslås til 4,1% i 2013, regnet fra anslag på regnskap for 2012. Med anslått prisvekst i kommunesektoren i 2013 på 3,3% tilsvarer det en realvekst på 0,8% Dette utgjør om lag 2,3 mrd. kr. Det er da tatt hensyn til at skatteinntektene for 2012 er oppjustert med vel 2,6 mrd. kr.

Anslaget på samlet pris- og lønnsvekst (deflator) i statsbudsjettet for 2013 er 3,3%. I dette anslaget ligger det inne en anslått lønnsvekst på 4 prosent. Kommunesektoren er kompensert for anslått pris- og lønnsvekst innenfor de foreslåtte inntektsrammer for 2013.

I tillegg til det som de frie inntektene legger til rette for av vekst i tjenestene, er det lagt inn midler til særskilte satsinger innenfor kommuneopplegget:

Helse- og omsorgstjenesten:

Tilskudd til kommunene for etablering av dagtilbud til mennesker med demens

Regjeringen opprettet i 2012 et øremerket stimuleringsstilskudd til kommunene for etablering av dagtilbud til mennesker med demens. Målet er å innlemme tilskuddet i inntektssystemet og å innføre en lovfestet plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud til personer med demens når tilbudet er bygget videre ut. Det foreslås å øke tilskuddet med 100 mill. kr i 2013. Nødvendig opptrapping av årsverk knyttet til dagaktivitetsplassene er dekket innenfor veksten i frie inntekter.

Investeringsstilskudd til kommunene til heldøgns omsorgsplasser

Regjeringen vil gi investeringsstilskudd til bygging og fornying av 12 000 heldøgns omsorgsplasser innen utgangen av 2015, og vil utvide rammene ytterligere dersom søknadsinngangen fra kommunene tilsier det. For å legge til rette for fortsatt sterk kommunal satsing, foreslås 87,5 mill. kr til 1750 heldøgns plasser i 2013. Det foreslås også å øke grensene for maksimal anleggskostnad for beregning av tilskudd fra 2,29 mill. kr til 2,8 mill. kr. De maksimale tilskuddssatsene heves dermed for omsorgsboliger til kr 840 000 og for sykehjems plasser til kr 1 120 000.

Endring i finansiering - Innlemming av tilskudd til kommunalt rusarbeid i rammetilskuddet

Regjeringen foreslår å innlemme 333 mill. kroner av dagens tilskudd til kommunalt rusarbeid i rammetilskuddet til kommunene fra 2013.

Samtidig ønsker regjeringen å styrke kompetansen og utvikle gode samhandlingsmodeller gjennom å omdisponere og videreføre 100 mill. kroner av dagens tilskudd til kommunalt rusarbeid til følgende formål: økt rekruttering av psykologer i kommunene (20 mill. kroner), videreføring og styrking av dagens stimuleringsstilskudd til etter- og videreutdanning (25 mill. kroner.)

Samhandlingsreformen

I 2012 ble det lagt inn vel 5 mrd. kr til kommunal medfinansiering og 560 mill. kr til utskrivningsklare pasienter. Disse midlene ligger innenfor rammetilskuddet til kommunene og er prisjustert i 2013. Den særskilte kompensasjonen på 305 mill. kr til kommuner som "tapte" på reformen, er prisjustert i 2013. Fordelingen mellom kommunene er den samme som i 2012. Det er varslet at kompensasjonen skal ligge fast i tre år.

Det øremerkede tilskuddet til etablering og drift av øyeblikkelig hjelp-tilbud som kom i 2012 trappes videre opp. Budsjettet i 2012 er 131 mill. kr, økes til 270 mill. kr i 2013. Finansieringen av tilbudet skjer ved halvparten fra det øremerkede tilskuddet, den andre halvparten er midler fra regionalt helseforetak etter en samarbeidsavtale mellom kommune og helseforetaket. Etter hvert som øyeblikkelig hjelp-tilbudet trappes opp, innebærer det en avlastning av kommunenes medfinansiering av spesialisthelsetjenesten. For at kommunene ikke skal dobbeltfinansieres, trekkes det i 2013 ut 83 mill. kr av rammetilskuddet.

Ressurskrevende tjenester

Kompensasjonsgraden videreføres på 80%. Innslagspunktet prisjusteres til 975 000 kr.

Barnevern:

Styrking av kompetanse, stillinger mm.

Regjeringen foreslår å styrke det kommunale barnevernet med ytterligere 205 mill. kr i 2013. Kommunene skal kunne søke om midler til stillinger, kompetansetiltak og etablering av interkommunale samarbeid. Fylkesmannsembetene behandler søknadene fra kommunene.

Skole:

Valgfag i ungdomsskolen

Valgfag på 8. trinn ble innført høsten 2012. Kunnskapsdepartementet foreslår å innføre valgfag på 9. trinn fra høsten 2013. Rammetilskuddet økes med om lag 66 mill. kr (halvårsvirkning for høsten 2013) for å kompensere for kommunenes merutgifter.

Tilskudd til økt lærertetthet i ungdomsskolen – fireårig forsøk

Regjeringen foreslår å bevilge 157 mill. kr i 2013 til etablering av en fireårig tilskuddsordning som et forsøk med styrket lærertetthet i ungdomsskolen fra skoleåret 2013–2014. Kommuner som har ungdomsskoler med både grunnskolepoeng under gjennomsnittet og gruppestørrelse over 20 elever per lærer, tilbys å være med i prosjektet.

Innføring av kulturskoletilbud i skole/SFO

Regjeringen foreslår at det innføres én uketime frivillig og gratis kulturskoletilbud i skole eller SFO-tiden på barnetrinnet (1.-4. trinn) fra høsten 2013. Kommunenes merutgifter for høsten 2013 er beregnet til om lag 72 mill. kr. Dette kompenseres ved en økning i rammetilskuddet.

Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg

For 2013 foreslår regjeringen en investeringsramme på 1 mrd. kroner med en budsjetteffekt på 20 mill. kr. Ordningen forvaltes av Husbanken.

Barnehager:

Maksimal foreldrebetaling i barnehage

Videreføre maksimalgrensen for foreldrebetaling på samme nominelle nivå som i 2012.

Det foreslås å øke rammetilskuddet med om lag 273 mill. kr i 2013 knyttet til dette formålet.

Opptopping av minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager

Det er foreslått å bevilge 58 mill. kr over rammetilskuddet til formålet i 2013 (halvårsvirkning). Minimumstilskudd blir da fra august 94% av kommunalt nivå.

3.5 Pensjonsutgifter

Det vil fortsatt være høy pensjonspremie. Underliggende årsaker til det er :

- Lave renter – redusert garantert avkastning
- Lav avkastning – reduserte overskudd i 2011
- Høy datolønnsvekst i 2012
- Tilpasning til nye soliditetskrav (Solvens II)

I budsjettforslaget er normalpremien for pensjonsutgiftene, basert på aktuarberegninger av KLP og Statens pensjonskasse lagt til grunn.

For private pensjonskasser som KLP, fastsetter kommunal- og regionaldepartementet forutsetningene for beregning av størrelsen på den pensjonspremien som kommunen skal betale inn. I tillegg må selskapene selv legge inn forutsetninger om administrasjonskostnader, lønnsvekst og avkastningen på forvaltede pensjonsmidler.

For Statens Pensjonskasse gjelder egne regler. Den innbetalte pensjonspremien skal dekke løpende pensjonsutbetalinger, men kanskje viktigst skal den også bygge opp en premiereserve som er tilstrekkelig til å dekke alle framtidige pensjonsutbetalinger.

KLPs prognose for 2013 tilsier en reduksjon av pensjonspremien (inkl. arbeidstakers andel 2%) fra 53, mill. kr. i 2012 til 49,5 mill. kr. i 2013. Bakgrunnen for dette er en lavere forventet lønnsvekst sammenlignet med 2012

Premieavvik og amortisering

Premieavvik er definert som differansen mellom innbetalt pensjonspremie til pensjonskassene og en beregnet pensjonskostnad fastsatt ut fra kriterier fastsatt av Kommunal og regional-departementet. Hvis betalt pensjonspremie overstiger pensjonskostnaden får vi et positivt premieavvik, som inntektsføres i sin helhet det året det oppstår. Dette akkumulerte premieavviket skal imidlertid kostnadsføres med like deler over 15 år. (Over 10 år for premieavvik som oppstår fra og med 2011.) For 2012 ble resultatet et positivt netto premieavvik på 14,4 mill. kr. Prognosen for 2013 tilsier ytterligere 6,5 mill. i positivt avvik.

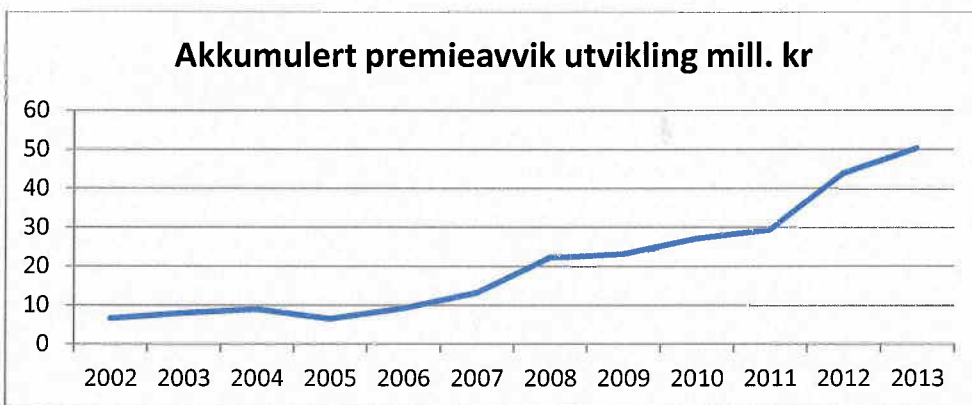
Rådmannen har i tråd med tidligere års praksis ikke tatt dette beløpet inn i budsjettet. Målet er at kommunens drift ikke pyntes med denne inntekten, men at det i stedet foretas en budsjettregulering på slutten av året der hele beløpet settes av til reguleringsfond premieavvik, noe som krever at driften går i minimum balanse. Dette har ikke skjedd på flere år, slik at en har opparbeidet seg et akkumulert premieavvik på 43,8 mill. kr i 2012. Dette må betales tilbake, såkalt amortisering.

Dersom en fortsetter å pynte på regnskapet med positive premieavvik vil en inn få år få et negativ netto avvik, dvs at en får en kostnad istedenfor en inntekt slik det er i dag.

Tabell 7 – Utvikling av premieavvik og amortisering (i mill kr)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Premieavvik	6,6	1,8	1,5	-1,8	3,2	4,8	10,1	2,7	5,9	4,5	17,3	11,3	?	?	?
Amortisering	0,0	-0,4	-0,6	-0,7	-0,5	-0,8	-1,1	-1,8	-1,9	-2,3	-2,9	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
Netto avvik	6,6	1,4	1,0	-2,4	2,7	4,0	9,0	0,9	4,0	2,2	14,4	6,5	-4,8	-4,8	-4,8
Akkumulert	6,6	8,0	8,9	6,5	9,2	13,3	22,3	23,3	27,2	29,4	43,8	50,3	45,5	40,6	35,8

Figur 4 – Utvikling av akkumulert premieavvik (i mill kr)

Det opparbeidede premieavviket er i realiteten det samme som et lån til drift. Som tabellen ovenfor viser vil amortiseringen («tilbakebetalingen») i årene som kommer beløpe seg til ca. 4,8 mill. kr. pr år. Ved fortsatt bruk av positivt premieavvik vil kravet til tilbakebetaling øke. Innen få år vil tilbakebetalingen kunne overstige effekten av positive premieavvik, slik at en får en kostnad istedenfor en inntekt i regnskapet. Når dette inntreffer vil det ikke lenger være mulig å pynte på regnskapet med positivt premieavvik når driften går i underskudd, snarere tvert imot.

4.0 Fellesområder

4.1 Budsjett fellesområder

Tabellen nedenfor viser oversikt over disponible fellesinntekter som ikke direkte er knyttet opp mot den enkelte driftsenhet.

Tabell 8 – Disponible fellesinntekter og fellesutgifter (i mill. kr)

Beskrivelse (mill kr)	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Fast lønn	1,2	10,3	10,3	10,3	10,3
Vikarlønn	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Refusjoner sykepenges/fødselsp	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Overtid	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Annen lønn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sosiale utgifter	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3
Kjøp som inngår i kommunal tjprod	8,3	11,8	11,3	11,3	11,3
Kjøp som erstatter kommunal tjprod	9,5	9,6	9,3	9,3	9,3
Overføringer	21,1	16,9	16,9	16,9	16,9
Finansutg	75,5	77,3	78,4	80,3	90,5
SUM UTGIFTER	118,9	129,0	129,4	131,3	141,5
Brukerbetalinger	-21,0	-21,4	-21,1	-21,1	-21,1
Overføringsinntekter	-18,0	-23,3	-23,3	-23,3	-23,3
Tilskudd fra stat, kommuner, private	-517,2	-521,6	-521,6	-521,6	-521,6
Finansinnt	-48,7	-50,0	-49,5	-49,5	-49,5
SUM INNTEKTER	-604,9	-616,4	-615,6	-615,6	-615,6
NETTO TIL DRIFTSenheter	-486,0	-487,3	-486,2	-484,3	-474,1
Justering felleinnt. ført på driftsenheter	26,2	5,9	5,9	5,8	5,8
Totalt til fordeling (jfr 1A og 1B)	-459,8	-481,5	-480,3	-478,5	-468,3

Tabell 9 – Disponible fellesinntekter og fellesutgifter fordelt på fellesområder (i mill. kr)

Enhet (mill kr)	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Selvkostområder	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
PPT	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskudd og kontingenter	14,1	14,4	14,4	14,4	14,4
Fondsforvaltning	-27,2	-19,3	-19,3	-19,3	-19,3
Inntekter skatt/ramme	-448,4	-461,1	-460,0	-458,0	-447,9
Felles	-24,5	-21,4	-21,4	-21,4	-21,4
NETTO TIL DRIFTSenheter	-486,0	-487,3	-486,2	-484,3	-474,1
Justering felleinnt. ført på driftsenheter	26,2	5,9	5,9	5,8	5,8
Totalt til fordeling (jfr 1A og 1B)	-459,8	-481,5	-480,3	-478,5	-468,3

Utgiftsområdene på fellesområder er ikke direkte knyttet til driften av resultatene. De største områdene her er PPT og selvkost som skal være selvfinansierende. Inntektene som vises i tabellen er hovedinntektene som skal finansiere tjenestetilbudet i Fauske kommune.

4.2 Fellesinntekter

4.2.1 Skatt og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd er de klart største inntektene i kommunenes budsjetter og utviklingen på disse er helt avgjørende for tjenestetilbudet. Tabellen nedenfor viser hovedelementene i rammetilskuddet og utviklingen fra 2012 til 2013

Tabell 10 - Enkelt elementer i rammetilskuddet (i 1000 kr)

Type tilskudd	2012	2013	Endring	Endring %
Innbyggertilskudd	199 320	207 057	7 737	
Netto inntektsutjevning	23 200	24 430	1 230	
Utgiftsutjevning	2 400	8 040	5 640	
Overgangsordninger mm netto	3 600	1 078	-2 522	
Nord-Norge tilskudd	14 300	14 745	445	
Skjønnsmidler	3 515	2 507	-1 008	
Sum rammetilskudd	246 335	257 857	11 522	4,68 %

Økningen i rammetilskudd skal dekke økte demografi og pensjonskostnader, samt en beregnet realvekst på ca. 1,8 %. Rammetilskuddet for 2013 er en videreføring av nivået for 2012.

4.2.2 Kraftinntekter

Kraftinntektene utgjør en betydelig del av kommunens driftsinntekter og inngår i sin helhet til å finansiere i driftsbudsjettet.

Tabell 11 - Oversikt ulike kraftinntekter (i 1000 kr)

	Budsjett				Regnskap*
	2 012	2013	Kr	%	2 012
Kvotekraft	4 320	4 320	-	0 %	4 320
Konsesjonskraft	22 086	15 000	-7 086	-32 %	22 000
Utbytte SKS og Fauske Lysverk	14 700	13 000	-1 700	-12 %	10 511
Eiendomsskatt kraftanlegg	22 400	25 300	2 900	13 %	22 800
Totalt	63 506	57 620	-5 886	-9 %	59 631

* Konsesjonskraft er en prognose basert på regnskap pr utgangen oktober

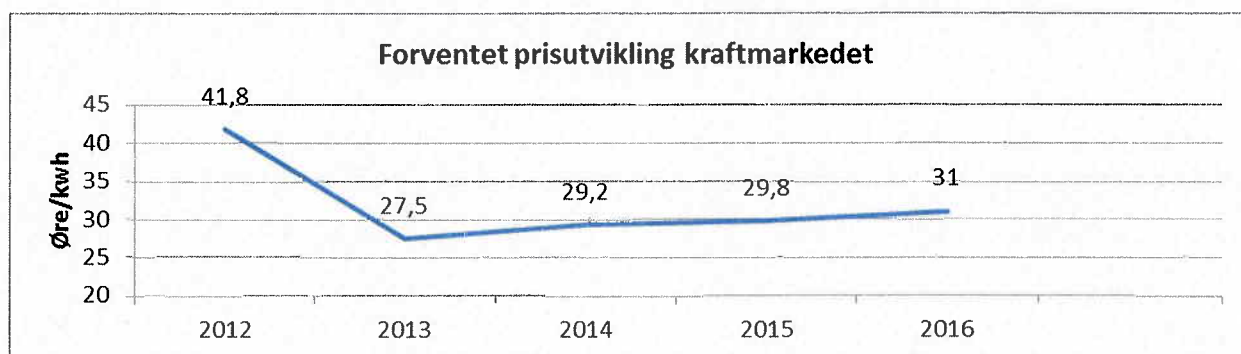
Kvotekraft

Fauske kommunes rettigheter til kvotekraft ble i 2008 leid ut til SKS produksjon for en tiårsperiode. Som vederlag mottok kommunen en engangsutbetaling på 60,3 mill. kr. Denne inntekten ble ved avtalens inngåelse i samråd med Fylkesmannen i Nordland kun ført i balansen, og skal deretter inntektsføres med 1/10 i perioden 2010-2020.

Konsesjonskraft

Korrigert for distribusjonskostnader er det budsjettet med en netto inntekt på 15 mill kr i 2013. Det er ikke inngått avtale om salg av kraft i 2013, men utviklingen i kraftmarkedet innebærer at en ikke vil kunne oppnå tilsvarende priser som for 2012. En må kunne forvente opptil 30 % reduksjon i konsesjonskraft-inntekter i forhold til 2012.

Figur 5 - Forventet utvikling kraftpriser i økonomiplanperioden

Utbytte

Fauske kommune har de siste årene mottatt utbytte fra Salten Kraftsamband og Fauske Lysverk på mellom 8,5 mill. kr. til 15 mill. kr. Det er en klar sammenheng mellom prisene på kraft og inntjeningen til selskapene. Dette betyr igjen at lave kraftpriser vil føre til lavere utbytte for Fauske kommune. Sett i forhold til utbetalt utbytte i 2012, er det knyttet usikkerhet i forhold til endelig utbytte i 2013.

Eiendomsskatt på kraftanlegg

Som det framgår av tabellen over, utgjør eiendomsskatt på kraftanlegg 25,7 mill. kr. i budsjett 2013. Dette er en økning fra tidligere som skyldes endringer i det såkalte makstaket.

4.2.3 Øvrig eiendomsskatt

Øvrig eiendomsskatt i Fauske kommune beregnes på boliger i tettbygd strøk, næringseiendommer

Det gis fritak for eiendomsskatt for bygninger som eies og drives av lag og foreninger og som benyttes til deres primærvirksomhet. Drives det kommersiell virksomhet i hele eller deler av bygget/eiendommen betales eiendomsskatt for den del der kommersiell drift skjer.

Omtaksering av eiendommer skal normalt foretas hvert 10. år. Siste omtaksering ble foretatt i 2003. Planlagt omtaksering i 2012 ble utsatt i påvente av endringer i eiendomsskatteloven. Det planlegges derfor ny omtaksering i 2013, med virkning fra 2014.

Nye retningslinjer for eiendomsskatt i Fauske kommune vil bli lagt fram for kommunestyret. Disse skal regulere de formelle sidene ved utskrivning av eiendomsskatt blant annet forholdet mellom administrasjon og skattetakstnemd.

Tabell 12 - Inntekter fra øvrig eiendomsskatt (i 1000 kr)

	Budsjett				Regnskap
	2 012	2013	Kr	%	2 012
Øvrig eiendomsskatt*	4 600	4 600	-	0 %	4 454

* Av dette utgjør eiendomsskatt på boliger ca. halvparten

4.2.4 Andre inntekter

Momskompensasjon fra investeringer

Momskompensasjonsordningen ble innført fra og med 2004. Formålet med ordningen er å nøytralisere de konkurransevridninger som kan oppstå som følge av merverdiavgiftssystemet, ved at kommunenes kjøp av varer og tjenester fra private gjennom ordningen blir likestilt med kommunal egenproduksjon.

Ordningen skal være selvfinansierende ved at kommunene får refundert momsen på kjøp av varer og tjenester, samtidig som kommunene trekkes i rammetilskuddet med noenlunde tilsvarende beløp som momsrefusjonen utgjør.

Momskompensasjon fra investeringer utgjør i budsjettet 14,4 mill. kr. Disse er i sin helhet budsjettet overført til investeringsbudsjettet som finansiering av investeringer. Dette er også i tråd med Fauske kommunes tidligere års praksis samt tilpasning til regelendring fra 2010.

Tabell 13 – Andel momskompensasjon som må overføres til investeringer

	2010	2011	2012	2013	2014
Minimum som må overføres til investeringer	20 %	40 %	60 %	80 %	100 %

Tabellen viser at 2013 er siste året en kan overføre momskompensasjon til drift. Dette vil bli en utfordring for Fauske kommune, da en i de siste år også har vært tvunget til å benytte momskompensasjon fra investeringer til å salderedriftsregnskapet.

Rentekompensasjon for investeringer

Det er budsjettet med til sammen 3,9 mill. kr for 2013, hhv 0,9 mill. kr for skole/svømmebasseng og 2,9 mill. kr for omsorgsboliger. Dette er betydelig lavere enn tidligere år og skyldes at renten i Husbanken som danner grunnlag for kompensasjonen nå er rekordlav.

4.3 Gjeld, renter og avdrag

I budsjettet er det lagt inn en forventet snittrente på lån med flytende rente på 2,6 %. Dette er lavt men tar høyde for en liten økning i forhold til dagens nivå på 3-måneders NIBOR + margin, som ligger på 2,29 %. Andelen lån på fast rente vil pr. 31.12.2012 utgjøre i underkant av 50 %. Beregnet snittrente totalt er da beregnet til 3,1 % for 2013.

Tabell 14 – Oversikt gjeld pr 31.12.2012 (i mill. kr)

	Restgjeld	Rente pr.	Renteviklår	Innfridd år:	Andel
	31.12.2012	sept. 2012			
KOMMUNALBANKEN	172,9	2,29 %	Reguleres mot NIBOR hvert kvartal	2031	37,68 %
KOMMUNALBANKEN	94,7	3,61 %	Fastrente 5 år fra desember 2011	2030	20,64 %
KOMMUNALBANKEN	67,9	3,83 %	Fastrente 5 år fra juli 2010	2040	14,80 %
KLP/Kommunekreditt	62,1	3,39 %	Fastrente 3 år fra desember 2011	2041	13,52 %
Nytt lån Desember 2012	61,3		Flytende rente	2042	13,35 %
Totalt	459,0				100,00 %

Tabell 15 – Oversikt renter og avdrag 2013* (i mill. kr)

	Anslag rente	Beregnet rente	Beregnet avdrag
	2013	2013	2013
KOMMUNALBANKEN	2,60 %	4,5	9,3
KOMMUNALBANKEN	3,61 %	3,3	5,3
KOMMUNALBANKEN	3,83 %	2,5	2,4
KLP/Kommunekreditt	3,39 %	2,1	2,1
Nytt lån Desember 2012	2,60 %	1,5	2,0
Totalt (Vektet snittrente)	3,10 %	14,0	21,2

*Det er forutsatt at nye lån tas opp i desember 2013, slik at renter og avdrag ikke vil påvirke driften før i 2014

4.4 Interkommunalt samarbeid

Som tabellen nedenfor viser er det for første gang på mange år ingen økning i tilskudd til interkommunalt samarbeid i 2013. Budsjettert tilskudd til interkommunalt samarbeid er budsjettert på flere ansvarsområder på både fellesområder og driftsområder.

Tabell 16 – Tilskudd interkommunalt samarbeid (i 1000 kr)

	Budsjett		Endring	Regnskap
	2013	2012	2011-2012	2011
Nordlandsmuseet	603,0	592,0	11,0	549,0
Salten Regionråd Sekretariat	399,3	372,7	26,6	366,4
Felles Ansvar	111,6	109,0	2,6	106,5
Karrieresenter Salten	97,0	94,5	2,5	94,0
Salten Friluftsråd	99,8	96,6	3,2	93,5
Sekretariat kontrollutv.	189,2	189,0	0,2	182,0
Salten Kommunerevisjon	1 387,7	1 334,0	53,7	1 283,0
Helse- og miljøtilsyn	400,0	400,0	-	400,0
RKK Indre Salten	705,0	705,0	-	710,0
PPT Indre Salten	3 110,0	3 110,0	-	2 800,0
Interkomm. Arkiv i Nordland	124,0	120,0	4,0	110,0
Salten interk. Regnsk.kontr.	533,0	533,0	-	527,0
Utmarkskomm. Sammensl.	37,5	37,5	-	37,5
Salten IUA (akutt forurensn)	35,0	35,0	-	35,0
Felles legevakt Fauske-Sørf	3 740,0	3 940,0	-200,0	3 477,5
Salten Brann	8 375,2	8 351,3	23,9	8 092,0
Samordnet innkjøp i Salten	300,0	300,0	-	184,0
Salten kultursamarbeid	95,5	95,5	-	57,9
Samisk bokbuss	15,0	15,0	-	15,0
Sceneinstruktøren Indre salten	22,5	22,5	-	22,5
Krisesenteret i Bodø	508,0	508,0	-	508,0
Overgrepsmottak Bodø	260,0	260,0	-	260,0
Legevaktsentral AMK	500,0	500,0	-	444,0
Sum	21 648,3	21 720,6	-72,4	20 354,9

Når det gjelder tilskudd til Salten Brann vil det i nærmeste framtid bli gjort en vurdering rundt behovet for egen brannstasjon i Valnesfjord. Etter at tunnelforbindelse på riksveg 80 mellom Fauske og Valnesfjord ble åpnet, er reaksjonstiden for utrykning fra Fauske redusert betraktelig. Ved en eventuell nedleggelse av brannstasjonen i Valnesfjord, vil dette føre til en reduksjon i tilskudd til Salten Brann. Det er ikke tatt hensyn til dette i rådmannens budsjettforslag.

4.5 Selvkost

Med selvkost på kommunale tjenester menes enkelt sagt at kommunen ikke kan ta mer i betaling enn det koster å produsere tjenesten.

Dette gjelder for følgende tjenesteområder:

- Vann produksjon/ distribusjon
- Avløp og slamtømming
- Renovasjon

Vann og avløp administreres sammen med vei i enhet VVA. Det vises til egen sak for gebyrer på disse tjenestene.

4.6 Tilskudd kirkelig fellesråd

Kommunens økonomiske ansvar for Den norske kirke er nedfelt i Kirkelovens § 15

Forståelsen av kommunenes økonomiske ansvar etter kirkeloven § 15 bygger på den forutsetning at de kommunale bevilgninger til kirken skal gi grunnlag for tilfredsstillende drift og vedlikehold av kirker og kirkegårder og for utgiftsdekningen i kirkelige stillinger med tilhørende driftsposter. Budsjettammen til disse formål vil imidlertid være gjenstand for ordinære kommunale prioriteringer innenfor lovens rammer. Tabellen nedenfor viser utviklingen i Fauske kommunes budsjetterte tilskudd de 6 siste årene.

Tabell 17 – Tilskudd kirkelig fellesråd (i 1000 kr)

Budsjett år	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Beløp	4 455	4 905	5 422	6 241	6 621	6 756	6 979
Vekst %		10,10 %	10,54 %	15,11 %	6,09 %	2,04 %	3,30 %

Det er viktig å være oppmerksom på at i tillegg til årlig driftstilskudd dekker kommunen renter og avdrag på investeringer vedrørende kirker og kirkegårder.

I budsjettskriv fra Fauske kirkelige fellesråd datert 01.10.2012, er det lagt inn en økning på kommunalt driftstilskudd fra 6,7 mill. kr. til 8,4 mil kr, noe som tilsvarer en økning på 1,7 mill kr eller 25 % fra året før. I rådmannens forslag er det lagt opp til en overføring på til sammen 6,979 mill. kr. Det gir en økning på 3,3 % , noe som tilsvarer beregnet lønns og prisvekst i statsbudsjettet (kommunal deflator). Rådmannen er av den oppfatning at det budsjetterte tilskuddet til fellesrådet må kunne sies å være tilstrekkelig selv om det nok fortsatt innebærer en økonomisk utfordring for fellesrådet.

5.0 Driftsområder

5.1 Budsjett resultatenheter

Tabell 18 – Oversikt budsjett alle resultatenheter fordelt på kontogrupeer (i mill. kr)

Beskrivelse (mill kr)	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Fast lønn	287,0	303,6	302,6	301,0	292,5
Vikarlønn	18,6	18,5	18,8	18,8	18,8
Refusjoner sykepenger/fødselsp	-12,6	-13,4	-13,9	-13,9	-13,9
Overtid	1,8	1,6	1,8	1,8	1,8
Annen lønn	24,7	24,2	24,4	24,4	24,4
Sosiale utgifter	66,3	69,4	69,3	68,9	67,2
Kjøp som inngår i kommunal tjprod	97,8	91,2	92,1	92,1	92,1
Kjøp som erstatter kommunal tjprod	64,7	58,0	57,6	57,6	57,6
Overføringer	37,7	46,9	47,0	47,0	47,0
Finansutg	0,2	0,9	0,9	0,9	0,9
SUM UTGIFTER	586,0	600,9	600,5	598,6	588,4
Brukerbetalinger	-49,1	-50,3	-50,9	-50,9	-50,9
Overføringsinntekter	-40,0	-39,6	-39,7	-39,7	-39,7
Tilskudd fra stat, kommuner, private	-7,2	-21,1	-21,1	-21,1	-21,1
Finansinnt	-3,7	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
SUM INNTEKTER	-100,0	-113,5	-114,3	-114,3	-114,3
NETTO TIL DRIFTSSENHETER	486,0	487,3	486,2	484,3	474,1
Endring		1,3	-1,1	-1,9	-10,2

Tabell 19 – Oversikt budsjett alle resultatenheter fordelt på enheter (i mill kr)

Enhet (mill kr)	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Politisk virksomhet	9,0	8,6	8,6	8,6	8,6
Rådmannens stab	26,7	28,2	28,1	28,1	28,1
Kultur	11,5	10,7	10,7	10,7	10,7
Vei og gatelyst	8,6	7,9	7,9	7,9	7,9
Bygg-eiendom-ldrett	40,0	39,6	40,1	40,3	40,3
Plan utvikling	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4
Kjøkkendrift	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8
Skoler	103,3	109,5	109,5	109,5	109,5
Barnehager	55,0	56,6	55,1	55,1	55,1
Sykehjem	52,6	59,3	56,9	56,9	56,9
Hjemmetjenesten	50,2	49,1	52,5	52,5	52,5
Helse	32,3	34,1	34,1	34,1	34,1
Samhandling	13,2	15,4	15,4	15,4	15,4
Miljø- og habilitering	19,2	21,0	21,0	21,0	21,0
NAV	17,7	16,6	16,6	16,6	16,6
Barne- og familie	29,4	26,6	26,5	26,5	26,5
Integreringsenhet	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Ikke fordelt eff.behov	0,0	-2,9	-3,9	-5,9	-16,1
NETTO TIL DRIFTSSENHETER	486,6	487,3	486,2	484,3	474,1

Alle tiltakene er inkludert i budsjettene til enhetene – se vedlegg 1. Den største utfordringen i budsjettet er å holde bruken av lønn under kontroll. Flere enheter har tiltak som innebærer varige stillingskutt. Reduksjonen er ikke tilstrekkelig, slik at 2013 må benyttes til å utrede og gjennomføre ytterligere effektivisering eller reduksjon av tjenesteproduksjonen.

I budsjettet ligger også generelle nedskjæringer på varekjøp med 5% som vil berøre alle enhetene. Bakgrunnen for dette tiltaket må sees i sammenheng med innkjøpssamarbeidet i Salten og at denne reduksjonen er en effekt av dette. Videre er budsjettet til forsikringer redusert i tråd med regnskapstall de siste årene. Alle enhetene har også fått redusert opplæring og andre reiseutgifter i tilknytning til dette på til sammen 1 mill. kr. 0,5 mill. kr av dette er omprioritert til en sentral post under rådmannen for at en skal kunne følge opp intensjonene i kompetanseplanen.

Den største endringen i tabell 19 vises på integreringsenheten, da de statlige overføringene er lagt direkte på enheten og ikke på et fellesområde. Som tidligere forutsettes det at integreringsenheten er selvfinansierende og at et eventuelt merforbruk/underforbruk motregnes det såkalte flyktningefondet.

Rådmannens budsjett er økt med 1,5 mill. kr. Dette henger sammen med at tilskudd RKK er overført til rådmannen fra enhet skole og enhet barnehage, med bakgrunn i at RKK skal betjene alle enheter og ikke bare skole og barnehage. Videre er 0,5 mill. kr overført fra driftsenhetene til oppfølging av kompetanseplanen. Disse midlene vil fordeles ut på enhetene i forhold til innmeldt behov i løpet av året. Budsjettet til rådmannen er også styrket med 0,5 mill. kr for å kunne håndtere uforutsette driftssituasjoner og oppgaver i løpet av budsjettåret.

Utgifter og inntekter vedr samhandlingsreformen er løftet ut fra rådmannens budsjett for å tydeliggjøre området.

Rådmannen foreslår i budsjettet 2013 tiltak på netto -10,9 mill. kr for å redusere driftsnivået – se vedlegg 1. Dette er ikke tilstrekkelig og budsjettet legges frem med et 2,9 mill. kr effektiviseringsbehov som ikke er fordelt enhetene. Dette må håndteres ved ulike budsjettreduksjoner på enhetene i løpet budsjettåret 2013. I budsjettet for 2013 og økonomiplanperioden 2014-2016 har rådmannen ikke funnet plass til avsetninger for å styrke egenkapitalen til Fauske kommune. Dette er ikke i tråd med vedtaket i perspektivmeldingen 2013-2025. Dette innebærer at en i kommende økonomiplan periode må utrede og gjennomføre flere varige tilpasningstiltak for å kunne imøtekomme forventet inntektsnivå, kravet til avsetninger og planlagt investeringsnivå.

Budsjettet for 2013 styrer mot 0% avsetninger. Sett i forhold til tidligere års resultat vil dette stille krav til god økonomistyring i 2013.

5.2 Ressursbruk

5.2.1 Utvikling årsverk

Antall faste årsverk har vært stabilt i perioden 2010-2012. Fra 2012 til 2013 er det budsjettert med en reduksjon på 15,5 årsverk. Dette skyldes en reduksjon på 9,1 årsverk som en følge av forslag til tiltak, men resten av nedgangen på 6,41 årsverk skyldes gjennomførte tiltak i 2012.

Tabell 20 – Budsjetterte årsverk 2010-2013

Budsjetterte årsverk	2010	2011	2012	2013
Fast stillinger	676,52	675,45	672,29	659,02
Eksternt finansiert og midl.tidige stillinger	15	18,47	20,76	18,52
Totalt	691,52	693,92	693,05	677,54
Endring		2,4	-0,87	-15,51

Lønn utgjør over 80% av kommunens netto budsjett. Dersom Fauske kommune skal kunne tilpasse tjenestetilbudet til tilgjengelige inntekter, må dette innebære en ytterligere reduksjon i antall stillinger. En reduksjon innen 2016 på 16,1 mill. kr tilsvarer en reduksjon på ca 30 årsverk innen 2016 utover den reduksjonen som er budsjettert i 2013.

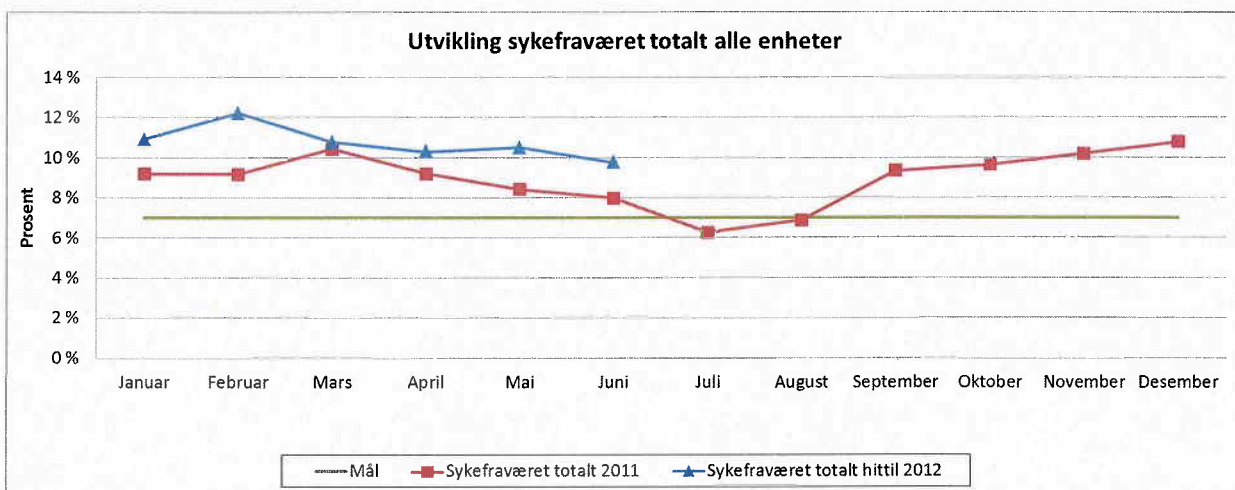
5.2.2 Sykefravær

Pr. juni 2012 er sykefraværet høyere enn på samme tidspunkt i 2011.

Korttidsfraværet er lavt mens langtidsfraværet er det som preger statistikken.

Fauske kommune er IA-bedrift og har klare planer i hht IA-målene. AMU har besluttet at rådmannen skal jobbe videre med nærvær kontra sykefravær. Dette vil bli prioritert i 2013.

Figur 6 – Utvikling sykefravær 2011 og 2012

5.2.3 Vikarbruk

Bruk av vikarer alle resultatenheter er for 2013 budsjettert med 21,0 mill. kr. Dette skal dekke sykefravær, ferieavvikling (spesielt innen pleie og omsorg), samt annet fravær. Variabel lønn omfatter også innkjøp av vikartjenester fra eksterne vikarbyråer.

Egenandelen viser hvor stor andel av vikarutgiftene som er egenfinansiert, dvs de reelle vikarutgiftene til enheten. Ved oppdekking av sykefravær i arbeidsgiverperioden og noe annet fravær må det påregnes en egenandel på omtrent 25 %. Enheter som begrenser vikarbruken i arbeidsgiverperioden eller ikke tar inn vikarer har en lav eller negativ egenandel.

Enheter med egenandel over 25 % må ha dette for å kunne gjennomføre ferieavviklingen for fast ansatte og nødvendig oppdekking av vakter i turnus. Dette gjelder enheter innenfor pleie og omsorg.

Tabell 21 – Egenandeler for vikarbruk (i 1000 kr)

	Budsjett 2013 (i 1000 kr)			Budsjettert Egenandel		Endring
	Var lønn *	Refusjoner**	Netto	2013	2012	
Politisk virksomhet	-	-	-	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Rådmannens stab ***	222	-115	107	48,3 %	47,5 %	0,8 %
Kultur	197	-55	142	72,1 %	70,8 %	1,3 %
Vei og gatelys	581	-155	426	73,3 %	72,5 %	0,8 %
Bygg-eiendom-ldrett	1 548	-948	600	38,8 %	35,9 %	2,9 %
Plan utvikling	69	-	69	100,0 %	100,0 %	0,0 %
Kjøkkendrift	241	-130	111	46,0 %	45,5 %	0,5 %
Skoler	4 304	-3 657	647	15,0 %	22,4 %	-7,3 %
Barnehager	1 654	-1 107	547	33,1 %	24,3 %	8,8 %
Sykehjem	5 509	-3 590	1 919	34,8 %	44,8 %	-10,0 %
Hjemmetjenesten	3 910	-2 288	1 622	41,5 %	50,1 %	-8,6 %
Helse	472	-280	192	40,6 %	38,9 %	1,7 %
Samhandling	54	-	54	100,0 %	100,0 %	0,0 %
Miljø- og habiliteringstjen	1 979	-700	1 279	64,6 %	56,7 %	7,9 %
NAV	11	-70	-59	-560,4 %	-560,4 %	0,0 %
Barne- og familieenheten	143	-282	-140	-97,9 %	-97,9 %	0,0 %
Integreringsenhet	137	-70	67	48,8 %	48,1 %	0,7 %
Totalt	21 029	-13 447	7 582	36,1 %	42,3 %	-6,3 %
* konto 1020-1040, 1272 (kjøp eksterne vikartjenester)						
** konto 1710-1711						
*** inkl utgifter til sommerarbeid til ungdom						

Tallene for sykehjemmet og hjemmetjenesten er for 2013 korrigert for pilotprosjekter for nye turnuser, noe som innebærer en reduksjon i vikarutgifter for å finansiere en høyere andel fast lønn. Det vil også i 2013 være knyttet utfordringer til å styre utgiftene til vikarbruk, slik at dette ikke overskrider budsjett. Alle enheter må ha fokus på dette området, da dette vil være helt avgjørende for å hindre budsjettoverskridelser i 2013.

5.2.4 Kompetanseutvikling

Kompetanseutvikling skal bygge på de roller, oppgaver, verdier og kvaliteter en finner i det kommunale arbeidet knyttet til forvaltning, tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling. Fauske Kommunestyre vedtok 4. oktober Kompetanseplan for 2012-2020 som veiledende og retningsgivende for kommunes kompetanseutvikling.

Planen blir et verktøy for å videreutvikle lokale kompetansestrategier for å gi langsiktig forutsigbarhet. Den synliggjør de viktigste kompetanse-, innovasjons- og utviklingstiltakene kommunen må gripe fatt i. Den enkelte enhet vil i samarbeid med rådmann utarbeide årlig aktivitetsoversikt over nødvendige kompetansetiltak. I budsjett 2013 er 0,5 mill. kr omfordelt fra enhetene for å sikre at kompetanseplanen gjennomføres etter intensjonen. Det er ytterligere budsjettert kompetansehevingsmidler på enhetene til lokale tiltak, selv om dette er blitt redusert i budsjett 2013.

5.2.5 Rekruttering

I 2050 vil Norge ha 1,4 millioner innbyggere over 67 år, omtrent en dobling fra i dag. Forskernes framskrivning viser at vi allerede i 2020 kan komme til å mangle opp mot 30.000 arbeidstakere bare for å kunne klare de pleie-/omsorgsoppgaver kommunene har ansvar for.

I Fauske kommune er gjennomsnittsalderen blant ansatte relativ høy, noe som kan medføre til utfordringer knyttet til rekruttering. Dersom en opprettholder et likt antall stillinger som i dag på de ulike fagområder, sier følgende eksempler noe om rekrutteringsbehovet:

Tabell 22 – Antatt rekrutteringsbehov 2013-2016

Stillingsstype	Antall	Årsverk	Antatt rekrutteringsbehov *				Sum
			2013	2014	2015	2016	
Barne-og ungdomsarbeidere	44	35	1	1	1	2	5
Ufaglærte	35	25	4	4	5	5	18
Lærere**	154	140	12	15	19	22	68
Førskolelærere***	21	20	0	1	1	1	3
Helsefagarbeidere	148	95	15	18	19	21	73
Ufaglærte	36	20	6	7	4	3	20
Sykepleiere****	70	59	2	3	3	5	13
Ingeniører	7	6,1	0	0	0	0	0
Lege	7	4	1	0	0	0	1
Sum	522	404,1	41	49	52	59	201
* Behovsanalyse pr august 2012. Antall personer mellom 63-67 år. Turnover ikke inkludert							
** Undervisningsstillinger med krav til undervisningskompetanse							
*** Førskolelærer stillinger med krav til denne utdanningen							
**** Inkl avdelingsledere							

Rekruttering er ett av fokusområdene i den vedtatte Kompetanseplanen. Der fremkommer at det skal utarbeides konkret kommunal rekrutteringsplan. Videre skal det initieres til et interkommunalt rekrutteringsprogram i samarbeid med bl.a. KS, Universitetet i Nordland og RKK.

5.3 Politisk virksomhet

Budsjettet til politisk virksomhet videreføres fra nivået i 2012 korrigert for forventet endringer i godtgjørelsesreglementet (jf økonomimelding nr 1/2012).

Rammer

Tabell 23 – Budsjett 2013-2016 for Politisk virksomhet (i mill. kr)

Politisk virksomhet	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13
Sum utgifter	8,72	8,72	8,72	8,72
Sum	8,58	8,58	8,58	8,58

5.4 Rådmannens stab

Rådmannens stab består av kommunalsjefer, omstillingsleder, kommelege, økonomi, skatt, SIRK (Saltens interkommunale regnskapskontroll), personal, IT, innkjøp, servicekontor (inkl. boligkontor), samt ny prosjektleder eiendomsforvaltning. I ansvarsstrukturen ligger også samhandlingsreformen og brukerkontoret, men den er omtalt i egne punkt under pleie og

omsorg. I budsjettet til rådmannen ligger også satsing på folkehelse, samt kompetanseutvikling (herunder tilskudd RKK) og seniormidler.

Lederutvikling for Fauske Kommune

Rådmannens ledergruppe gjennomfører nå et ledertreningsprogram i perioden 2011 til 2013. Programmet skal vare over noe tid for å sikre varig endring av atferd. Antall samlinger fordeler seg jevnt over disse to årene. Enkle målinger, oppfølging, treningsoppgaver og tilrettelegging av disse mellom samlingene skal være en sentral del av programmet.

Ledertreningen skal bygge på organisasjonens og individenes målsetninger, løpende arbeidsoppgaver, og trening på ønsket atferd. Hensikten med ledertreningen er også å utvikle ledergruppen som lag gjennom felles fokus, begrepsapparat og forpliktende myndiggjøring av hverandre. Dernest skal treningen gi den enkelte leder praktiske ferdigheter som bidrar til personlig utvikling.

Folkehelse

Overordnet målsetting for Fauske kommune er gode oppvekst og levekår gjennom alle livets faser for alle som bor i kommunen. Kommunen skal fremme innbyggernes helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

I det politisk vedtatte dokumentet om *Folkehelsearbeid i Fauske kommune 2010 – 2014, Fra Programnotat til Handling* skal hovedfokuset være å legge til rette for gode oppvekstvilkår for alle barn og unge. Barn og ungdom som vokser opp i dag står i fare for å utvikle alvorlige fysiske, psykiske og sosiale "helseproblem", og et fellestrekk ved helseproblemene er at de oppstår som følge av påvirkning fra oppvekstmiljøet.

I det politisk vedtatte dokumentet "*Pilotkommunen – den helsefremmende kommunen i samarbeid med Nordland fylkeskommune*" innebærer utarbeidelse av et forprosjekt i samarbeid mellom kommunen, fylket og departementet. En videreføring av forprosjektet vil bety at kommunen forplikter seg til å gå inn i arbeidet med sterk involvering av både politisk, administrativ og faglig ledelse og videre med bred deltakelse/involvering av instanser i og utenfor kommunen.

I kommende økonomiplanperiode legges det opp til at det benyttes 1 mill. kr pr år til gjennomføring av tiltaksområdene innenfor folkehelse. Dette er allerede en betydelig innsats på dette område, slik at den vedtatte opptrappingsplanen i økonomiplan 2012-2015 forslås utsatt i forhold til framdrift på allerede igangsatt aktivitet.

Eiendomsskattekontor

Det etableres et eget Eiendomsskattekontor, jfr Eiendomsskatteavgivningen, under økonomiavdelingen. Det etableres en rolle som eiendomsskattesjef som innehas av regnskapssjefen. Det er allerede i 2012 etablert en ordning hvor regnskapssjefen møter i Eiendomsskattenemnda. Utviklingen av lovgivningen innenfor eiendomsskatteområdet er såpass kompleks at det krever langt større innsats og ressurser enn tidligere. Dersom det gjøres feil på dette området kan en kommune risikere å miste utskrivningen av eiendomsskatt i vedkommende år, med de konsekvenser det medfører. Eiendomsskattekontoret foreslås tilført midler slik at eiendomsskattenemnda kan opparbeide seg større kompetanse på dette området. Denne styrking må sees sammen med innføring av et eget datasystem, jfr styrking av Plan og utvikling

Økonomisk styring

Etter rådmannens vurdering er det behov for å videreutvikle kommunens rapporterings og økonomistyringssystem. De senere års plandokumenter, budsjettokument, økonomiplaner, årsmeldinger og regnskapsmeldinger har etter rådmannens mening ikke hatt tilstrekkelig sammenheng med fastsetting av mål til rapportering av måloppnåelse. Det vil bli rettet spesielt fokus på økonomistyring i lederutviklingen i 2013.

Perspektivmelding

Rådmannen ønsker å videreutvikle perspektivmelding for å sette fokus på de langsiktige økonomiske og organisatoriske utfordringene i Fauske kommune i et lengre perspektiv enn bare 4 år. Perspektivplanen tar utgangspunkt i økonomisk handlefrihet og skal gi rammebetingelsene til kommende periodes økonomiplanprosess. I tillegg til befolkningsanalyser og inntektsanalyser, er en naturlig videreutvikling av perspektivmelding å gjennomføre grundigere kostnadsanalyser og KOSTRA-analyser.

Rammer

I rammen til rådmannen inngår ikke budsjettet til samhandling og brukerkontoret. Rådmannens stab foreslår å redusere med 1,3 årsverk, hhv 1 årsverk på servicekontoret og 0,3 på personal. Begge frigjøres med naturlig avgang. Rådmannens stab inkluderer fra 2012 også ny prosjektleder eiendomsforvaltning. Denne stillingen er finansiert vha en ledig stilling på skatt, en ledig halvstilling på eiendom, samt ekstern finansiering fra husbanken på kr 0,3 mill kr.

Rammen inneholder også tilskudd til RKK som er flyttet fra enhet skole og barnehage. Videre har en omfordelt 0,5 mill. kr fra enhetene inn i en felles kompetansepotte. For å håndtere uforutsette driftsendringer i 2013 er rammen til rådmannen også styrket med 0,5 mill. kr.

Tabell 24 – Budsjett 2013-2016 for Rådmannens stab (i mill. kr), eks samhandlingsreformen

Rådmannens stab	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-11,45	-11,45	-11,45	-11,45
Sum utgifter	39,63	39,56	39,56	39,56
Sum	28,18	28,11	28,11	28,11

5.5 Oppvekst

Rådmannen vil midlertidig gjennomføre organisatoriske grep i 2013. Dette skal sikre Fauske kommune en sterkere styring av den økonomiske utviklingen i kommunen og sørge for at enhetene holder seg til tildelte midler.

For å understøtte utviklingen innenfor disse fagområdene vil rådmannen at enhetene barne og familie, barnehager, skoler, kultur og integrering legges inn under en felles kommunalsjef. Dette område benevnes heretter Oppvekst. Kommunalsjefen gis overordnet personal- og resultatansvar for det enkelte område. Samtidig beholder vi ordningen og inndelingen med enheter, hvor enhetsleder er resultatansvarlig sin enhet.

5.5.1 Skole

Skolen har som primæroppgave å innfri de krav og forventninger som ligger i opplæringsloven, samt følge de konsekvenser tilgrensende lovverk initierer for skolens elev- og samfunnsoppdrag.

Målsettingen er å sikre god og høy nok individuell kompetanse for hver og en elev ut fra de forutsetninger og muligheter som hvert enkeltindivid anses å kunne klare. Det sentrale for alle er innlemmelse i enhetsskolen der kompetanseoverbyggingen styres av kompetansemålene som kom i 2006 gjennom Kunnskapsløftet, som overordnet styringsdokument for grunnskoleopplæringen i Norge.

Målsettinger for Fauskeskolen

1. Innføring av ICDP (International Child Development Program) i 2013.
2. Skolere alle lærere og assistenter i VfL (Vurdering for læring)
3. Redusere sykefraværet ned til et gjennomsnitt på 7 % i skolen.
4. Redusere antall elever som har behov for spesialundervisning ned mot gjennomsnitt for Nordland (11 %).

Elevtallsutvikling og lærertetthet

De demografiske tall og prognoser som er tilgjengelig, viser oppsummert følgende:

- Elevtallet i Fauskeskolen har over tid gått ned, på samme tid har ressurstilgangen også falt noe.
- Ved slutten av forrige skoleår var elevtallet 1143 elever. I år er tallet for oktober 1137.
- Det var antatt i forrige budsjettbehandling at elevtallet skulle ned mot 1125, så nedgangen har vært noe mindre enn forventet.
- Elevnedgangen fra skoleåret 2010/11 til skoleåret 2013/14 forventes å bli -4,4%
- Det er til enhver tid en viss mobilitet i befolkningen, slik at tallene endres gjennom budsjettåret.

Tabell 25 - Elevtallutvikling skoler i Fauske kommune 2010/2011 – 2013/2014

Skoleår	Kosmo	Valnesfjord	Finneid	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulitjelma	Totalt	Endring*
10/11	15	198	165	149	94	486	68	1175	
11/12	17	185	161	151	87	478	64	1143	-2,7 %
12/13	16	187	161	141	88	480	65	1138	-3,1 %
13/14								1123	-4,4 %

* Endring fra skoleåret 2010/11

Tabell 26 - Utvikling av spesialundervisning

Skoleår	Antall elever med spesialundervisning	Andel av totalt
10/11	223	19,0 %
11/12	234	20,5 %
12/13	210	18,5 %

Lærertettheten totalt for skoleåret 2011/2012 er beregnet til på 8.83 elever pr. lærer. For skoleåret 2012/2013 er lærertettheten beregnet til 8,74. Altså en reduksjon på 0,09 som er en konsekvens av reduksjonen i bemanningen i 2012, slik det var forutsatt i budsjett 2012.

Lærertettheten er en gjennomsnittlig beregning som ikke tar hensyn til fordelingen mellom ordinær undervisning og spesialundervisning (ressurser som brukes til å oppfylle enkeltvedtak). For den enkelte lærer ute i skolen vil tettheten oppleves annerledes siden mye av ressursene er knyttet til spesialundervisning.

Læringsmiljø

Nasjonale prøver viser at vi har for mange elever på de laveste mestringsnivåene, og for få på de høyeste. Denne trenden må snus. Vurdering for læring er en del av den prosessen, og vil gjøre elever, lærere og foresatte i bedre stand til å vite hva som kreves av dem, og hvordan de skal høyne sin kompetanse på de enkelte områdene. Samtidig skal vi sikre at elevene får det psykososiale læringsmiljøet de har krav på for å kunne utvikle seg best mulig.

Andel av elever som mottar spesialundervisning er i Fauske nesten 20% (altså hver 5. elev) Noen mottar få timer, mens det er stadig flere barn som trenger et tilbud som er gjennomgripende hele dagen. Dette er rettighets elever som utgjør en stadig økende del av den totale tildelingen til skole. I Norge ligger snittet på antall elever som mottar en eller annen form for spesialundervisning på mellom 7% og 11%. Nordland ligger høyest i landet med sine 11%.

Det må utvikles en bedre samordning av tilbud mellom skole og tilgrensede tjenester og etater, f.eks. PPT, barnevern, familiesenter og BUP. Det er i dag mangel på felles tenkning om samlet innsats og deling av fagsyn og metodikk som i sterkere grad er egnet for å forebygge og forhindre at problem oppstår, heller enn å reparere problemer som er etablerte. Dette krever større satsing på felles fagforståelse og definering av området oppvekst som en felles arena der fag-, organisasjons-, og kulturutvikling blir særlig sentrale viktige innsatsområder. Dette krever enhetlig styring og ledelse der arbeidsgivers styringsrett kan virke fullt ut. I denne forbindelse foreslås derfor den interkommunale samarbeidsavtalen vedrørende pedagogisk- psykologiske tjeneste (PPT) oppsagt, for å innordnes i kommunens øvrige tjenesteapparat, underlagt enhetsleder skole.

Andre endringer

På Vestmyra har Fauske kommune et Newton-rom. Dette ble opprettet som prosjekt med ett årsverk tilknyttet prosjektet, og har således ikke hatt permanent driftsstatus. Erfaringene fra arbeidet så langt er utelukkende positive og rådmannen forslår at dette etableres som fast del av skoleorganisasjonen. Newtonprosjektet foreslås dermed innarbeidet permanent i skolens ordinære driftsramme, med drift underlagt Vestmyra skole, men med videreføring av eksisterende samarbeidspraksis overfor de andre skolene og barnehagene. Newton samarbeider også med nærliggende kommuner og næringsliv, og opprettelsen av nye rom tildeles også i år midler over statsbudsjettet.

For å få ei mere balansert drift av SFO, foreslås det med dette å endre vedtektene slik at SFO følger skoleåret. Det organiseres en egen sommer SFO. De som ønsker SFO i sommerferien må søke særskilt om dette.

Fra høsten 2012 utvides rammetimetallet på ungdomstrinnet med innføring av valgfag. En halv time pr. trinn pr. år på ungdomstrinnet, med oppstart i 8. klasse og utvidelse over 3 år. I tillegg økes ressursen til byrdefull undervisning med 0,5 timer pr. elev i skolen. Dette finansierer innenfor gjeldende ramme.

Utfordringer

Drift av nåværende struktur fram mot bygging av nytt skolesenter på Vestmyra og i Valnesfjord vil medføre flere utfordringer. Den desentraliserte strukturen vi har nå gir få muligheter til å hente inn driftsøkonomiske utfordringer. Antall klasser må opprettholdes på nåværende nivå i flere år fremover, samtidig skal vi drive gode og forsvarlige læringsarenaer på de skolene som er vedtatt lagt ned, i påvente av nybygg. På driftssiden er det vanskelig å kutte mere, samtidig som skolene har store etterslep på renovering av anlegg, samt innkjøp av læremidler og inventar. Arbeidsforholdene for elever og personale er på mange steder utfordrende.

Det er ansatt prosjektleder for utbyggingene/oppgraderingene av Vestmyra og Valnesfjord skole. Vedkommende vil få ansvar for å drive prosessen fram mot ferdige bygg i 2017. Dette vil være en krevende oppgave både tids- og ressursmessig. For skolen er det svært viktig at denne prosessen ikke forsinkes ytterligere.

Rammer

Tiltakene som foreslås for å nå den rammen som er satt er:

- Endre vedtekter for SFO til å følge skoleåret (10 mnd.), og ha egen sommer SFO med påmelding og egen betaling.
- Kutte tilskudd til svømmeskys for Nordlys skole. Dette er ikke en pliktig ytelse for kommunen.
- Endre rettigheter for buss-skyss til Valnesfjord skole på grunn av omlegging av riksvei. Sesongavhengig rettighet.
- Bytte av antivirusløsning på elevnett til gratis-versjon.

Tabell 27 – Budsjett 2013-2016 for enhet skole (i mill. kr.)

Skoler	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-14,51	-14,51	-14,51	-14,51
Sum utgifter	123,97	123,97	123,97	123,97
Sum	109,47	109,47	109,47	109,47

Detaljer om den enkeltes skoles budsjett i 2013 finnes i vedlegg 2.

5.5.2 Barnehage

Alle barn under grunnskolealder som fyller ett år før 1. september i opptaksåret og som søker ved hovedopptak, har en lovfestet rett til barnehageplass.

Barnehagens innhold styres gjennom rammeplan for barnehager. Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver er et viktig styrings- og kvalitetsverktøy. Enheten skal sørge for at barn under skolepliktig alder som har rett til spesialpedagogisk hjelp får dette.

Fra august 2012 opphørte kontantstøtte for 2 åringene, det er likevel ikke kommet flere søknader om barnehageplass i denne aldersgruppen etter dette. Maksimum foreldrebetaling på barnehageplass videreføres med 2330 kr pr måned, i tillegg til statlige føringer på søskenmoderasjon. Jf barnehageloven, skal søskenmoderasjon betales av det offentlige.

Målsettinger for de kommunale barnehagene

1. Brukerundersøkelser skal gjennomføres i den enkelte barnehage

2. Videreføring av ICDP som tilbud til foreldre og ansatte i alle barnehager.
3. Barnehagene skal jobbe aktivt med tidlig innsats.
4. Det skal jobbes aktivt med nærværarbeid og enhetens totale sykefravær skal ned mot 7 %

Antall barn og voksentetthet

Utgangspunktet er 3 heltidsansatte pr avdeling på henholdsvis 9 barn under 3 år og 18 barn over 3 år. Dette er i samsvar med vedtektene for de kommunale barnehagene i Fauske kommune.

Tabell 28 – Utvikling antall barn i kommunale og ikke kommunale barnehager

	2008	2009	2010	2011	2012
Kommunale barnehager	259	228	214	204	205
Små barn	118	111	116	116	77
Store barn	141	117	98	88	128
Andel små barn	46 %	49 %	54 %	57 %	38 %
Private barnehager	195	208	237	244	227
Små barn	120	116	141	145	78
Store barn	75	92	96	99	149
Andel små barn	62 %	56 %	59 %	59 %	34 %
Alle barnehager	454	436	451	448	432
Små barn	212	212	212	261	155
Store barn	198	198	198	187	277
Andel små barn	47 %	49 %	47 %	58 %	36 %
Andel kommunale barneh	57 %	52 %	47 %	46 %	47 %
Andel private barneh	43 %	48 %	53 %	54 %	53 %

* Tallene 2008 til 2011 er fra årsmelding, mens tall 2012 er fra måling pr oktober

Tabell 29 – Utvikling voksentetthet antall barn i kommunale og ikke kommunale barnehager

	2008*	2009*	2010*	2011*	2012**
Kommunale barnehager	5,25	4,86	5,4	5,45	5,79
Ikke-kom barnehager	6,85	6,46	5,87	6,06	6,02

* Viser antall barn pr årsverk ordinær barnehagedrift jfr årsmeldinger 2008-2011

** Voksentetthet 2012 er foreløpige tall

Utviklingen viser at andel barn som har plass i de ikke-kommunale barnehagene har jevnet seg ut. Det er ikke nye plasser i ikke-kommunale barnehagene i 2012. Andel små barn er rimelig jevnt fordelt mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Oversikt over barn bosatt i Fauske kommune under skolepliktig alder viser at de siste 2 årene har vært en nedgang i barnetall. Nedgang i barnetall viser at vi har en overkapasitet på barnehageplasser. Overkapasiteten ligger i hovedsak i Sulitjelma på barnehagetilbudet for små barn, noe som gjør at Fauske kommune også har kunnet tilby barnehageplass til barn født etter 1.september i opptaksåret. For sentrum av Fauske inkludert Kvitblikk har vi dekt behovet for barnehageplass ut fra dagens barnetall.

Styrket barnehagetilbud

Antall barn med behov for spesialpedagogisk hjelp i barnehagen vil variere fra år til år. Styrket barnehagetilbud er budsjettert med utgangspunkt i de vedtak og tiltak som er rundt barn med rett til spesialpedagogisk hjelp i kommunale barnehager. Overføring til ikke-kommunale barnehager ligger på egen budsjettpost i forhold til styrket barnehagetilbud. Pr september 2012 er det 23 barn med rett til spesialpedagogisk hjelp i barnehagene i Fauske, i tillegg til et barn i fosterhjem. Det har vært en markant økning i behovet for spesialpedagogisk hjelp i barnehagen fra forrige barnehageår. Ressursene som brukes må sees i sammenheng med behov for tidlig innsats og forebygging. Tiltakene som er satt i verk har en kostnadsramme på rundt 7 millioner for å dekke opp denne hjelpen i 2013.

Tilskudd ikke-kommunale barnehager

I følge lov om barnehager § 14 «Kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager» skal kommunen yte tilskudd til ordinær drift av alle godkjente, ikke-kommunale barnehager i kommunen, forutsatt at barnehagen har søkt om godkjenning før barnehagesektoren er blitt rammefinansiert.

Det er en direkte sammenheng mellom kostnadsnivået i de kommunale barnehagene og tilskudd til ikke-kommunale barnehager, slik at kostnads reduksjoner i kommunale barnehager vil gi lavere tilskudd til ikke-kommunale barnehager. I “forskrift om likeverdig behandling av ikke kommunale barnehager” står det i tilskudd til driftskostnader § 4 og tilskudd til kapitalkostnader § 5, at kommunen skal kunngjøre forslag til tilskuddssatser i forbindelse med at årsbudsjettet legges ut til alminnelig ettersyn. Beregning av tilskuddssatser for 2013 legges frem i egen sak, der også lokale retningslinjer for tilskudd til ikke-kommunale barnehager blir omhandlet.

Utfordringer og konsekvenser

Flere av de kommunale barnehagebyggene er slitt og har behov for betydelig oppgradering både innvendig og utvendig. Barnehagene er i ulike lokasjoner, der noe er i leide lokaler, andre i bygg som har behov for både oppussing og reovering. I løpet av 2013 forslår rådmannen at barnehagestrukturen i Fauske kommune gjennomgås og at det legges frem en sak som vurderer andre alternativer enn dagens løsninger. Gjennomgangen skal fokusere på kvalitet og økonomi.

Dagens kommunale vedtekter slår fast at minst 2/3 av plassene i barnehagene skal være hele plasser, og at den resterende tredjedelen kan tilbys i form av halve plasser. Rundskriv F-04/2011 – Veileder om kravene til pedagogisk bemanning i barnehageloven med forskrifter, klargjør hvordan § 18 i barnehageloven med medfølgende forskrifter skal forstås. Rundskrivet understreker at normen på 18/9 barn pr pedagogisk leder er en absolutt øvre grense, og at et barn teller som et barn i denne sammenheng, selv om barnet har halv plass. Konsekvensen ved å tilby halve plasser vil være at vi bryter pedagognormen når vi fyller avdelingene med 18/9 barn daglig, hvis noen av plassene er delt på flere barn. For å løse dette i fremtiden vil et alternativ være og ikke tilby halve plasser, eventuelt ansette flere pedagoger eller ikke fylle opp avdelingene der det tilbys halve plasser. På bakgrunn av dette vil rådmann i løpet av 2013 ta en gjennomgang av dagens vedtekter, slik at disse tilpasses forståelsen av regelverket.

Rammer

Fauske kommune har god barnehagedekning, noe som har ført til at vi også har kunnet tilby barnehageplass til barn født etter 1. september året før, selv om de ikke har en lovfestet rett til plass. Denne muligheten koster i overkant av 1,1 million årlig. Rådmannen forslår at en ikke

automatisk skal tilby barnehageplass til barn født etter 1. september året før, da dette ikke er en lovbestemt rettighet. Omfanget av dette er beregnet til en nedleggelse av en småbarnsavdeling (dvs 9 plasser). Gjennomføringen av dette vil det føre til en besparelse, men samtidig også til et noe dårligere tilbud for småbarnsforeldre som har behov for barnehageplass. Tiltaket kan gjennomføres fra august 2013.

Vedtektene i kommunale barnehager slår fast en bemanningsnorm på 3 ansatte på henholdsvis 9 og 18 barn pr avdeling. En bemanningsnorm er i dag ikke lovbestemt. En reduksjon i bemanningen med 10 % pr avdeling vil gi en årlig besparelse på 0,77 mill. kr. Konsekvens vil bli et redusert barnehagetilbud med lavere voksentetthet, tilsvarende 6,2 barn pr årsverk omregnet til store barn. Det vil sannsynligvis medføre flere deltidsstillinger i barnehagen. En annen konsekvens kan være redusert åpningstid. Ved en reduksjon i bemanningen må kommunens vedtekter endres. Rådmannen mener at dette ikke vil føre til dårligere kvalitet, da bemanningen fremdeles vil være på et akseptabelt nivå sammenlignet med andre. Til sammenligning var bemanningsnormen i Bodø Kommune 6,3, den er nå økt til 6,5 i 2013. Tiltaket redusert voksentetthet kan gjennomføres fra august 2013.

Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om framtidens barnehage i 2014, sannsynligvis i april. Melding skal gi en tydelig retning for barnehagepolitikken, både om kvalitet og innhold. I den forbindelse har flere offentlige utvalg avgitt sine rapporter, bl.a. Øie-utvalget (NOU 2012:1) som gjennomgikk barnehageloven med forskrifter. Øie-utvalget konkluderte bl.a. med at det skal være minst en ansatt pr 3 barn under 3 år, dvs. en bemanningsnorm på 3. KS stiller spørsmål om det lar seg gjøre å realisere føringene som er lagt av utvalget.

Sulitjelma barnehage har i dag en bemanning tilpasset en avdeling med 18 plasser, tilsvarende 3 stillinger. Pr oktober 2012 har barnehagen barn tilsvarende 12,5 plasser. Det er mulig å tilpasse bemanningen noe i forhold til antall plasser som er tatt i bruk i barnehagen, men det vil ikke ha effekt før i 2014.

Reduksjon i tilskudd ikke-kommunale barnehager henger direkte sammen med tiltakene som foreslås for de kommunale barnehagene. Dersom tiltakene ikke gjennomføres, vil heller ikke tilskudd til de ikke-kommunale barnehagene kunne reduseres.

Tabell 30 – Tiltak enhet barnehage med effekten i perioden 2013 og 2014 (i mill. kr)

	Effekt 2013	Effekt 2014
Legge ned en småbarn avdeling fra 15/8 2013	-0,62	-1,12
Reduksjon bemanning Sulitjelma	-	-0,10
Reduksjon i stillinger på avdelingene	-0,29	-0,77
Reduksjon i tilskudd ikke-kommunal barnehager*	-0,40	-0,85
Sum	-1,31	-2,84
* konsekvens av tiltak kommunale barnehager		

Tiltakene som foreslås vil kunne ha virkning fra august 2013. Helårseffekten vil kunne oppnås fra 2014.

Tabell 31 – Budsjett 2013-2016 for enhet barnehage (i mill. kr)

Barnehager	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-6,99	-6,83	-6,83	-6,83
Sum utgifter	63,62	61,93	61,93	61,93
Sum	56,63	55,10	55,10	55,10

* Alle tiltakene er inkludert i rammen.

5.5.3 Barne og familieenheten

Barne og familieenheten er delt inn i ansvarsområdene familiesenteret og barneverntjenesten.

Målsettinger

1. Familiesenterets satsing på foreldrestøtte skal videreføres til alle skolene
2. Barnevernet skal jobbe systematisk og langsiktig for å dreie tiltakskostnadene mot mere tiltaksarbeid i hjemmene.
3. Sykefraværet skal ikke overstige 7%

Familiesenteret

Familiesenteret er et flerfaglig tilbud som skal ivareta psykisk og fysisk helse hos gravide, barn og ungdom. Målsettingen er at familien skal møte en helhetlig og familiestøttende tjeneste i ett og samme hus. Mål for arbeidet i familiesentret er å fremme trivsel og god helse hos barn, unge og deres familie, samt styrke barn og unges oppvekstvilkår og tidlig identifisere

fysiske, psykiske og sosiale utfordringer hos barn og i familien. I Familiesentret inngår svangerskapsomsorgen, helsestasjon 0-5 år, åpen barnehage, skolehelsetjenesten i grunn- og videregående skole, samt helsestasjon for ungdom. Lokalene til åpen barnehage benyttes til mange ulike gruppeaktiviteter. Helsestasjon for ungdom er godt besøkt og helsesøster både i videregående skole og grunnskolene har mange lovpålagte oppgaver knyttet til forebygging og helsefremmende arbeid. Det er jobbet godt med foreldrestøtte i samarbeid med barnehagene. Satsningen på foreldrestøtte skal videreføres til alle skolene, og samhandlingen med skolene skal være mere målrettet.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke å avdekke omsorgssvikt, atferdsproblemer og sosiale/emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, samt å sette inn tiltak i forhold til dette. Tjenesten skal samarbeide med andre når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter lov. Oppgavene varierer fra mottak av meldinger, undersøkelsesarbeid, råd og veiledning, iverksetting og oppfølging av hjelpetiltak i hjemmet og plasseringer utenfor hjemmet. Tjenesten har i flere år hatt utfordringer knyttet til fristoversittelser, og kommunen har flere barn plassert utenfor hjemmet enn sammenlignbare kommuner. Totalt sett bruker barneverntjenesten flere midler pr barn enn sammenlignbare kommuner.

Barnevernet fikk i 2011 og 2012 tildelt tre midlertidige stillinger for å styrke saksbehandlerkapasiteten. I tillegg ble det opprettet en midlertidig stilling som hjemmekonsulent fra 2010. Størsteparten av utgiftene i barnevernet går direkte til tiltakene som iverksettes. Således er denne tjenesten ulik mange andre, der lønn som regel er det som utgjør størsteparten av utgiftene. Barnevernet har hatt store driftsutfordringer over år, og det ansees derfor viktig å stabilisere organisasjonen slik at en kan jobbe systematisk og langsiktig for å dreie tiltakskostnadene mot mere tiltaksarbeid i hjemmene, til fordel for plasseringer

utenfor. Rådmannen forslår derfor med dette at alle fire midlertidige stillingene videreføres i 2 år. Målet er at denne stabiliseringen av organisasjonen skal føre til en reduksjon i kostnadene til barnevernet totalt.

Utfordringer

Stillingen som enhetsleder for Barne – og familie enheten er fra høsten 2012 midlertidig satt vakant. Ansvar for området er lagt til enhetsleder skole, og rådmannen vil komme tilbake med en egen sak for hvordan oppvekstområdet bør organiseres og ledes. Arbeidet med utviklingen av en egen tiltaksseksjon innenfor oppvekstområdet i tråd med folkehelsesatsingen fortsetter. Inntil videre forlenges dagens organisering.

Rammer

Rådmannen foreslår reduksjon i enheten på to områder. Det ene er på tiltak utenfor hjemmet i barnevernet som en følge av en stabil organisering, og det andre er vakanse enhetsleder inntil videre.

Tabell 32 – Budsjett 2013-2016 for barne og familieenheten (i mill. kr)

Barne- og familie	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-3,62	-3,62	-3,62	-3,62
Sum utgifter	30,20	30,14	30,14	30,14
Sum	26,58	26,52	26,52	26,52

5.5.4 Kultur

Kulturenhetens oppgaver og utfordringer er å legge til rette for et aktivt kulturliv, og et kulturtilbud preget av mangfold og kvalitet. Legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle får mulighet til å delta og oppleve mangfoldet av kultur-uttrykk. Enhetens arbeidsoppgaver er definert i kulturloven § 4, Opplæringslovens § 13,6 og Lov om folkebibliotek.

Målsettinger

1. Enhet kultur skal legge til rette for et aktivt kulturliv.
2. Alle tjenestene innen kultur skal i 2013 gjennomføre brukerundersøkelser.
3. Det er ei målsetting at sykefraværet i enheten i 2013 er under 5 %.

Tilskudd til lag og foreninger/nasjonaldagsfeiring/kulturpris/stipend

Etter økningen i 2009 har total størrelse på tilskuddene vært på 1,45 mill. kr. Dette er ikke lovpålagte oppgaver og rådmannen foreslår å redusere dette med 0,45 mill. kr. I budsjettet gjenstår da 1,0 mill. kr. i tilskudd til lag/foreninger/prosjekter innenfor allmenn kultur og musikkorganisasjoner.

Fauske bibliotek

Biblioteket står overfor utfordringer med komme inn i "Den nye digitale verden". Brukerne av bibliotekene forventer at en er mer oppdatert på nye titler både innenfor bøker, mens også innenfor nye media; film og lesebrett, spill. Dette er også en innfallsvinkel som går igjen i «Biblioteksreform 2014». Totalt har Fauske bibliotek som helhet hatt en stor oppgang i utlån av medier. Ved at Sulitjelma bibliotek kommer inn i den nye skolen i Sulitjelma vil også forholdene for økt åpningstid være tilstede der. Ved Valnesfjord bibliotek opplever vi at brukerne i større grad har begynt å bruke hovedbiblioteket på Fauske etter at nye Riksvei 80

kom. I tillegg har Bokbussen et jevnlig tilbud i hele bygda. Rådmannen foreslår derfor å legge ned filialen i Valnesfjord.

Fritidsklubber

Fritidsklubbene har gjennom igangsetting av fellestiltak, og at de har ansvaret for “månedens aktiviteter” i folkehelseprosjektet Aktiv i Fauske, hatt en stor økning. Kveldsmat-tilbudet er veldig godt mottatt, i tillegg til flere andre folkehelseiltak og tiltak med bakgrunn i kommuneplanens samfunnsdel.

På samme måte som at brukerne ved Valnesfjord bibliotek endrer sin kunderelasjon mot Fauske bibliotek, oppleves dette også ved Valnesfjord Ungdomsklubb. Flere bruker tjenesten ved Ungdommens hus, og færre benytter seg av tilbudet lokalt. Dette er en naturlig del av at også busstilbudet mellom Fauske-Valnesfjord på ettermiddag-kveld er bedret. Rådmannen foreslår derfor å legge ned Valnesfjord Ungdomsklubb.

Fauske Kulturskole

Regjeringen signaliserer et sterkere kulturskoletilbud i grunnskoletida, og har også signalisert at dette kommer til å bli et krav. Dette har Fauske kulturskole startet på ved å gjennomføre prosjektet «Døråpneren» inn i SFO-tilbudene i Fauske kommune. I tillegg satser Fauske kulturskole på de aller yngste gjennom all aktivitets-tilbud.

Andre utfordringer

Idrett er på et statlig nivå en del av kulturbegrepet. Det oppleves til stadig at publikum og brukere ser idrett som kultur. Rådmannen foreslår at idrett skal overføres enhet kultur. Dette vil også gi synergier over tid på aktivtetsretta tilskudd, utvikling av kompetansen på området, og en større samordning av midler og personell.

Rammer

Alle tiltak er inkludert i rammen.

Tabell 33 – Budsjett 2013-2016 enhet kultur (i mill. kr)

Kultur	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-3,53	-3,53	-3,53	-3,53
Sum utgifter	14,18	14,18	14,18	14,18
Sum	10,65	10,65	10,65	10,65

Fauske kommune har gratis leie til barn og ungdom. Denne ordningen foreslås vurdert i 2013, slik at idrettslag og frivillige lag og foreninger også må betale for leie av kommunale bygg fra 2014. Innføring av leie vil i kunne effektivisere utleiemarkedet, samt at det er nødvendig å få inntekter for å vedlikeholde og drifte disse anleggene. Rådmannen vil benytte våren 2013 til vurdere hvordan innføring av leie kan gjennomføres og hvilke konsekvenser dette vil medføre. Innføring av leie kan også sees i sammenheng med tilskuddsreglementet.

5.5.5 Integrering

Enheten integrering består av Flyktningkontoret og Voksenpedagogisk senter og har følgende oppgaver:

- Bosetting og etablering av flyktninger etter avtale med IMDI og vedtekter i kommunestyre
- Koordinere kommunens arbeid med bosetting av flyktninger

- Arbeide for integrering og likestilling
- Gi hjelp og veiledning til den enkelte flyktning slik at hun/han raskest blir selvhjulpent og en aktiv deltaker i samfunnet
- Tilby helårlig introduksjonsprogram til alle nyankomne flyktninger
- Tilby norsk med samfunnskunnskap for minoritetsspråklige
- Tilby grunnskoleopplæring for voksne
- Tilby spesialundervisning for utenlandske og norske elever

Målsettinger

1. Raskere inkludering av flyktninger i norsk arbeidsliv
2. Utvikling av enhetens samarbeid med andre kommunale etater som brukes ofte av våre brukere
3. Sykefraværet ned til 6 %

Tjenesteproduksjon

Totalt antall flyktninger ved årsskiftet 2012/2013 er ca. 125. I tallet inngår bosetting av 18 nye flyktninger årlig, samt eventuelt familiegjennforente. Elevantallet på Voksenpedagogisk senter varierer i løpet av skoleåret. Det totale antallet per skoleår ligger i overkant av 50.

Inntektene vil variere i forhold til antall bosatte og elever ved Voksenpedagogisk senter. Utgiftene følger stort sett opptrukne retningslinjer, særlig gjelder dette utgifter til etableringer, normer for økonomisk hjelp (NAV satser), introduksjonslønn m.v.

Det forventes en økning av utgifter til etableringer siden nye mottakene i hovedsak er enslige flyktninger som venter på bosetting. For tre-fire år siden ble bosettingskvoten på 18 flyktninger fylt med familier og det holdt med 5 -6 etableringer a ca. 55 000 – 60 000 kr per familie eller ca. 350 000 kr i etableringsutgifter på årsbasis. I dag, når vi etablerer stort sett enslige, må vi ha opp til 14 etableringer på ca. 45 000 – 50 000 kr per etablering eller 700 000 kr på årsbasis.

Flyktningemassen er større nå fordi flyktninger velger å bli værende på Fauske etter avsluttet introduksjonsprogram. Flyttestatistikken siste fem år er som følger:

Tabell 34 – Flyttestatistikken flyktninger

	2008	2009	2010	2011	2012
Flyttet fra Fauske	21	20	32	1	4

Frem til 2010 lå antall bosatte flyktninger (under 5 år) jevnt på ca. 80. Nå forventes det at det kommer opp på ca. 125, dermed vil utgiftene øke. Heretter også behov for styrking av miljøtjeneste.

Utfordringer

Enhetens utfordringer på kort sikt er å få en ny, samlet enhet til å fungere best mulig, spesielt med tanke på å utnytte de samlede ressursene/potensialene som ligger der til en bedre tjeneste. Ett år etter opprettelsen av en samlet enhet fungerer ikke integreringsenhet etter intensjonen, slik at organisasjonsutviklingen vil fortsette i 2013.

Det er mange som har krav på undervisning, og det er en utfordring å få til tilstrekkelig kapasitet på egnede undervisningslokaler. Videre er overgangen fra introduksjonsprogram til arbeidsliv en utfordring, samt å tilpasse boliger til endret flyktningestrøm. Utfordringen er

også å få flyktningene raskere gjennom opplæringsfasen for å få dem fortære inn i arbeidslivet eller ordinær skolegang.

Rammer

I forbindelse med omorganisering blir stillingen til programrådgiver flyttet administrativt fra NAV til flyktningkontoret. Arbeidstakeren skal fortsatt sitte på NAV men være administrativt tilknyttet flyktningkontoret. Denne flyttingen har ingen økonomiske konsekvenser for budsjettet.

Tabell 35 – Budsjett 2013-2016 for enhet Integrering (i mill. kr)

Integreringsenhet	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-17,02	-17,02	-17,02	-17,02
Sum utgifter	17,02	17,02	17,02	17,02
Sum	0,00	0,00	0,00	0,00

5.6 Helse og omsorg

Rådmannen vil midlertidig gjennomføre organisatoriske grep i 2013. Dette skal sikre Fauske kommune en sterkere styring av den økonomiske utviklingen i kommunen og sørge for at enhetene holder seg til tildelte midler.

For å understøtte utviklingen innenfor disse fagområdene vil rådmannen foreta en organisatorisk styrking av ledernivået mellom rådmann og enhetsleder ved at enhetene Sykehjem, Hjemmetjenester, Miljø/Habilitering, Helse og NAV legges inn under en felles konstituert kommunalsjef. Dette området benevnes heretter Helse og Omsorg. Storkjøkken overføres fra enhet Plan og utvikling til Helse og Omsorg. Samtidig beholder vi ordningen og inndelingen med enheter, og hvor enhetsleder er resultatansvarlig sin enhet.

5.6.1 Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen er organisert under rådmannen. Organisatorisk tilknytning vil bli vurdert i 2013. Målet med reformen er å gi pasienten rett behandling, på rett sted, til rett tid, til riktig kostnad.

I forbindelse med Samhandlingsreformen er det to store satsningsområder som har økonomiske konsekvenser:

For utskrivningsklare somatiske pasienter som blir liggende etter at de er erklært utskrivningsklar, må det betales en døgnstøtte på 4000 kr.

Område to, som er den økonomisk største delen, er medisinsk medfinansiering som omfatter medisinsk behandling for alle kommunens innbyggere. Kommunen må dekke 20 % av kostnaden pr behandling, begrenset oppad til 30.000 kr. Unntatt fra dette er fødsler, rus/psykiatri, kirurgi og definert kostbar biologisk behandling. Medisinsk medfinansiering framkommer gjennom behandlingstypens DRG (Diagnose Relaterte Grupper). Prognosene for 2012 viser at dette kan være underfinansiert.

For å møte disse nye økonomiske utfordringene ble rammetilskuddet til Fauske kommune økt med 11,8 mill. kr som årlige frie midler i 2012. I en implementeringsperiode på 3 år, vil

Fauske Kommune i tillegg motta 1,6 mill. kr pr. år i særskilt kompensasjon. I statsbudsjettet er dette korrigert for forventet pris-/og lønnsstigning (deflator).

For å møte utfordringene rundt utskrivningsklare pasienter, har det blitt gjennomført rendyrking ved Fauske Helsetun slik at det ble frigjort lokaliteter for etablering av rehabilitering og korttidsavdeling. Med denne prosessen har antall senger ved Fauske Helsetun økt med 5 plasser. Til dette er antall stillinger på sykehjemmet økt med 6 årsverk, tilsvarende 3. mill. kr (jfr. økonomimelding nr 1/2012). Disse tiltakene har vist seg å fungere slik som forutsatt ved at utgiften til utskrivningsklare pasienter er svært lave.

Tabell 36 – Budsjett for samhandlingsreformen 2013 (i 1000 kr)

	Beregning i 1000 kr
Tildelt 2012	11900
Særskilt kompensasjon (tildeles i 3 år)	1600
Delsum	13500
Benyttet til stillinger sykehjemmet (Øk.m 1 2012))	3000
Delsum	10500
Korrigert for deflator 3,3%	350
Sum til dekning av direkte utgifter samh.reformen	10850
Budsjett 2013 - Utskrivningsklare (10%)	1085
Budsjett 2013 - Medfinansiering (90%)	9765

I forhold til budsjett 2013 vil det være en utfordring å holde seg innenfor tildelt budsjetttramme, når en ser dette i forhold til forventet resultat i 2012. Utfordringen er spesielt innenfor område medfinansiering.

Innen utgangen av 2015, skal det i alle landets kommuner være etablert Øyeblikkelig Hjelp plasser. Dette skal enten etableres av den enkelte kommune eller som samhandlingsprosjekt med nabokommuner. Disse plassene skal følges opp av vakthavende lege som skriver inn og ut pasientene. Planlagt liggetid på Øyeblikkelig Hjelp plass er satt til maks 3 døgn. Fauske Kommune har startet prosessen med beskrivelser og etableringspunkt for en slik post. Når øyeblikkelig hjelp plassene er fult ut oppe å står, vil Fauske Kommune årlig motta 2,2 mill. kr til drift og oppfølging av plassene. Det vil bli søkt om tilskudd for 2013. Ved innvilgelse vil dette utløse 50% av årlig tilskuddsbeløp, 1,1 mill. kr. Dette er ikke lagt inn i budsjettet, men vil bli regulert inn når etableringen er en realitet. Fauske Kommune vil søke å se denne etableringen som del av et mulig interkommunalt samarbeide. Vi har i dag legevaktsamarbeid med Sørfold Kommune.

Rammer

Budsjettet til samhandlingsreformen er i budsjettet 2013 mer synliggjort, slik at det er løftet ut fra budsjettet til enhet rådmann. Rammen til samhandlingsreformen inkluderer også driftsbudsjettet til brukerkontoret, siden det er brukerkontoret som administrerer samhandlingsreformen.

Tabell 37 – Budsjett 2013-2016 for samhandlingsreformen og brukerkontoret (i mill. kr)

Samhandling	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-0,04	-0,04	-0,04	-0,04
Sum utgifter	15,41	15,41	15,41	15,41
Sum	15,37	15,37	15,37	15,37

5.6.2 Brukerkontoret

I forbindelse med Helse og Omsorgsplanen ble det september 2012 etablert et brukerkontor i Fauske Kommune. Brukerkontoret er organisert under rådmannen. Organisatorisk tilknytning vil bli vurdert i 2013. Kontoret er kommunens kompetansesenter for lovpålagte oppgaver for Helse, Pleie & Omsorg. Brukerkontoret er kommunens kontaktpunkt mot Helseforetaket på utskrivningsklare pasienter og påser at dette skjer i.h.t. avtaleverk. Innkomne fakturaer for medfinansiering på medisinsk behandling og utskrivningsklare pasientdøgn, følges opp av brukerkontoret.

Hovedoppgaven til brukerkontoret er å kartlegge, utrede og gjøre vedtak med utgangspunkt i lovverk innenfor området pleie og omsorg. Herunder tildeling av hjemmetjenester og institusjonsplasser

I mai 2012 ble bemanningen sikret kompetanse innenfor området miljø/habilitering, samtidig som det ble overført midler tilsvarende 20% stilling fra enhet Miljø/habilitering. I løpet av 2012 vil det bli utarbeidet kartleggingsverktøy slik at brukerkontoret overtar all tildeling innenfor denne tjenesten 01.01. 2013. I en overgangsfase tilføres brukerkontoret ytterligere 50% årsverk fra 01.01.2013 for å håndtere denne saksmengden. Dette blir en omprioritering av ressurser på kort sikt inntil utbyggingen av Torggata medfører at en kan frigjøre ressurser til denne funksjonen.

I løpet av 2013 vil planlegging av område Rus/psykiatritjenester starte, med mål om at disse tjenestene tildeles fra brukerkontoret fra 01.01. 2014. Dette vil medføre at kontoret må sikres ny kompetanse og få overført fra utøvende enheter ressurser tilsvarende 1-2 årsverk.

5.6.3 Bemanningsplanlegging

Det er behov for bedre kontroll og styring av bemanningen ved hjemmetjenesten og sykehjemmet. Rådmannen er opptatt av at utgiftene til vikarer må komme under kontroll. For å oppnå dette er det blitt gjennomført et prosjekt i 2012, hvor en har utredet ulike turnuser og organisering av bemanningsstyring ved å etablere et bemanningskontor..

Det skal i 2013 gjennomføres et prøveprosjekt med en ny type turnus med bedre HMS profil som skal redusere behovet for vikarer og øke trivselen blant både de ansatte og pasientene. Problemet med helgedekning, som gir mange små deltidsstillinger, er også løst i den nye turnusen. Turnusen går under betegnelsen Fauskemodellen og skal utprøves på tre avdelinger i inntil et år.

Det etableres også et bemanningskontor som skal ta over ansvaret for all planlegging og styring av bemanning, slik at de ulike avdelingssykepleiere kan fokusere på brukerne og ledelse av avdelingene. Bemanningskontoret skal innen sommeren 2013 ta over all ressursplanlegging for sykehjemmet og hjemmetjenesten. Bemanningskontoret får sin

organisatoriske tilknytning til enhet sykehjem. Etableringen av et bemanningskontor og klargjøring av rammebetingelsene og rutiner må derfor avklares raskt. Bemanningskontoret skal bemannes med 2,5 årsverk. Dagens merkantile ansatte ved den nedlagte Vikartjenesten, vil inngå som del av ressurser ved det nyetablerte kontoret.

Det søkes om ekstern finansiering i en oppstartsfase. Etter etableringsfasen må bemanningskontoret finansieres med egne midler.

Resultatmål Fauskemodellen:

- Redusere dagens vikarbehov med minimum 70 %.
- Øke gjennomsnittlig stillingsbrøk med 30 %.
- Sykefraværet ned mot 5 %.
- Øke avdelingssykepleiernes tilstedeværelse (fag/personal) på avdelingen med 50 %.
- Forbedret arbeidsmiljø.
- Ressurskontroll

Kontoret er bestemt etablert som del av Pleie & Omsorg ved årsskiftet 2012 – 2013. Første oppgave vil være oppfølging av nye forsøkssturnusene ved Fauske Helsetun, Moveien og Paviljonger.

5.6.4 Sykehjemmet

Sykehjemmet skal ivareta trygghet og livskvalitet for pasienter og ansatte gjennom kompetanse og omsorg.

Enhets kjerneoppgaver

- Langtidsplasser i sykehjem til somatiske syke eldre med omfattende funksjonstap og behov for medisinsk tilsyn og pleie og tilhørende kvalifisert personell.
- Langtidsplasser i sykehjem for personer med demens med spesielle behov for skjerming og kvalifisert personell
- Korttids- og Rehabiliteringsavdelingen har et tidsbegrenset tilbud for pasienter med et rehabiliteringsbehov eller pasienter som har behov for medisinsk observasjon og behandling.

Enhets målsettinger

1. Helsefremmende arbeidsmiljø
2. Sykefravær 5 %
3. Budsjettkontroll
4. Aktivitet og mestring

Pasienter på sykehjemmet er i stor grad eldre mennesker, ofte med et sammensatt sykdomsbilde. På Korttids- og rehabiliteringsavdelingen er pasientgruppen mer variert i alderssammensetning. På sykehjemmet er det primært enerom, men i oktober 2012 ble det etablert flere dobbeltrom og andre tilpasninger for å ta imot pasienter fra Sagatun, sykehjemmet ser på dette som en midlertidig løsning frem til det foreligger en løsning med Sagatun.

Som pasient på sykehjemmet får man et tilbud om nødvendig legehjelp, gratis tannbehandling, tilbud om fysio- og ergoterapi etter en faglig vurdering og tilbud om aktiviteter og deltakelse på sosiale arrangementer. Videre får pasienter daglig sykepleiefaglig oppfølging som bidrar til at grunnleggende behov for pleie og behandling blir dekket.

Tabell 38 – Brukere sykehjemmet pr oktober 2012

Status pasientkategorier pr oktober 2012	2012
Somatisk langtids plass	43
Skjermet for dement langtids plass	26
Korttids- og rehabilitering korttids plass	12
Korttidsopphold dement	1
Sum	82

Tabellen over viser fordelingen av brukere etter at avdelingene er blitt rendyrket og brukere fra Sagatun er overført. Det blir derfor et brudd i forhold til 2011.

Tabell 39 – Pleiefaktor på sykehjemmets avdelinger pr oktober 2012

Avdeling	Antall pasienter	Antall Årsverk	Pleiefaktor*
Somatisk	43	39,78	0,93
Skjermet	27	24,37	0,90
Korttid/rehab	12	16,85	1,40
Totalt	82	81	0,99

* Antall årsverk pr pasient

Pleiefaktor er en måleenhet for forholdet mellom registrerte årsverk til pleie, og pasientene på institusjon. Det finnes ikke standard for pleiefaktor i sykehjem, verken i lov eller forskrift. Pleiefaktor er bare et parameter som kan indikere en sammenheng mellom pasientantall og kvalitet, og må brukes som sådan. På landsbasis er det stor spredning men vanlig å drifte sykehjem med en pleiefaktor på 0,7 – 0,9, dette basert på erfaringer RO sitter inne med.

Samhandlingsreformen, med større fokus på utskrivningsklare pasienter og medisinsk behandling i hjemkommunen, medfører endret fokus på kompetanse og behandlingstilbudet ved institusjoner. Utviklingen er en markant vekst av yngre pasienter med sammensatte diagnoser som demens, psykiatri, rus, somatisk og funksjonshemninger. En demografisk endring gir også utfordringer ut fra behov og ønsker hos den enkelte pasient. Legeårsverk og fysioterapeut, årsverk i forhold til antall institusjonsplasser, er lavere enn gjennomsnitt for Nordland og landet forøvrig.

Sykehjemmet har etablert korttids plasser for å møte samhandlingsreformen, dette har medført at flere av innbyggerne i Fauske kommune får behandling på Fauske i stedet for på sykehus noe enheten er svært fornøyd med. Dette er i tråd med planen «aktive helse- og omsorgstjenester i Fauske fram mot 2020», der sykehjemmet skal utvikle seg i retning av behandling, rehabilitering, lindrende behandling og intermediære tjenester. Pasientene kommer tidligere tilbake til kommunen, tidligere i behandlingsløpet, noe som er mer ressurskrevende og det er et økende behov for kompetanseutvikling på flere områder.

Utfordringer

Tidligere år har vikarbruken vært meget høy for Enheten og da spesielt ved ferieavvikling. For 2012 ble dette endret for Pleie & Omsorg med å utvide antall feriepuljer. Dette har gitt en

positiv effekt for sommeren 2012. Denne tilpasningen, sammen med bemanningsprosjektet, forventes å gi en ytterlig reduksjon i behovet for vikarinnleie.

Høyt sykefravær er en stor utfordring for enheten, fraværet bidrar til en ekstra bemanningsutfordring på toppen av dekking av ledige vakter i turnus. Enheten har i løpet av 2012 økt nærværarbeidet mot den enkelte ansatt og vi følger opp arbeidsgivers forpliktelser i IA-avtalen, samtidig opplever en ikke nevneverdig nedgang i sykefraværet. Enheten har på bakgrunn av dette startet et prosjekt i 2012 som skal ha hovedfokus på visjoner, målsettinger og verdier for sykehjemmet. Ønsket er å utvikle et trygt og godt arbeidsmiljø som er helsefremmende, med et tydelig mål om å redusere sykefraværet med 5 % innen utgangen av 2013. Prosjektet er i nært samarbeid med NAV arbeidslivssenteret som bidrar med prosjektmidler og prosessdriver.

Rådmannen foreslår at en i 2013 rendyrker institusjonsdriften, i dag ligger Moveien og Sagatun inn under enhet hjemmetjeneste. Det er å anse som klokt for fag, økonomi og drift at institusjonene legges inn under enhet Fauske sykehjem. Videre vil det være klokt å legge Korttids- og rehabiliteringsavdelingen under hjemmetjenesten med bakgrunn i at tjenesten ligger nærmere hjemmetjenesten og at samhandlingen mellom disse er sentral for å møte samhandlingsreformen.

Kompetanse og kompetanseheving, jamfør Kompetanseplan 2012 – 2020 og Samhandlingsreformen, vil bli meget viktige fokusområder for tjenesten i kommende år. Fokus vil være på egne ansatte slik at hverdagen og kompetanseheving oppleves utviklende for den enkelte, slik at de blir satt i stand til å ivareta de arbeidsoppgaver som vil kreves av enheten i hverdagen.

Rammer

Alle tiltakene er inkludert i rammen. Tiltakene må sees i sammenheng med hjemmetjenesten og overføring av pasienter fra Sagatun. For sykehjemmet innebærer det en kostnadsøkning, men sett i sammenheng med hjemmetjenesten, medfører overføring av pasienter fra Sagatun en kostnadsreduksjon i 2013.

Det foreslås videre å redusere antall lærlinger ved sykehjemmet. Det har ikke vært mulig å få nok lærlinger til disse plassene, slik at det blir en tilpasning av driften. Fauske kommune er også over normen for antall lærlinger. Inntekter er også tilpasset regnskapet.

Tabell 40 – Budsjett 2013-2016 for Sykehjemmet (i mill. kr)

Sykehjem	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-14,63	-13,96	-13,96	-13,96
Sum utgifter	73,90	70,87	70,87	70,87
Sum	59,27	56,91	56,91	56,91

5.6.5 Hjemmetjenesten

Enhetens oppgaver

- Hjemmesykepleie til brukere med omfattende behov for hjelp for medisinsk tilsyn og pleie og tilhørende kvalifisert personell.
- Praktisk bistand til brukere med behov for hjelp og tilrettelegging for å kunne bo lengst mulig i egen bolig.

- Langtidsplasser i boliger med heldøgnsomsorg til brukere med omfattende behov for hjelp for medisinsk tilsyn og pleie og tilhørende kvalifisert personell.
- Langtidsplasser i bolig med heldøgnsomsorg for demente med spesielle behov for skjerming og kvalifisert personell.
- Omsorgsboliger tilrettelagte boliger for de som ikke lenger kan bo i egen bolig
- Miljø og aktivitet har tilbud til hjemmeboende, hjemmeboende demente, avlastning tilbud til pårørende, slagrammede, samt turer, fester og tilstelninger. Tilbudet består av sosialsammenkomst, trim og andre forebyggende aktiviteter.
- Støttekontakt og avlastningstilbud støtte til personer som trenger hjelp til å opprettholde eget funksjonsnivå og avlastning til pårørende.
- Kreftsykepleie gir bistand til brukere som er alvorlig syk og døende med kreftdiagnose. Veiledning av personale ved alle enhetene.

Enhetens målsettinger

1. Helsefremmende arbeidsmiljø
2. Budsjettkontroll
3. Sykefravær 7 %

Tjenestetilbud

Hjemmetjenesten yter i dag tjenester til totalt 515 brukere/pasienter, av disse er det 19 som bor i institusjon/ bolig med heldøgns omsorg. Fordelt med 9 i bolig og 10 i institusjon. Beboere som bor i bolig har foreskrevet behov for heldøgns pleie og omsorg. Tabellen nedenfor viser oversikt over tildelte timer. En må ha fokus på tildelte timer for å kunne sette inn riktig med ressurser. Brukerkontoret behandler saker fortløpende iht søknader og behov.

Tjenesten påvirkes også av utskrivningsklare pasienter som skrives ut til eget hjem og ikke for korttidsplass ved institusjon. Utviklingen for sammenlignbare tjenesteområder fra 2011 til 2012 viser en økning på i overkant av 30%. Personlig bistand i hjemmet viser en økning på omtrent samme nivå.

Tabell 41 – Oversikt innvilget timer pr oktober 2012 innenfor områder

Tildelte timer	2012
Bad/dusj	271,08
Multidose	161
Dagligvare	8,5
Hjemmsykepleie	1098,33
Middag	89
Personlig bistand	1732,17
Praktisk bistand	39,83
Renhold	489,09
Spesialsykepleie	66
Sum	3955

Samhandlingsreformen stiller krav til enheten på flere områder og vil utfordre oss på kompetanse innenfor flere spesialistområder. Dette omfattes av den medisinske behandlingen som blir foretatt i hjemmet, noe som tidligere ble utført ved Nordlandssykehuset. Samtidig er

denne utviklingen med på å styrke faget og fagutviklingen innad i hjemmesykepleien og kommunen. Dette er i samsvar med intensjonene med Samhandlingsreformen. Forløpsområdene som det vil stilles kompetansekrav for er diabetes, psykiatri, rus, demens, kreft og kols.

Tidligere år har vikarbruken vært meget høy for Enheten og da spesielt ved ferieavvikling. For 2012 ble dette endret for Pleie & Omsorg med flere feriepuljer. Dette har gitt en positiv effekt for sommeren 2012.

Miljø og aktivitet yter dagtilbud til hjemmeboende, hjemmeboende demente, slagrammede, samt turer og andre sosiale tilstelninger. Utviklingen viser behov for å utvide ett slikt tilbud. Dette spesielt innenfor demens og avlastning til pårørende for å forebygge institusjonsplass. Forskning viser at ved å tilby slike tjenester, kan behov for institusjonsplasser utsettes med inntil 3 år.

Utvikling og konsekvenser

Enheten ser det som en stor mulighet å ta del i det pågående bemanningsprosjektet. Dette vil være med å sikre riktig fokus i alle ledd. Ressursstyring, ferieavvikling, sykefravær og planlegging som optimaliserer driften, blir håndtert på et og samme sted hver gang. Enheten og den enkelte avdeling kan da sette fokus på fag, økonomi og oppfølging av den enkelte ansatte, samt brukere og rutiner.

Kompetanse og kompetanseheving, jfr. Kompetanseplan 2012–2020 og samhandlingsreformen, vil bli meget viktige fokusområder for tjenesten i kommende år. Fokus vil være på egne ansatte, slik at hverdagen og kompetanseheving oppleves utviklende for den enkelte. De vil da bli bedre i stand til å ivareta de arbeidsoppgaver som vil kreves.

Den faglige dreiningen som kommer som følge av samhandlingsreformen er med på å gjøre tjenesten både spennende og utfordrende fra et faglig synspunkt. Dette kan medføre en dreining av fagkompetansen og søkergrupper til stillinger i Hjemmetjenesten.

Hverdagshabilitering vil også være et nytt og framtidsrettet fokusområde for hjemmetjenesten i 2013. Dette vil igjen føre til nye behov for faglig kompetanse og det skal være et tilbud om rehabilitering i stedet for langtidspleie.

Rammer

Alle tiltak er inkludert i rammen. Nedgang 2013 vs. 2014 skyldes endringer ved Sagatun for 2013. Pasienter er flyttet til Sykehjemmet hvor kostnader vil avspeiles i budsjett. Inntekter er også tilpasset regnskapet.

Tabell 42 – Budsjett 2013-2016 for enhet hjemmetjenesten (i mill. kr)

Hjemmetjenesten	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-9,10	-11,01	-11,01	-11,01
Sum utgifter	58,16	63,55	63,55	63,55
Sum	49,06	52,54	52,54	52,54

5.6.6 Helse

Enhetens oppgaver er å gi et godt helsetilbud til kommunens innbyggere basert på både gode kurative tjenester og med folkehelseperspektivet med forebyggende helsearbeid og rehabilitering i fokus.

Målsettinger

1. Fortsatt stabile legetjenester og utvikling av legetjenester i hht. Samhandlingsreformen
2. Stabil drift av Frisklivssentralen
3. Stabil drift av rus/psykiatritjenesten etter avsluttet opptrappingsplan rus

Legeordningen/legedekning

Fauske er i ferd med å få stabil dekning av fastleger og budsjettet for 2013 er basert på at dette fortsetter. Legetjenesten kan under slike forhold generere gode inntekter. Utfordringer for 2013 vil være offentlige legeoppgaver, herunder tilsyn for planlagt preobs. plass I tillegg kommer også utvikling av legevakt og forberedelse på innføring av nye nødnummer.

Listelengde på fastlegelistene er redusert i hht. en økning av fastlegenes oppgaver, og Fauske kommune har nå en utfordring med få ledige pasientplasser.

Rus/psykiatri

Rus/psykiatri har justert sin ressurs i hht. at opptrappingsplan for rus var over i 2012. Utfordring for 2013 vil være å få til økt samhandling mellom de ulike tjenestene. Tjenesten har startet opp oppfølging av beboere i Blåskjellveien uten økning i ressurser. Dette tilbudet må etter hvert evalueres.

Ergo/fysio/Frisklivssentral:

Frisklivssentral er etter stopp på 5 måneder i 2012, i gang med 1 årsverk, dette er ikke nok for å få det opp i forhold tidligere drift. Ergoterapi med Hjelpemiddelsentral er blitt en mer robust virksomhet og drifter bra. Det har vært mye endringer knyttet til driftstilskudd fysioterapi, dette ser ut til å være stabilisert for 2013.

Utfordringer og konsekvenser

Konsekvenser budsjettforslag 2013:

- Fortsett lav dekning av fysioterapi-tjenester
- Ny stilling som kommunal fysioterapeut i drift fra des. 2012
- Redusert 0,5 årsverk på psykiatrisk dagsenter fra mars 2013
- Få listeplasser ledige på fastlegeliste

Rammer

Rammen inneholder forslag til tiltak som innebærer en reduksjon på 0,5 årsverk på dagsenteret og økte inntekter på legetjenester.

Tabell 43 – Budsjett 2011-2015 for enhet helse (i mill. kr)

Helse	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-8,15	-8,15	-8,15	-8,15
Sum utgifter	42,22	42,22	42,22	42,22
Sum	34,06	34,06	34,06	34,06

5.6.7 Miljø og habilitering

Enhetens hovedoppgave er å gi helhetlig bistand og omsorg til mennesker med medfødt eller tidlig ervervet nedsatt kognitiv funksjonsevne. Vi skal bidra til at de kan utvikle og utnytte egne ressurser, og få muligheter til å nå størst mulig grad av selvstendighet og livskvalitet på egne premisser.

Målsettinger

1. Sikre forsvarlig individuell oppfølging av mennesker med psykisk funksjonshemming,
2. Kompetanseheving, spesielt innenfor autisme og atferdsproblematikk
3. Gjennomføre intern strukturendring for å kunne utnytte ressursene på en mer hensiktsmessig måte.
4. Sykefraværet skal være i tråd med kommunens målsetting på 7% eller lavere

Brukere og behandlingstilbud

Brukergruppen består av personer med medfødt nedsatt kognitiv funksjonsevne av ulik grad. Enkelte har i tillegg atferdsproblematikk og/eller psykiatriske diagnoser. Enheten gir også avlastning for barn, der familien har et særlig tyngende omsorgsarbeid, dette gjelder også barn med ADHD. Brukergruppen består av forholdsvis unge mennesker. 58 personer har pr. tiden vedtak fra miljø og habiliteringstjenesten. 24 personer har vedtak om støttekontakt og 9 barn har vedtak om avlastning. En person har et omfattende tjenestetilbud i en annen kommune.

Utfordringer og konsekvenser

Enheten har i dag heldøgns drift på 5 ulike avdelinger. Ferdigstillelse av Torggata 16 vil gi leiligheter til 7 av våre brukere som nå bor i midlertidige leiligheter eller hos foresatte. En boenhet vil være avlastningsbolig med tre soverom. Samlokaliseringen vil gi en innsparing.

Enheten gir bistand til 8-10 ungdommer mellom 18 og 22 år som skal etablere seg i egen bolig i nær fremtid. Flere av dem har behov for bolig med heldøgns omsorg, slik at kommunen allerede nå bør planlegge nye leiligheter i et bofellesskap.

Arbeid til alle er et overordnet mål for regjeringen. Dette gjelder også mennesker med nedsatt funksjonsevne. Flere av våre brukere faller utenfor NAV-systemet i forhold til arbeid. Enheten kjøper plasser for tre ressurskrevende brukere på SISO Vekst, samt to på Vev-al-plast. En ønsker å etablere et arbeidsrettet tilbud for personer utenfor ordinært arbeidsmarked i Fauske kommune. I samarbeid med NAV vil en arbeide fram et forslag til hvordan dette kan gjøres.

Ramme

Det er i tildelt ramme tatt hensyn til behovet for økt aktivitet. Det omfatter:

- Avlastning for et barn utvides til annen hver uke med 2:1 bemanning. Dette medfører en øking på 1,4 årsverk.
- Et barn har behov for BPA (brukerstyrt personlig assistent) fra skolestart tilsvarende 35 % stilling.
- En ungdom med et bistandsbehov skrives ut fra institusjon og tilbakeføres til kommunen, det er behov for en 50 % stilling for å møte dette behovet.

Tabell 44 – Budsjett 2013-2016 for enhet miljø og habilitering (i mill. kr)

Miljø- og habilitering	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-7,84	-7,83	-7,82	-7,82
Sum utgifter	28,85	28,88	28,82	28,82
Sum	21,01	21,05	21,00	21,00

5.6.8 Fauske Storkjøkkenet

Fauske storkjøkkenet er ikke en egen enhet, men er nå organisert under enhet Plan og utvikling. Oppgavene til storkjøkkenet omfatter produksjon av mat og utkjøring av mat til institusjoner og eldre hjemmeboende i Fauske kommune. Produksjonen foregår på dagtid 5 dager i uka og ikke i helgene.

Målsettinger

1. Lage smakfull og ernæringsmessig riktig sammensatt mat, tilpasset målgruppen
2. Optimalisere produksjonen
3. Redusere sykefraværet til 7% i løpet av 2013

Produksjon

Det er i dag registret ca. 127 personer ved sykehjem/paviljonger, samt 43 hjemmeboende, dvs. 25 % av brukerne, som får levert mat fra storkjøkkenet.

I forhold til dimensjonering av kjøkkenet er matproduksjonen lav, det produseres nå ca 62.000 middagsporsjoner pr år. Kjøkkenet er dimensjonert til produksjon av 100.000 porsjoner pr år. Det er gjort forsøk på å rekruttere nye kunder uten at det har ført fram. I tillegg vurderes det at husleien for høy i forhold til produksjonen, det er tidligere gjort forsøk på reforhandling uten at det har lyktes. Leieavtalen er uoppsigelig og gjelder i 20 år fra 01.01.2005. Kjøkkenet har nå vært i full drift i 7 år og en begynner å se behov for fornying av kjøkkenutstyret. Utgiftene til fornying og vedlikehold vil øke i tiden fremover.

Utfordringer

Rådmannen foreslår å utrede alle forhold rundt storkjøkkenet for å redusere netto utgift for Fauske kommune. Hoveddelen av produksjonen går til kommunens egne institusjoner.

Storkjøkkenet overføres fra enhet Plan og utvikling til område Helse og omsorg og det søkes samarbeid med øvrige kommuner (i indre Salten). Et viktig element her er ernæringsperspektivet. Dersom det ikke er mulig å få til et samarbeide med øvrige kommuner arbeides det videre med å vurdere hvordan driften skal være. Rådmannen tar sikte på å legge frem en sak om storkjøkkenet innen sommeren.

Rammer

Budsjettet for 2013 er en videreføring av driftsnivået i 2012. Dette innebærer for 2013 en netto utgift for Fauske kommune på 2,9 mill. kr.

Tabell 45 – Budsjett 2013-2016 for enhet Fauske storkjøkkenet (i mill. kr)

Kjøkkendrift	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-7,05	-7,05	-7,05	-7,05
Sum utgifter	9,81	9,81	9,81	9,81
Sum	2,75	2,75	2,75	2,75

5.6.9 NAV

NAVs hovedoppgaver kan sammenfattes i følgende momenter:

- Bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.
- Introduksjonsprogrammet for nye flyktninger.
- Midlertidig botilbud til de som ikke klarer det selv.

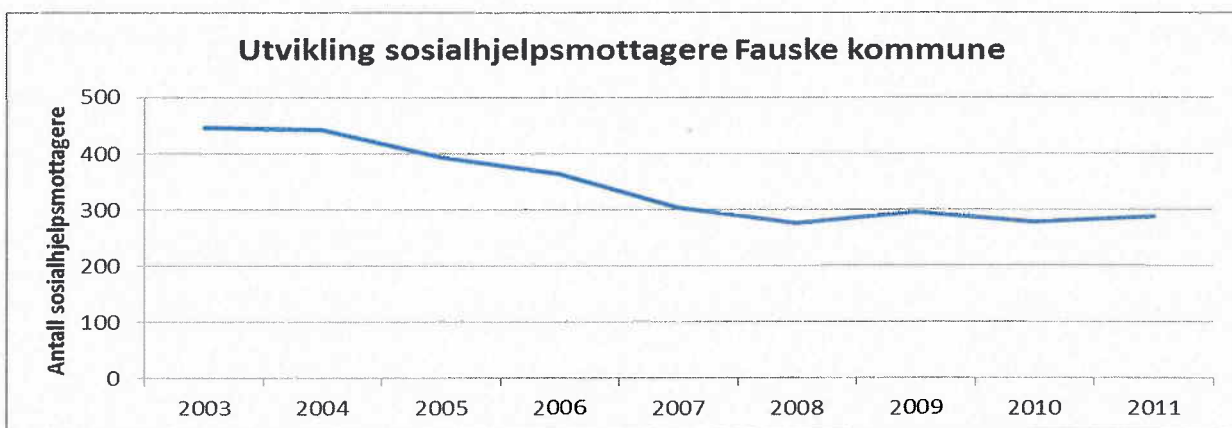
Målsettinger

1. Arbeidssøkere skal avklares raskere og ved tilbys arbeidsrettet aktivitet.
2. 75 % av alle sosialhjelpssaker skal behandles i løpet av 14. dager.
3. Enhetens sykefravær skal ikke overstige 6,7 %.

Tjenesteproduksjon

Enheten jobber med en målsetning om at flest mulig mottakere av sosialhjelp skal få en varig tilknytning til arbeidslivet.

Figur 7 – Utvikling sosialhjelpsmottagere Fauske kommune

Kostra-tall for Fauske kommune viser at antallet mottakere av sosialhjelp er redusert fra 2003 – 2007. Etter 2008 er antallet mottakere ca. 300 personer pr år. Dette tallet representerer personer som har mottatt supplerings- og livsopphold. For 2012 viser foreløpige tall pr 15. oktober at 229 personer har mottatt sosialhjelp. Det forventes i underkant av 300 mottakere av sosialhjelp i 2012.

Enheten har de to siste årene redusert saksbehandlingstiden. Enheten har kontinuerlig fokus på å redusere saksbehandlingstid for sosialytelser til et minimum. Krisesaker behandles særskilt og blir prioritert.

Enheten har fra høsten 2012 et mål om tidligere avklaring av personer som står registret som arbeidssøkere. Målet er å bistå personer mer effektivt mot en arbeidsrettet aktivitet, samtidig som man også sikrer brukere andre ytelser enn sosialhjelp.

Utfordringer og konsekvenser

Enhetens budsjett består i hovedsak av virkemidler og i mindre grad av lønn. Bidrag til budsjettprosessen er derfor vurdert ut fra en målsetning om en bedre og mer effektiv virkemiddelbruk og drift.

Enheten har behov for raskt å iverksette arbeidsrettede tiltak for brukere som mottar sosialhjelp. Spesielt gjelder dette ungdomsgruppen. Enheten foreslår derfor i budsjett for 2013 etablering av 5 kommunale praksisplasser som raskt kan tas i bruk, bla. som aktivitetskrav for sosialhjelp, men også for statlige ytelser. Kommunen mottar et driftstilskudd pr person fra NAV. Enhetens målsetting er å begrense forbruket av sosialhjelp.

En liten del av brukergruppen som enheten bistår er svært ressurskrevende. Enheten har hatt utfordringer med ressursbruk knyttet til denne brukergruppen. Gjennom omdisponering av midler avsatt til kvalifiseringsprogrammet ønsker enheten og se om resultatene kan forbedres.

Rammer

Ulike driftstiltak er inkludert i rammen. Tiltakene medfører ingen konsekvenser for årsverk ved enheten

Tabell 46 – Budsjett 2011-2015 for enhet NAV (i mill. kr)

NAV	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-0,74	-0,74	-0,74	-0,74
Sum utgifter	17,37	17,32	17,32	17,32
Sum	16,63	16,58	16,58	16,58

5.7 Plan og kommunalteknisk tjenester

Rådmannen vil midlertidig gjennomføre organisatoriske grep i 2013. Dette skal sikre Fauske kommune en sterkere styring av den økonomiske utviklingen i kommunen og sørge for at enhetene holder seg til tildelte midler.

For å understøtte utviklingen innenfor disse fagområdene vil rådmannen at enhetene VVA og Bygg og Eiendom, samt Plan og Utvikling legges inn under en felles kommunalsjef. Området benevnes heretter Plan og kommunaltekniske tjenester. Kommunalsjefen gis overordnet personal- og resultatansvar for det enkelte område. Samtidig beholder vi ordningen og inndelingen med enheter, hvor enhetsleder er resultatansvarlig i sin enhet.

5.7.1 Plan og utvikling

Enhetens oppgaver omfatter tjenester vedrørende kommunens arealplanlegging, arealforvaltning, kart og oppmåling, delings- og byggesaker, landbruksforvaltning og andre forvaltningsoppgaver, motorferdsel i utmark, tilrettelegging av infrastruktur og kommunale investeringsoppgaver.

Målsettinger

1. Utføre tillagte arbeidsoppgaver på best mulig og effektiv måte, til beste for kommunens innbyggere
2. Behandle saker innenfor de tidsfrister som loven tilsier.
3. Sykefraværet skal ikke overstige 7 %

Tjenesteproduksjon

Det er stort tilfang av saker til behandling ved enheten. Enheten har mange kunder av ulike kategorier. Fellestrekk er at kundene har forventninger til rask og kvalitativt god

saksbehandling. De fleste saks kategorier har frister for saksbehandling i hht. krav i forvaltningsloven, plan- og bygningsloven eller matrikkelloven.

Enheten er inne i et generasjonsskifte, vi har nye saksbehandlere på plass innen byggesaksbehandling, oppmåling og trafikksikkerhetssaker. Innføring og opplæring av de nye saksbehandlerne har preget enheten i 2012. Utfordringen nå er å rekruttere flere saksbehandlere innen saksområdet kart/plan.

Utfordringer og konsekvenser

Enheten har stor utfordring i at det er store mangler og feil i matrikkelen. Det vil kreve flere årsverk å oppdatere denne. Dette kan best løses gjennom en prosjektstilling i 2 - 3 år.

Videre er det stort etterslep når det gjelder behandling av reguleringsplaner. Her må saksbehandlerkapasiteten økes.

Ved enheten har vi hatt en grundig gjennomgang av gebyrregulativet. Kommunen utfører flere tjenester gratis der andre kommuner tar betalt. Vi har også funnet ut at kommunen jevnt over har lavere gebyrer enn våre nabokommuner. Konklusjonen er at det er et inntekspotensiale i å innføre nye gebyrer og øke eksisterende gebyrer utover normal prisstigning.

Plan og utvikling (PLU) må settes i stand til å håndtere på en effektiv måte næringslivets behov for utvikling av næringsarealer, kjøp av areal, byggegodkjenning, detaljplaner mv.

- PLU tilføres en stilling som planlegger. Denne bemannes gjennom interne omrokninger. Dette vil rådmannen komme tilbake til i en økonomimelding i 2013.
- PLU tilføres en stilling som prosjektmedarbeider for å rette opp opplysninger i matrikkelen. Finansieres gjennom bruk av næringsfondet. Vedkommende ivaretar også innføring av et nytt digitalt system beskrevet i neste punkt
- PLU gis i oppdrag å anskaffe og innføre et system som tilrettelegger for sambruk av informasjon og binder sammen fagsystemene på PLU med sentrale kommunale systemer som saksbehandling, økonomi og servicetorg løsninger.
- PLU gis i oppgave å implementere Byggsøk (Programmet gir private og næringsdrivende mulighet for å levere elektroniske søknader)

Rammer

I rammen er det inkludert forslag til nye gebyrer og økning av gebyrer utover normal prisstigning. Enheten utfører tjenester som ikke er gebyrlagt. Det foreslås nye gebyrer innen oppmåling, byggesaksbehandling og motorferdsel i utmark. På flere områder har kommunen betydelig lavere gebyrer enn sammenlignbare kommuner. Det foreslås økning i gebyrer utover normal prisstigning for planlegging av skogsveier, samt behandling av reguleringsplaner, byggesaker og ved oppmåling. Viser til egen sak om gebyrer.

Tabell 47 – Budsjett 2013-2016 for enhet plan og utvikling (i mill. kr)

Plan utvikling	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-12,20	-12,57	-12,57	-12,57	-12,57
Sum utgifter	16,69	16,96	16,96	16,96	16,96
Sum	4,49	4,39	4,39	4,39	4,39

5.7.2 VVA

Vann og avløp administreres sammen med vei i enhet VVA.

Enhetens oppgaver innen vei:

- Enheten har vedlikeholdsansvaret for ca. 140 km vei, samt alle parkeringsplasser (ca.50000 m²) som er tilknyttet kommunale bygg og utfartsområder. I tillegg drifter enheten ca. 2050 gatelyspunkter.
- Enheten forestår vedlikehold/opprusting av kommunale veier/parkeringsplasser i henhold til vedtatte budsjett, og skal sørge for at veiene er av en slik beskaffenhet der alle kan ferdes trygt.
- Drift av Finneid kai

Målsettinger

1. Sørge for at veiene er av en tilfredsstillende standard.
2. Systematisk arbeid med HMS.
3. Enhetens målsetting er å videreføre det lave fraværet på under 2% inn i 2013

Tjenesteproduksjon

De siste års værmonster viser en klar økning av behovet for vintervedlikehold. De senere års budsjetter er ikke endret vesentlig. Krevende vintrer medfører redusert sommervedlikehold. I forbindelse med at mange grusveier er opprustet, erfarer det at det kreves større mengder med klorkalsium (dempe støv). For å ivareta disse investeringer er det viktig at veibudsjettet styrkes slik at tilstrekkelig mengde klorkalsium anskaffes. Alderen til veihøvel og hjullaster er 11 år. Pga. den relativt høye alderen på dette utstyret medfører det et gradvis økende vedlikeholdsbehov.

Vintervedlikehold i Sulitjelma og Valnesfjord (eksklusiv strøing Valnesfjord) utføres gjennom avtaler med private entreprenører.

Enheten har ansvaret for drift og vedlikehold av totalt ca. 2050 gatelys rundt om i kommunen. Av disse er ca. 1100 av tremaster. Disse er i tildels dårlig forfatning. Stålmastene er av rimelig god standard unntatt i Sulitjelma der mange av gatelysene er angrepet av rust etter gruvevirksomheten. Målsettingen på lengre sikt er å rehabilitere alle lyspunkter til LED – lys. Dette vil på sikt redusere energikostnadene.

Rammer

Siden vann og avløp er selvkostområde fremkommer dette ikke i tabellen nedenfor. Tabellen nedenfor omfatter kun kommunens rammer for vei og gatelys.

Tabell 48 – Budsjett 2013-2016 for vei og gatelys, eks selvkost (i mill. kr)

Vei og gatelys	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-2,20	-2,20	-2,20	-2,20
Sum utgifter	10,14	10,14	10,14	10,14
Sum	7,94	7,94	7,94	7,94

5.7.3 Eiendomsforvaltning (Bygg, eiendom og idrett)

Enheten for bygg, eiendom, idrett skal forvalte, drifte og vedlikeholde kommunale anlegg innen bygg, park- og idrettsanlegg slik at de fungerer optimalt for våre brukere og oppfyller gjeldende krav og regelverk.

Målsettinger

1. Verdibevarende vedlikehold av våre bygg og anlegg
2. Redusere energiforbruket, renholdskostnader og andre driftskostnader som følge av vedlikeholdstiltak
3. Redusere sykefraværet og oppnå kommunens mål på mindre en 7 %

Tjenesteproduksjon

Fauske kommune har i dag ca. 50 000 m² formålsbygg, 6000 m² boliger og 4000 leide lokaler. Vedlikeholdet av våre bygg har en for lav innsats slik at våre bygg reduseres i kvalitet og verdi. Renholdet på kommunale bygg er omfattende. Høye renholdkostnader er en indikasjon på manglende eller lite vedlikehold. Noen av grunnen til dette er slitte overflater, gulv, tak, vinduer, dører og vegger, som gjør renholdet tidkrevende og lite effektivt.

Vi har et godt servicenivå på deler av idrettsanleggene. Prinsippet innen idrett er at kommunen drifter anleggene og lagene/foreningene skaper aktiviteten. Målet er at hver av de store idrettene skal ha et hovedanlegg. Lag og foreninger har gratis bruk av kommunale anlegg til trening for barn/unge under 18 år.

Energiforbruket er for høyt og viser et snitt på 222 Kwh/m² og det bør være ned mot 200 Kwh/m² og lavere. Fauske kommune bruker ca 11 mill. kr i energikostnader avhengig av kald/mild vinter og energipriser. Generelt på byggene bør det investeres i driftskontrollanlegg (SD- anlegg) og energiovervåkingssystemer. I tillegg må feil utbedres på byggene, etterisolering og oppgradering av vinduer og dører(tetting av bygg og lavere u-verdi). Dette krever et betydelig økonomisk løft. Innsparingspotensialet for energiforbruk er betydelig.

Utfordringer

Fauske kommune arbeider videre med den helhetlige vurderingen av den kommunale eiendomsmassen i kommunen. Målet med arbeidet er å få på plass en mer optimalisert drift av eiendomsporteføljen. Flere eksempler gjennom 2012 med Sagatun, svømmehallen og Vestmyra skole viser til fulle at vi som kommune må ta et grunnleggende «oppgjør» med det manglende vedlikeholdet over år. Før sommeren fremlegger rådmannen en sak til kommunestyret med et forslag om nødvendige endringer i organisering, drift og finansiering.

Rammer

Gjennomgangen av eiendomsforvaltningen viser at fdvu- utgiftene til Fauske kommune ikke er høyere enn landsnormen for fdvu.

Følgende konsekvensvurderinger er gjort for økonomiske driftstilpasninger:

- Sulitjelma bad ligger i spesialromsfløya til Sulitjelma skole, i denne fløya skal det gjøres tiltak i forbindelse med bygging av ny skole i Sulitjelma. Konsekvensen av dette er at badet må stenges midlertidig i skoleåret 2013/2014.
- Midlertidig stenging av Sagatun til videre fremdrift blir avklart. I økonomiplanperioden er det forutsatt at Sagatun er ute av drift i 2013.

- Fjerning av tilskudd Holtanlia alpinanlegg. Anlegget er tildelt spillemidler som er forskuttert gjennom fond. En eventuell stans i driften kan medføre at spillemidler ikke blir utbetalt og fondet kan miste disse pengene.
- Som en prøveordning foreslås det en nedbemanning Fauskebadet på 88% stilling. Det er ledighet i stillingen. Hvis det blir mange badende så må dette dekkes opp av tilkallingsvakt, derfor er ekstrahjelpsposten noe styrket.

Tabell 49 – Budsjett 2013-2016 for enhet bygg, eiendom og idrett (i mill. kr)

Bygg-eiendom-Idrett	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum inntekter	-7,43	-7,52	-7,55	-7,55
Sum utgifter	47,05	47,58	47,81	47,81
Sum	39,62	40,06	40,26	40,26

6.0 Investeringer

6.1 Ordinære investeringer

Investeringsplanen 2013-2016 bygger i stor utstrekning på gjeldende investeringsplan vedtatt i økonomiplanen 2012-2015. Investeringsplanen er korrigert for vedtaket i skolestruktursaken i forhold til vedtatt total kostnadsramme, men fordeling er basert på en antatt fordeling utfra at ny Vestmyra skole skal være i drift fra 2017. Dette kan bli endret når det foreligger nærmere konkrete utbyggingsplaner. Det samme gjelder for fordeling Valnesfjord skole.

Sulitjelma skole, Vestmyra skole og Valnesfjord skole er de store prosjektene og utgjør over 90 % av investeringene i perioden (utenom VA).

For å redusere driftsbelastningen av økte kapitalkostnader er det lagt opp til delfinansiering av investeringer med bruk av ubundne investeringsfondsmidler på 30 mill. kr. Dette er en videreføring av økonomiplanen 2012-2015. Investeringsplanen vil få konsekvenser for kapitalkostnadene i driftsbudsjettet i økonomiplanperioden. Det er også lagt inn forventninger til investeringstilskudd fra husbanken i forbindelse med bygging av Torggata 16.

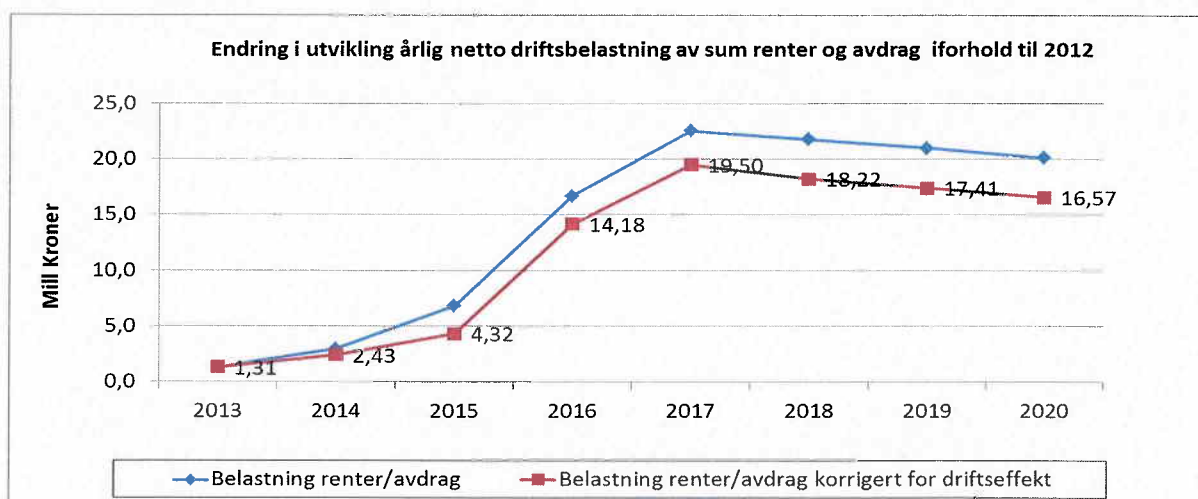
Det er pr tiden svært lave renter, noe som er gunstig for belastning på driftsbudsjettet. Forutsetter en nedbetalingstid på 30 år for nye lån. En forutsetter også at låneopptak gjennomføres på slutten året så lenge likviditeten tillater det.

Figuren 8 viser at gjennomføringen av investeringsplanen slik det foreligger vil mot slutten av økonomiplanperioden vil øke til 14,18 mill. kr i 2016 og ytterligere til 19,5 mill. kr i 2017. Dette er i forhold til 2012. Konsekvensen er at driftsnivået på de ulike enhetene må effektiviseres/reduseres for å kunne håndterer økte kapitalkostnader.

Tabell 50 – Ordinære investeringer i perioden 2012-2015 (i 1000 kr)

Område	Tidligere bevilget	Finansieringsbehov			
		2013	2014	2015	2016
Skolemateriell	2 000	1 000	-	-	-
IT utstyr	2 960	2 000	800	700	700
Vestmyra skole	35 000	-	-	100 000	240 000
Valnesfjord skole/flerbrukshall	1 000	1 000	25 000	34 000	-
Ventekostnader skolestruktur	-	2 000	2 000	2 000	-
Sulitjelma skole	54 000	27 728	-	-	-
Fotballhall	9 400	1 880	-	-	-
Aksjon skolevei	400	200	200	200	200
Erikstad kirkegård	11 000	-	-	-	-
Servicebygg Erikstad kirkegård	2 100	-	-	-	-
Boliger Tareveien	830	2 000	-	-	-
Torggata 16	5 000	26 000	-	-	-
Oppgradering gatelys	1 000	500	500	500	500
Tilrettelegging samh. Reformen	2 200	-	-	-	-
Lastebil	2 300	-	-	-	-
Oppgradering eksisterende eiendom	4 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Oppgradering maskinpark	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Infrastruktur	20 000	-	-	-	-
Sulitjelma Barnehage	600	500	-	-	-
Skilting	-	150	150	150	100
Kunstgress Finneid	-	900	-	-	-
Heis på sykehjemmet	-	1 200	-	-	-
Utredning samlokalisering tekn.tj. Infrastruktur	-	1 000	-	-	-
Sum eks VAR	155 790	72 058	32 650	141 550	245 500
Mva kompensasjon		-14 412	-6 530	-28 310	-49 100
Bruk av investeringsfond		-15 000	-15 000		
Investeringstilskudd husbanken		-7 200			
Annen finansiering					
Nye lån eks VAR		35 446	11 120	113 240	196 400

Figur 8 – Utvikling endring i kapitalkostnader ordinære investeringer fra 2013

I tillegg til de prosjekter som inngår i økonomiplanen, er det uttrykt politiske ønsker om en rekke prosjekter. Dette gjelder bl.a.:

- Barnehager (Sulitjelma og Erikstad)
- Boliger vanskeligstilte
- Kulturhus

Sagatun er midlertidig stengt og det pågår undersøkelser som vil avklare behov for rehabilitering. Rådmannen forutsetter å komme tilbake til dette i egen sak.

I inneværende økonomiplan er det avsatt midler til planlegging av nye demensboliger i Eiaveien i hht HO-planen. Planarbeidet er igangsatt og rådmannen forutsetter å komme tilbake til dette prosjektet i egen sak når omfang og alternative realiseringsformer er nærmere utredet.

Boligprosjektet i Torggt 16 realiseres nå. Kostnadsrammen for prosjektet er 31 mill. kr. Her er det i 2011 avsatt 5 mill. kr som foreløpig kommunal egenkapital. Restfinansiering er ført opp i 2013. Det er søkt om investeringstilskudd fra husbanken. Det vesentligste av kapitalutgiftene vil dekkes inn gjennom husleie. Prosjektet vil også ha en positiv effekt på ordinære driftsutgifter.

Nærmere om prosjektene i økonomiplanen:

Skolemateriell

Tidligere vedtak i økonomiplan følges opp og dette prosjektet avsluttes i 2013. Benyttes i hovedsak til gjennomføring av det "digitale klasserom".

IT utstyr

Det er utarbeidet en detaljert plan som innbefatter nyanskaffelser av maskinvare, programvare og nettverkskomponenter.

I bevilgningen for 2013 inngår også anskaffelse av et nytt system som tilrettelegger for sambruk av informasjon og binder sammen fagsystemene på enhet plan/utvikling med andre sentrale kommunale systemer som saksbehandling, økonomi og servicetorg. Dette systemet skal utnytte data fra matrikkelen til å vedlikeholde basisinformasjon i de kommunale registre. Dette vil gi bedre data knyttet til bygg og eiendommer i kommunen. Det vil også understøtte matrikkelsynkronisering, fakturering av kommunale avgifter og gebyrer, løsninger for VAR-området, brann, feiing og eiendomsskatt.

Skoleprosjekter (Vestmyra og Valnesfjord)

Kommunestyret har vedtatt ny skolestruktur som bl.a. innebærer bygging av ny 1-10 skole på Vestmyra og rehabilitering, alternativt ny skole i Valnesfjord

Investeringsbehovet i forbindelse med ny skolestruktur er anslått til:

- Vestmyra ca 375 mill. kr (2012-priser). Ny sentrumsskole er forutsatt ferdig senest til skolestart høsten 2017. 35 mill. kr er allerede opplånt iht tidligere vedtak.
- Valnesfjord ca 60 mill. kr (2012-priser). I gjeldende økonomiplan er prosjekt Valnesfjord skole knyttet sammen med flerbrukshall og oppstart er forutsatt i 2013 med ferdigstillelse i 2015.

Det forventes at det innenfor de samlede tilgjengelige/frigjorte arealer også skal være muligheter for å skaffe permanente nye lokaler for Erikstad barnehage.

Rehabiliter/ny skole i Valnesfjord vil også utløse avvikling av skole/barnehage i Kosmo.

Gjennomføringen av alle elementene i vedtaket om ny skolestruktur blir krevende og omfattende. Rådmannen har derfor engasjert egen prosjektleder som tiltrer 1.1.2014.

Rådmannen ser utfordringer kapasitetsmessig og økonomisk å drive fram to så omfattende skoleprosjekter samtidig og vil komme tilbake med egen sak omkring fremdrift av disse prosjektene. Rådmannen vil imidlertid allerede nå signalisere at ny sentrumsskole på Vestmyra bør ha 1. prioritet.

Ventekostnader skolestruktur

Skolebyggene på Vestmyra og i Valnesfjord er i dårlig forfatning. Realisering av nye lokaliteter vil uansett ta tid og vi må forvente å møte behov for ekstraordinære tiltak i denne perioden.

Sulitjelma skole

Prosjektet er igangsatt og restfinansiering i hht godkjent kostnadsramme er tatt med i budsjett 2013. Rådmannen har varslet om kostnadsoverskridelser og at det er nødvendig å vurdere tiltak som kan gjøre det mulig å gjennomføre prosjektet innenfor kostnadsrammen. Rådmannen vil legge fram egen sak om dette og hvor også nye lokaliteter til barnehagen i Sulitjelma vil bli belyst.

Fotballhall

Prosjektet er todelt:

- Opparbeidelse av tomt skulle gjennomføres i kommunal regi (2012)
- Kommunalt tilskudd til Fauske Sprint til bygging av selve hallen (2013)

Begge bevilgningene inngår i gjeldende økonomiplan som investeringer. Tilskottet er ikke å betrakte som en investering og må derfor overføres driftsbudsjettet i 2013. I tillegg ble investeringen av fotballhall i 2012 budsjettet netto uten mva. Konsekvensen av dette er korrigert i 2013, da all budsjettering på investeringer skal utføres brutto (inkl mva).

Med bakgrunn i de grunnundersøkelsene som ble gjennomført i det aktuelle området i Farvikdalen vil opparbeidelsen av tomta bli vesentlig dyrere enn forutsatt. Fauske Sprint vurderer derfor alternativ tomt.

Erikstad kirkegård/servicebygg

Arbeidet med utvidelsen av kirkegården er nå på det nærmeste gjennomført i regi av Kirkelig Fellesråd. Forberedende grunnarbeider for servicebygget likeså. Det er imidlertid avdekket betydelige utfordringer med grunnforholdene i området. Bygging av servicebygget er derfor foreløpig stilt i bero.

Rådmannen er også gjort kjent med mulig overskridelse på kostnadsrammen for kirkegårdsutvidelsen.

Rådmannen vil komme tilbake til dette i egen sak, men legger til grunn at samlet kostnadsramme for disse prosjektene ikke skal overskrides.

Boliger Tareveien

Prosjektet forutsettes realisert som et samarbeidsprosjekt med Fauske VGS og Husbanken. Det er avsatt 2 mill. kr i 2013 som kommunens egenandel. Rådmannen avventer ellers at endelig samarbeidsavtale kan behandles.

Oppgradering gatelys

Rådmannen følger opp oppgraderingsprogrammet for gatelys. Dette forventes å ha en positiv effekt på energikostnadene. Tiltaket er også i tråd med vedtatt miljøplan.

Oppgradering eksisterende bygningsmasse

Også dette er en oppfølging av det oppgraderingsprogrammet som ble etablert i gjeldende økonomiplan.

Samlokalisering tekniske tjenester, brann mm

Viser til rådmannens innledende merknader. På denne bakgrunn foreslår rådmannen at det avsettes inntil 1 mill. kr i 2013 for å gjennomføre en forstudie i forhold til rammer og omfang for et slikt prosjekt

Oppgradering maskinpark.

Dette i hht vedtatt økonomiplan. I 2012 ble ny lastebil anskaffet.

Innenfor kostnadsrammen for 2013 har enhetene prioritert slik:

- 2 stk strøskuffer
- Steamkjele
- Kantklipper til hjullaster
- Gressklipper
- Arbeidsbil
- Div tilhengere

Skilting

I forbindelse med prosjekt nye veinavn må det settes opp en del nye navneskilt på veier. Likeså er det behov for å ha en egen bevilgning knyttet til løpende skilting/fysiske trafikksikkerhetstiltak.

Kunstgress Finneid

Oppfølging av bevilgning i 2012 som bidro til etablering av kunstgress på banen i Valnesfjord. Prosjektet vil forutsette aktiv deltagelse/bidrag fra Finneid idrettslag

Heis på sykehjemmet

Begge heisene i de gamle fløyene på helsetunet er modne for utskifting.

6.2 Investeringer i VA-området

I hht godkjente hovedplaner for vann og avløp er det avsatt til sammen 10 mill. kr årlig. Dette medgår i hovedsak til nødvendige oppgraderinger av eksisterende nett.

Det er også foreslått avsatt midler til nytt renseanlegg for Østerkløft avløpsanlegg slik at det fullføres i 2013.

Rådmannen vil ellers rette oppmerksomheten mot avløpssituasjonen i Sulitjelma. Store deler av avløpet i Sulitjelma renner urensset ut i Langvannet. I den forbindelse er det utarbeidet et skisseprosjekt (2010) som viser et investeringsbehov til ca. kr. 55 – 60 mill. Arbeidet med å renovere avløpsnett i Sulitjelma ble startet i Bursi i 2009. Dette delprosjektet ble ferdigstilt i 2011. Årlige låneopptak antas å kunne dekke anlegning av nye avløpsledninger på land. Bygging av nytt fullrenseanlegg, samt sjøledninger må finansieres særskilt. Rådmannen avventer videre utvikling/framdrift i løsning av den totale forurensningssituasjonen i Sulitjelma.

Investeringsprogrammet slik det er framlagt vil ikke i vesentlig grad påvirke nivået på kommunale avgifter til vann/avløp.

Tabell 51 – Investeringer VA-området i perioden 2013-2016 (i 1000 kr)

	Investeringer i perioden (i 1000 kr)			
	2013	2014	2015	2016
Vann	7 000	7 000	7 000	7 000
Avløp	3 000	3 000	3 000	3 000
Fullrenseanlegg Østerkløft	5 000	-	-	-
Sum	15 000	10 000	10 000	10 000

7.0 Likviditet, fond og finansforvaltning

7.1 Likviditet

At likviditeten er tilstrekkelig god er avgjørende for at kommunen skal kunne betale sine løpende forpliktelser. I og med at kommunene ikke fører sine regnskap etter kontantprinsippet (ut og inn av bank) vil det rent teknisk alltid være poster i balanseregnskapet som ikke er tilgjengelig som betalingsmidler, men likevel på en relativt enkelt måte kan gjøres om til betalingsmidler. Eksempler på dette er:

- Kortsiktige fordringer; dvs. krav på innbetalinger fra kunder som har fått levert en tjeneste som enda ikke er forfalt til betaling
- Kortsiktige finansielle plasseringer; Fauske kommune har plassert likvider i aktiv forvaltning, disse kan ved salg omgjøres til betalingsmidler.

Samtidig er deler av bankinnskuddene øremerket til spesielle formål som gjør at de ikke bør regnes med som likvider som vil være tilgjengelig for ordinær drift. Typiske eksempler på dette er:

- Lånemidler til investeringer; Når kommunen skal gjennomføre større investeringer, tas det opp lån for å finansiere investeringene. Låneopptaket inngår i kommunens disponible bankinnskudd, men vil raskt brukes opp etter hvert som investeringene gjennomføres
- Bunde fondsmidler; Kommunen mottar årlig midler fra staten til spesielle prosjekter. Innbetalingen blir i første omgang en del av kommunens bankbeholdning. Ved årets slutt settes i regnskapet av til et bundet fond den delen av mottatt beløp som ikke er benyttet.

Til sist er det en del poster som teknisk sett inngår i omløpsmidler/kortsiktig gjeld men som ikke innebærer noen pengemessig verdi, dvs. de lar seg ikke omgjøres til kontanter. Eksempel på dette er:

- Premieavvik; Premieavvik er som kjent en regnskapsteknisk verdi som består av avviket mellom det du faktisk har betalt inn til pensjonsleverandøren og en beregnet «normalpremie». Denne differansen innebærer hverken innbetalinger eller utbetalinger. I motsetning til de andre postene kan beløpet ikke gjøres om til betalingsmidler og omløpsmidlene må derfor korrigeres for denne posten.
- Mottatt oppgjør men ikke inntektsført salg av kvotekraft; I 2008 solgte Fauske kommune kvotekraft for en 10-årsperiode til SKS. Oppgjør på ca. 60 mill. kr. ble mottatt i salgsåret men i tråd med anbefaling fra Fylkesmannen blir beløpet inntektsført med 1/10 pr år i perioden 2010-2020.

I tabellen nedenfor ser vi hvordan utviklingen i den reelle arbeidskapitalen har vært ved hvert årsskifte i perioden 2007-2011. Dette er et stillbilde pr. 31.12 og er interessant når en ser utviklingen over flere år.

Tabell 52 – Utvikling korrigert arbeidskapital 2005-2011 (i 1000 kr)

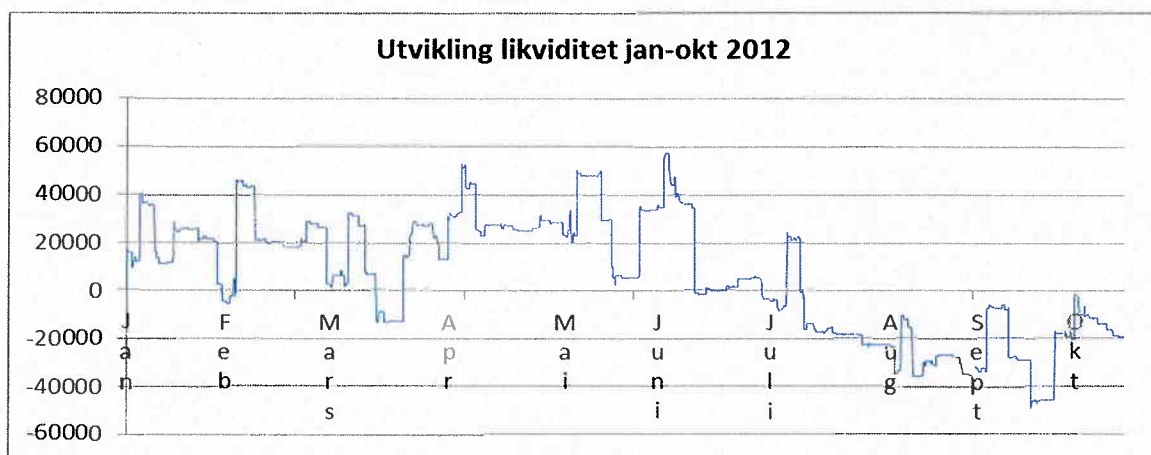
	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011
Kasse, bankinnskudd	70 853	56 656	93 239	116 301	94 314
Kortsiktige fordringer, aksjer mm	152 529	172 762	187 496	208 292	207 879
Kortsiktig gjeld	139 855	153 506	136 936	145 660	129 636
Arbeidskapital	83 527	75 912	143 799	178 933	172 557
Korreksjon mottatt betaling ikke inntektsført salg kvotekraft		60 300	60 300	54 270	48 240
Korreksjon premieavvik pensjon	14 887	22 900	23 886	28 654	29 046
Korreksjon ubrukte lånemidler	32 831	22 242	10 633	44 781	46 868
Korreksjon bundne fond	67 926	52 362	57 516	67 421	62 189
Reell arbeidskapital	-32 117	38 708	112 064	92 347	82 694

I den reelle arbeidskapitalen som fremkommer ovenfor inngår en kortsiktig aksjepost i SKS på 76 mill. kr. Denne kan selvsagt gjøres likvid ved nedsalg i SKS, men før dette skjer betyr dette altså at størsteparten av arbeidskapitalen er bundet opp i aksjer.

En annen og enklere tilnærming til kommunens likviditet er å se på bevegelsene på kommunens hovedfoliokonto i løpet av 2012. Dette er kontoen som benyttes til daglige inn og utbetalinger og som også er knyttet til kassakreditt. Mens tabellen ovenfor viser hva kommunen har teoretisk har tilgjengelig og kan frigjøre av betalingsmidler på litt lengre sikt, viser denne figuren det som fra dag til dag er tilgjengelig til løpende drift. Det som er den faktiske situasjonen er at kommunen i perioder ikke har tilstrekkelig innestående til å dekke løpende forpliktelser uten bruk av kassakreditt. På det meste er det trukket over 40 mill. kr, slik at i 2012 ble den såkalte limiten på kassakreditten derfor økt fra 40 til 60 mill. kr.

Konklusjonen er at Fauske kommunes likviditet i form av arbeidskapital er tilfredsstillende, men at størstedelen er mindre tilgjengelig fordi de består av kortsiktige aksjer som må selges for å få frigjort betalingsmidler. På kort sikt er det i store deler av året fortsatt tilstrekkelige med midler til å dekke løpende utbetalinger, det er likevel viktig å være klar over at en da i betydelig grad er avhengig av å «låne» av ubrukte lånemidler og beløp knyttet til bundne fondsmidler. I korte perioder er saldo negativ og det må trekkes på kassakreditt for å kunne foreta betalinger på forfall.

Figur 9 – Likviditetsutvikling 2012

7.2 Disposisjonsfond og ubundne investeringsfond

Disposisjonsfond er frie reserver som kan benyttes både til drifts og investeringsformål. Ubundne investeringsfond er frie reserver som kun kan benyttes til investeringsformål.

Tabell 53 – Fondsoversikt ved siste årsskifte (regnskapstall i 1000 kr)

	2009	2010	2011
DISPOSISJONSFOND	4 743	8 054	5 054
EKSTRABEVILLING STATSBUDDSJ 2010		2 050	-
REGULERINGSFOND PREMIEAVVIK		4 538	4 538
REGULERINGSFOND KONSESJONSKRAFT		2 700	2 700
Sum Disposisjonsfond	4 743	17 342	12 292
UBUNDET INVESTERINGSFOND	49 542	53 512	51 689
TOMTEFOND	1 508	3 466	3 466
SILLEMIDDELFOND	3 000	280	280
Sum Ubundne investeringsfond	54 050	57 258	55 435

I budsjettet for 2013 er det foreslått avsatt 3 mill. kr. til dekning av mulige søksmål i forbindelse med oppreisningsordning for barnevernsbarn og spesialskoleelever tilhørende Fauske kommune. I tråd med forslag fra Fylkesmannen og KS som kommunene har godkjent, er det i august 2012 etablert et sekretariat og et oppreisningsutvalg som skal behandle søknadene om oppreisning. Sekretariatet er i full drift fra 1. september 2012. Rådmannen foreslår at eventuelle utgifter dekkes ved bruk av disposisjonsfondet.

7.3 Finansforvaltning

Fauske kommune har hjemfallsinntekter som er plassert i aktiv forvaltning. Verdiendring på den delen av plasseringene som gjelder hjemfallsinntekter skal føres mot eget bundet driftsfond under egenkapitalen. Driften av Fauske kommune er dermed ikke eksponert mot risiko ved verdiendringer.

8.0 Andre områder

8.1 FAUNA KF

Siden Fauna KF ble etablert i 2005 har foretaket vært bemannet med en fast 100 % stilling. Intensjonen har vært at man gradvis skal bemanne Fauna slik at det er mulig å utvikle eksisterende og opprette nye varige arbeidsplasser i kommunen. Dette arbeidet vil både være kort og langsiktig der økonomisk forutsigbarhet er en viktig suksessfaktor.

I 2012 har Fauske markert seg nasjonalt og internasjonalt som en stor arrangørby. NM på ski og VM i dans ble en suksess som vi bare kunne drømme om. Dette gav oss en enestående mulighet til å markedsføre byen og området. Fauna var i så måte en sentral aktør i arbeidet fram mot arrangementene med blant annet å skape forståelse for vertskapsrollen vi har, samt å koordinere dette arbeidet. Fra Fauna sin side er det viktig at vi ikke stopper opp selv om disse arrangementene er over, men at vi tar en aktiv rolle for å se på ennå flere muligheter for å sette Fauske på kartet nasjonalt og internasjonalt. Vi har muligheten til å skape flere synergier etter 2012 som kan medføre flere arbeidsplasser og økt tilflytting.

Som en del av denne målsettingen har Fauna i løpet av 2012 tatt på seg å lede prosjektene: Vertskapsprosjektet, Sjunkehatten folkehøgskole og Bolyst prosjektet som skal gå over 3 år. Alle disse 3 prosjektene er prosjekter som vi har store forventninger til og som vi bruker betydelig menneskelig og økonomiske ressurser på. Det er ansatt prosjektleder i vertskapsprosjektet og forprosjekt til Sjunkehatten folkehøgskole. Vi jobber nå med å samkjøre prosjektleder for folkehøgskole og Bolyst. Disse prosjektene er/vil bli finansiert gjennom eksterne tilskuddsordninger og kommunalt egenandel som allerede er vedtatt i formannskapet/kommunestyret.

For 2012 fikk Fauna et kommunalt tilskudd på kr. 2,3 mill. kr. Tar vi med en lønnsvekst på 4% ber vi om at tilskuddet blir økt til kr. 2,4 mill. kr for 2013 Utover dette er budsjetttramma på samme nivå som 2012 (se vedlagt budsjettforslag – vedlegg 9).

8.2 Næringsfondet

Tabellen nedenfor viser beregnede ut og innbetalinger i 2012 samt rådmannens forslag til budsjett for 2013. Oversikten viser at fondet er beregnet å ha en saldo på 3,0 mill. kr ved utgangen av 2013.

Tabell 54 – Beregnet inngående beholdning samt beregnede utbetalinger fra Næringsfond

Beholdning 31.12.2011	8 166
Beregnet beholdning 31.12.2012	4 989
Bruk og tilgang 2013 (budsjett)	
Konsesjonsavgifter 2013	4 620
Beregnete renter	200
Tilskudd Fauske Næringsforum	-300
Dekning utgifter Strategisk Landbruksplan	-92
Delegerte saker	-300
Tilskudd Fauna	-2 400
Tilskudd tiltak Fauna	-400
Fauske Parkering	-1 000
Vedtatt i F-skapet 2012 * Leirduebane Buvika	-250
Dekning planarbeid og oppdatering matrikkel	-2 020
Beregnet beholdning 31.12.2013	3 047

VEDLEGG

Vedlegg 1 – Tiltaksoversikt

	2013	2014	2015	2016
Rådmannens stab	-278 120	-278 120	-278 120	-278 120
Reduksjon 1,3 årsverk (personal og serv.knt)	-523 120	-523 120	-523 120	-523 120
Økning med 0,5 årsverk på brukerkontoret	245 000	245 000	245 000	245 000
Kultur	-704 720	-704 720	-704 720	-704 720
Legge ned Valnesfjord bibliotek	-75 982	-75 982	-75 982	-75 982
Legge ned Valnesfjord ungdomsklubb	-178 738	-178 738	-178 738	-178 738
Redusere kulturtilskudd	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Vei og gatelys	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Økte inntekter egne anlegg vei	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Redusert vedlikehold gatelys	-90 000	-90 000	-90 000	-90 000
Plan/utvikling	-309 900	-309 900	-309 900	-309 900
Nye/økte gebyrer	-154 950	-154 950	-154 950	-154 950
Økte gebyrer utover forventet prisstigning	-154 950	-154 950	-154 950	-154 950
Bygg-eiendom-ldrett	-1 012 217	-479 453	-282 570	-282 570
Midlertidig stenging av Sulitjelma bad	-196 883	-196 883	-	-
Midlertidig stenging av Sagatun	-532 764	-	-	-
Driftstilpasning Fauske badet	-242 570	-242 570	-242 570	-242 570
Tilskudd holtania	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Skoler	-380 000	-380 000	-380 000	-380 000
Egen feriedrift av SFO.	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Svømmekjøring Nordlys	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Virusprogram elevnett	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Skoleskyss - periodisk	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Barnehager	-1 312 135	-2 840 714	-2 840 714	-2 840 714
Legge ned en småbarn avdeling fra 15/8 2013	-620 561	-1 122 117	-1 122 117	-1 122 117
Reduksjon bemanning Sulitjelma	-	-98 008	-98 008	-98 008
Reduksjon i stillinger på avdelingene	-291 574	-770 589	-770 589	-770 589
Reduksjon i tilskudd ikke-kommunal barnehager	-400 000	-850 000	-850 000	-850 000
Sykehjem	407 981	-1 956 727	-1 956 727	-1 956 727
Økte inntekter	-330 560	-330 560	-330 560	-330 560
Færre lærlinger	-980 326	-980 326	-980 326	-980 326
Midlertidig overføring av pasienter fra Sagatun	1 874 667	-	-	-
Vaskeritjeneste	-	-490 041	-490 041	-490 041
Vakt/alarmtjenester	-155 800	-155 800	-155 800	-155 800
Hjemmetjenesten	-3 606 100	-1 058 850	-1 058 850	-1 058 850
Midlertidig overflytting kostnader fra sagatun	-1 413 141	-	-	-
Midletidig flytting av Sagatun	-6 376 840	-	-	-
Overflytting årsverk til hj.tj fra Sagatun	4 289 731	-	-	-
Refusjon multidoser	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Vakt/alarmtjenester	155 800	155 800	155 800	155 800
Økte inntekter	-186 650	-186 650	-186 650	-186 650
Helse	-575 470	-575 470	-575 470	-575 470
Reduksjon stilling dagsenter	-220 520	-220 520	-220 520	-220 520
Økt inntjening legetjenester	-203 300	-203 300	-203 300	-203 300
Økte inntekter legetjenester	-151 650	-151 650	-151 650	-151 650
Miljø- og habiliteringstjenesten	1 696 223	1 696 223	1 696 223	1 696 223
BPA	115 806	115 806	115 806	115 806
Tiltak for ny bruker	303 150	303 150	303 150	303 150
Utvidelse av avlastningstilbud	1 277 267	1 277 267	1 277 267	1 277 267
NAV	-230 000	-230 000	-230 000	-230 000
Reduksjon sosiale lån	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Besparelse drift	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Etablering av faste kommunale tiltaksplasser + jobbklubb.	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Barne- og familieenheten	-1 591 454	-1 652 710	-1 652 710	-1 652 710
Reduksjon barnevernstiltak utenfor hjemmet	-983 764	-1 045 020	-1 045 020	-1 045 020
Vakanse enhetsleder	-607 690	-607 690	-607 690	-607 690
Generelle tiltak	-2 900 000	-2 900 000	-2 900 000	-2 900 000
Reduksjon varekjøp alle enheter	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Reduksjon forsikring alle enheter	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Reduksjon opplæringsmidler alle enheter	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Etablere kompetansemidler sentralt	500 000	500 000	500 000	500 000
Reserverte bevilgninger	500 000	500 000	500 000	500 000
Totalt	-10 935 912	-10 857 441	-10 660 558	-10 660 558

Vedlegg 2 - Budsjettoversikt skoler og barnehager

Budsjett detaljer 2013 alle skoler og fellesområde for enhet skole (i mill kr):

	Budsjett 2013		
	Utgifter	Inntekter	Netto
Finneid Skole	11,89	-1,32	10,57
Hauan skole	11,33	-0,98	10,35
Erikstad Skole	11,67	-0,84	10,84
Sulitjelma Skole	9,44	-0,69	8,75
Vestmyra Skole	48,66	-7,96	40,70
Valnesfjord Skole	19,54	-1,46	18,07
Felles	11,44	-1,25	10,19
Sum	123,97	-14,51	109,47

Budsjett detaljer 2013 alle barnehager og fellesområde for enhet barnehage (i mill kr):

	Budsjett 2013		
	Utgifter	Inntekter	Netto
Hauan Barnehage	3,98	-0,81	3,17
Sulitjelma Barnehage	0,00	0,00	0,00
Valnesfjord Barnehage	1,90	-0,23	1,66
Vestmyra Barnehage	12,77	-3,39	9,38
Erikstad Barnehage	5,06	-0,86	4,20
Felles	39,92	-1,70	38,22
Sum	63,62	-6,99	56,63

Vedlegg 3 - Hovedoversikt drift

	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Brukerbetalinger	-23 793 769	-24 356 869	-24 356 869	-24 356 869
Andre salgs- og leieinntekter	-44 454 726	-44 062 471	-44 062 471	-44 062 471
Overføringer med krav til motyter	-73 080 555	-73 686 647	-73 700 817	-73 705 416
Rammetilskudd	-255 293 000	-255 293 000	-255 293 000	-255 293 000
Andre statlige overføringer	-18 102 000	-18 102 000	-18 102 000	-18 102 000
Andre overføringer	-35 680 071	-35 680 071	-35 680 071	-35 680 071
Skatt på inntekt og formue	-203 787 000	-203 787 000	-203 787 000	-203 787 000
Eiendomsskatt	-29 900 000	-29 900 000	-29 900 000	-29 900 000
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-684 091 121	-684 868 058	-684 882 228	-684 886 827
Lønnsutgifter	361 199 843	360 801 274	359 145 399	350 687 699
Sosiale utgifter	71 666 221	71 576 922	71 236 125	69 495 426
Kjøp av varer og tjenester som in	97 727 560	98 101 605	98 158 280	98 176 679
Kjøp av varer og tjenester som er	67 663 003	66 911 388	66 911 388	66 911 388
Overføringer	63 748 950	63 853 042	63 867 212	63 871 811
Avskrivninger	22 003 000	22 003 000	22 003 000	22 003 000
Fordeelte utgifter	-3 588 500	-3 638 500	-3 638 500	-3 638 500
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	680 420 077	679 608 731	677 682 904	667 507 503
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-3 671 044	-5 259 327	-7 199 324	-17 379 324
Renteinntekter, utbytte og eieru	-16 725 000	-16 725 000	-16 725 000	-16 725 000
Gevinst på finansielle instrumen	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
Mottatte avdrag på utlån	-112 000	-112 000	-112 000	-112 000
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTE	-20 837 000	-20 837 000	-20 837 000	-20 837 000
Renteutgifter, provisjoner og and	15 575 000	15 967 003	16 646 000	20 209 000
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Avdrag på lån	21 300 000	22 028 000	23 289 000	29 906 000
Utlån	170 000	170 000	170 000	170 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER	37 045 000	38 165 003	40 105 000	50 285 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERI	16 208 000	17 328 003	19 268 000	29 448 000
Motpost avskrivninger	-22 003 000	-22 003 000	-22 003 000	-22 003 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-9 466 044	-9 934 324	-9 934 324	-9 934 324
Bruk av tidligere års regnskapsm	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Bruk av bundne fond	-6 699 943	-6 231 663	-6 231 663	-6 231 663
Bruk av likviditesreserve	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-9 699 943	-9 231 663	-9 231 663	-9 231 663
Overført til investeringsregnskap	14 400 000	14 400 000	14 400 000	14 400 000
Dekning av tidligere års merforb	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	4 765 987	4 765 987	4 765 987	4 765 987
Avsetninger til likviditetsreser	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	19 165 987	19 165 987	19 165 987	19 165 987
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDR	0	0	0	0

Vedlegg 4 - Budsjettskjema 1A
(Driftsbudsjettet totalt)

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Skatt på inntekt og formue	-203 787 000	-186 348 000	-183 503 297
Ordinært rammetilskudd	-255 293 000	-246 326 000	-227 887 850
Skatt på eiendom	-29 900 000	-27 000 000	-25 628 576
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	
Andre generelle statstilskudd	-18 102 000	-17 917 000	-21 686 447
Sum frie disponible inntekter	-507 082 000	-477 591 000	-458 706 170
Renteinntekter og utbytte	-16 725 000	-22 457 000	-19 521 635
Gevinst på finansielle instrumenter	-4 000 000	0	
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	15 575 000	16 250 000	13 342 516
Tap på finansielle instrumenter	0	0	3 099 634
Avdrag på lån	21 300 000	19 400 000	18 996 785
Netto finansinntekter/-utgifter	16 150 000	13 193 000	15 917 300
Dekning av tidl års regnskm merforbruk	0	0	
Til bundne avsetninger	4 765 987	4 000 000	4 435 423
Til ubundne avsetninger	0	0	
Bruk av tidl års regnskm mindreforbruk	0	0	
Bruk av ubundne avsetninger	-3 000 000	0	-5 050 000
Bruk av bundne avsetninger	-6 699 943	-7 874 217	-9 667 013
Netto avsetninger	-4 933 956	-3 874 217	-10 281 590
Overført til investeringsbudsjettet	14 400 000	8 500 000	3 273 076
Til fordeling drift	-481 465 956	-459 772 000	-449 797 383

Vedlegg 5 - Budsjettskjema 1B
(Budsjettskjema 1A fordelt pr enhet)

	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Politisk virksomhet				
Sum inntekter	-130 890	-130 890	-130 890	-130 890
Sum utgifter	8 715 663	8 715 663	8 715 663	8 715 663
Sum	8 584 773	8 584 773	8 584 773	8 584 773
Rådmannens stab				
Sum inntekter	-11 450 665	-11 450 665	-11 450 665	-11 450 665
Sum utgifter	39 634 104	39 560 380	39 560 380	39 560 380
Sum	28 183 439	28 109 715	28 109 715	28 109 715
Kultur				
Sum inntekter	-3 525 248	-3 525 248	-3 525 248	-3 525 248
Sum utgifter	14 175 599	14 175 599	14 175 599	14 175 599
Sum	10 650 351	10 650 351	10 650 351	10 650 351
Vei og gatelyst				
Sum inntekter	-2 201 339	-2 201 339	-2 201 339	-2 201 339
Sum utgifter	10 136 696	10 136 696	10 136 696	10 136 696
Sum	7 935 357	7 935 357	7 935 357	7 935 357
Bygg-eiendom-Idrett				
Sum inntekter	-7 431 888	-7 518 886	-7 545 049	-7 545 049
Sum utgifter	47 050 413	47 583 697	47 806 665	47 806 665
Sum	39 618 525	40 064 811	40 261 616	40 261 616
Plan utvikling				
Sum inntekter	-12 570 245	-12 570 245	-12 570 245	-12 570 245
Sum utgifter	16 958 264	16 958 264	16 958 264	16 958 264
Sum	4 388 019	4 388 019	4 388 019	4 388 019
Kjøkkendrift				
Sum inntekter	-7 053 536	-7 053 536	-7 053 536	-7 053 536
Sum utgifter	9 805 736	9 805 736	9 805 736	9 805 736
Sum	2 752 200	2 752 200	2 752 200	2 752 200
Skoler				
Sum inntekter	-14 509 797	-14 509 797	-14 509 797	-14 509 797
Sum utgifter	123 974 846	123 974 846	123 974 846	123 974 846
Sum	109 465 049	109 465 049	109 465 049	109 465 049
Barnehager				
Sum inntekter	-6 989 519	-6 829 519	-6 829 519	-6 829 519
Sum utgifter	63 623 255	61 933 951	61 933 951	61 933 951
Sum	56 633 736	55 104 432	55 104 432	55 104 432
Sykehjem				
Sum inntekter	-14 625 865	-13 964 065	-13 964 065	-13 964 065
Sum utgifter	73 895 604	70 872 253	70 872 253	70 872 253

Sum	59 269 739	56 908 188	56 908 188	56 908 188
Hjemmetjenesten				
Sum inntekter	-9 095 227	-11 006 191	-11 006 191	-11 006 191
Sum utgifter	58 159 661	63 548 413	63 548 414	63 548 414
Sum	49 064 434	52 542 222	52 542 223	52 542 223
Helse				
Sum inntekter	-8 153 890	-8 153 890	-8 153 890	-8 153 890
Sum utgifter	42 215 932	42 215 932	42 215 932	42 215 932
Sum	34 062 042	34 062 042	34 062 042	34 062 042
Samhandling				
Sum inntekter	-41 079	-41 079	-41 079	-41 079
Sum utgifter	15 410 520	15 410 520	15 410 520	15 410 520
Sum	15 369 441	15 369 441	15 369 441	15 369 441
Miljø- og habiliteringstjenesten				
Sum inntekter	-7 835 747	-7 833 497	-7 822 122	-7 822 122
Sum utgifter	28 850 234	28 880 908	28 824 033	28 824 033
Sum	21 014 487	21 047 411	21 001 911	21 001 911
NAV				
Sum inntekter	-741 085	-741 085	-741 085	-741 085
Sum utgifter	17 367 610	17 317 610	17 317 610	17 317 610
Sum	16 626 525	16 576 525	16 576 525	16 576 525
Barne- og familieenheten				
Sum inntekter	-3 616 119	-3 616 119	-3 616 119	-3 616 119
Sum utgifter	30 196 995	30 135 557	30 135 557	30 135 557
Sum	26 580 876	26 519 438	26 519 438	26 519 438
Integreringsenhet				
Sum inntekter	-17 024 397	-17 024 397	-17 024 397	-17 024 397
Sum utgifter	17 024 112	17 024 112	17 024 112	17 024 112
Sum	-285	-285	-285	-285
Omstillingsbehov enheter				
Sum inntekter	-2 900 000	-3 900 000	-5 900 000	-16 100 000
Sum utgifter	0	0		0
Sum	-2 900 000	-3 900 000	-5 900 000	-16 100 000
Fellesområder PPT, Fondsforvaltning, div tilskudd				
Sum inntekter	-81 906 644	-81 906 644	-81 906 644	-81 906 644
Sum utgifter	76 073 892	76 073 892	76 073 892	76 073 892
Sum	-5 832 752	-5 832 752	-5 832 752	-5 832 752
Totalt				
Sum inntekter	-211 803 180	-213 977 092	-215 991 880	-226 191 880
Sum utgifter	693 269 136	694 324 029	694 490 123	694 490 123
Sum	481 465 956	480 346 937	478 498 243	468 298 243

Vedlegg 6 - Budsjettskjema 2A

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Investeringer i anleggsmidler	82 058	55 850	73 128
Utlån og forskutteringer	-	-	12 486
Avdrag på lån	-	-	2 299
Avsetninger	-	-	2 520
Årets finansieringsbehov	82 058	55 850	90 433
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	-45 446	-43 680	-72 113
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-1 000	-4 825
Tilskudd til investeringer	-7 200	-	-3 455
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	-	-	-6 067
Andre inntekter			
Sum ekstern finansiering	-52 646	-44 680	-86 460
Overført fra driftsbudsjettet	-14 412	-11 170	-3 273
Bruk av avsetninger	-15 000	-	-700
Sum finansiering	-82 058	-55 850	-90 433
Udekket/udisponert	-	-	

Vedlegg 7 - Budsjettskjema 2B

(Investeringsbudsjettet for pr investering)

Finansieringsbehov investeringer (1000 kr)	Bevilget tidligere	Årsbudsjett	Økonomiplan		
			2013	2014	2015
Område		2013	2014	2015	2016
Skolemateriell	2 000	1 000	-	-	-
IT utstyr	2 960	2 000	800	700	700
Vestmyra skole	35 000	-	-	100 000	240 000
Valnesfjord skole/flerbrukshall	1 000	1 000	25 000	34 000	-
Ventekostnader skolestruktur	-	2 000	2 000	2 000	-
Sulitjelma skole	54 000	27 728	-	-	-
Fotballhall	9 400	1 880	-	-	-
Aksjon skolevei	400	200	200	200	200
Erikstad kirkegård	11 000	-	-	-	-
Servicebygg Erikstad kirkegård	2 100	-	-	-	-
Boliger Tareveien	830	2 000	-	-	-
Torggata 16	5 000	26 000	-	-	-
Oppgradering gatelys	1 000	500	500	500	500
Tilrettelegging samh. Reformen	2 200	-	-	-	-
Lastebil	2 300	-	-	-	-
Oppgradering eksisterende eiendomsmasse	4 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Oppgradering maskinpark	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Infrastruktur	20 000	-	-	-	-
Sulitjelma Barnehage	600	500	-	-	-
Skilting	-	150	150	150	100
Kunstgress Finneid	-	900	-	-	-
Heis på sykehjemmet	-	1 200	-	-	-
Utredning samlokalisering tekn.tj.		1 000			
Infrastruktur		-	-	-	-
SUM eks VA	155 790	72 058	32 650	141 550	245 500
Finansiering					
Mva kompensasjon		-14 412	-6 530	-28 310	-49 100
Bruk av investeringsfond		-15 000	-15 000		
Investeringstilskudd husbanken		-7 200			
Annen finansiering					
Nye lån eks VA		35 446	11 120	113 240	196 400
Sum finansiering	-	-1 165	-10 410	84 930	147 300
Investeringer VA					
		2013	2014	2015	2016
Vann		7 000	7 000	7 000	7 000
Avløp		3 000	3 000	3 000	3 000
Avløp - fullrenseanlegg Østerkløft		5 000			
Sum VA investeringer		15 000	10 000	10 000	10 000
Nye VA lån		-15 000	-10 000	-10 000	-10 000

Vedlegg 8 - Hovedoversikt investeringer

Linjenavn	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Salg av driftsmidler og fast eiendom		1 000 000	4 824 864
Andre salgsinntekter			
Overføringer med krav til motytelse			931 000
Statlige overføringer	7 200 000		3 455 000
Andre overføringer			
Renteinntekter, utbytte og eieruttak			
SUM INNTEKTER (L)	7 200 000	1 000 000	9 210 864
Lønnsutgifter			2 904 618
Sosiale utgifter			6 482
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	82 058 000	55 850 000	61 667 277
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod			
Overføringer			8 590 017
Renteutg, provisjoner og andre finansutg			
Fordelte utgifter			-40 000
SUM UTGIFTER (M)	82 058 000	55 850 000	73 128 394
Avdragsutgifter			2 299 223
Utlån			11 177 598
Kjøp av aksjer og andeler			1 307 964
Dekning tidligere års udekket			
Avsetning til ubundne investeringsfond			2 520 303
Avsetninger til bundne fond			
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	-	-	17 305 088
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	74 858 000	54 850 000	81 222 619
Bruk av lån	45 446 000	43 680 000	72 113 473
Mottatte avdrag på utlån			5 136 069
Salg av aksjer og andeler			
Bruk av tidligere års overskudd			
Overføringer fra driftsregnskapet	14 412 000	11 170 000	3 273 076
Bruk av disposisjonsfond			
Bruk av ubundne investeringsfond	15 000 000		700 000
Bruk av bundne fond			
SUM FINANSIERING (R)	74 858 000	54 850 000	81 222 619
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	-	-	-

Vedlegg 9 - Budsjett Fauna KF

Budsjett FAUNA				
		Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2011	2012	2013
Art	(2): 10			
1010	Fast lønn	825 000	1 100 000	1 200 000
1032	Engasjementstillinger	515 000	600 000	1 100 000
1050	Honorar			
1080	Godtgjørelse styre/bedr.forsamling	125 000	125 000	125 000
1090	*Pensjoner			
1092	Gruppelivsforsikring oppg.pl	6 000	50 000	100 000
1096	Pensjonspremie KLP	160 000	170 000	220 000
1099	Arbeidsgiveravgift	70 000	120 000	170 000
	Sum art (2): 10	1 701 000	2 165 000	2 915 000
Art	(2): 11			
1100	Kontormateriell	5 500	7 000	10 000
1101	Aviser og tidsskrifter	4 500	5 000	15 000
1115	Matvarer			
1116	Beverting og representasjon	15 000	20 000	20 000
1122	Velferdstiltak og gaver ansatte	4 000	5 000	5 000
1128	Oppholdsutgifter - ikke oppg. pl.	2 000	3 000	3 000
1129	Annet forbruksmateriell/råvarer	21 200	25 000	25 000
1130	Telefonutgifter	18 000	25 000	30 000
1131	Porto og frakt	3 000	4 000	6 000
1132	Datakommunikasjon	5 000	10 000	10 000
1133	Bankgebyr	500	2 000	2 000
1140	Annonse, reklame, informasjon	90 000	100 000	100 000
1141	Informasjonsmateriell	5 000	10 000	19 000
1143	Representasjon, blomster mm	5 000	5 000	5 000
1150	Møter, opplæring, kurs, stipend	25 000	30 000	30 000
1160	Kost, opphold, reiseutgifter pl	10 000	15 000	20 000
1161	Kilometergodtgjørelse	12 000	20 000	25 000
1163	Fri telefon pl.	5 000	15 000	25 000
1170	Transport/parkering	5 000	5 000	5 000
1171	Billetter (ikke oppgavepl reiseutgifter)	25 000	25 000	50 000
1180	Strøm	17 000	20 000	20 000
1186	Forsikring av bygning, anlegg og utstyr	3 100	3 000	4 000
1190	Husleie, leie av lokaler	135 000	160 000	190 000
1195	Avgifter, gebyrer, lisenser m.v.	15 000	20 000	20 000
	Sum art (2): 11	430 800	534 000	639 000

Art	(2): 12			
1200	Inventar og utstyr	20 000	30 000	30 000
1201	Kjøp av EDB inkl programvare	10 000	25 000	25 000
1220	Leie av driftsmidler			
1230	Vedlikehold og byggtjenester	10 000	10 000	10 000
1240	Serviceavtaler	6 000	6 000	11 000
1260	Renhold	22 000	30 000	30 000
1270	Konsulenttjenester	100 000	100 000	100 000
1272	Regnskapshonorar	50 000	60 000	70 000
1273	Revisjonshonorar	25 000	30 000	30 000
1274	Sekretærtjenester	10 000	10 000	10 000
	Sum art (2): 12	253 000	301 000	316 000
Art	(2): 14			
1429	Mva.kompensasjon drift	200 000	200 000	0
1450	Overføring til kommuner eller kommunale enheter			
1470	Overføringer til andre			
	Sum art (2): 14	200 000	200 000	0
Art	(2): 15			
1506	Gebyrer og morarenter			
1530	Dekning av tidligere års merforbruk			
1540	Avsetning er til disposisjonsfond	-		
1580	Regnskapsmessig mindreforbruk			
1590	Avskrivninger			
	Sum art (2): 15	0	0	0
Art	(2): 17			
1710	Refusjon sykkelønn			
	Sum art (2): 17	0	0	0
	Sum utgifter	2 584 800	3 200 000	3 870 000
Art	(2): 16			
1620	Husleie - inntekt - avgiftsfri			
1621	Renhold - inntekt - avgiftsfri			
1622	Strøm - inntekt - avgiftsfri			
1623	Leie av utstyr - inntekt - avgiftsfri			
1624	Diverse inntekter - avgiftsfri			
	Sum art (2): 16	0	0	0
Art	(2): 17			
1701	Refusjon fra arbeidsmarkedsetaten			
1728	Ref. mva.komp. påløpt i invest.regnskapet			
1729	Ref. mva.komp. påløpt i driftsregnskapet	200 000	200 000	270 000

1730	Refusjoner fra fylkeskommuner			
1731	PROSJEKTMIDLER FRA FYLKESKOMMUNER	100 000	100 000	500 000
1750	Refusjoner fra kommuner			
1771	PROSJEKTMIDLER FRA ANDRE	300 000	200 000	300 000
1780	Refusjon fra egen kommune			
1781	PROSJEKTMIDLER FRA EGEN KOMMUNE	200 000	400 000	400 000
	Sum art (2): 17	800 000	900 000	1 470 000
Art	(2): 18			
1880	Overføring fra egen kommune	1 600 000	2 300 000	2 400 000
	Sum art (2): 18	1 600 000	2 300 000	2 400 000
Art	(2): 19			
1900	Renteinntekter			
1930	Bruk av tidligere års mindreforbruk			
1940	Disposisjonsfondet	200000		
1990	Motpost avskrivninger			
	Sum art (2): 19	200 000	0	0
	Sum inntekter	2 600 000	3 200 000	3 870 000
	TOTALT	15 200	0	0

Budsjettkommentar fra Utdanningsforbundet Fauske

Det sies fra administrasjonens side at skolekostnadene i Fauske er altfor høye. Vi vet at de ulike skolene i Fauske driftes med ulike kostnader for samme tilbud. Det er ikke gjort grep i forhold til å sjekke ut hva vi kan gjøre med gjeldende skolestruktur, for å få et mer ensartet kostnadsbilde, slik at vi kan si hva det koster å drive skole i Fauske. Det skal være mulig å kartlegge dette og på den måten kunne si noe om hvordan skolen skal drives. Hva skal ITkostnaden, elevkostnaden og lærertettheten være i Fauske kommune? Før vi gjør noe med dette, er det ikke mulig å si noe om vi har for høy eller for lav kostnad med dagens skolestruktur i Fauske. Det er så langt ikke fremlagt dokumentasjon som gir et bilde av driftssituasjonen i Fauske og sier noe om hva som er mulig å justere. Man har således heller ikke gjort grep for å optimalisere den strukturen vi har og vet ikke hvordan vi kan drifte dagens struktur på en kostnadseffektiv måte. Vi får ikke maksimalisert kvalitetsutnyttelsen fra den innsatsen som gjøres i dag.

Skoleinvesteringene i Fauske kommune er av en slik art at det kan medføre merkostnader på titalls millioner i en 30-årsperiode. Hvordan skal dette gjøre at skolekostnadene går ned? Det er ikke noe annet å gjøre sies det. Vi ser det på en annen måte. Det er bare å starte med byggingen av Vestmyra ungdomsskole og sette resten på vent. Vi er nå i ferd med å fullføre Sulitjelma skole og den må forventes ferdigstilt innen rimelig tid, vanlig byggetid er ca. 1,5 år, slik at her må vel ventes overlevering i løpet av neste skoleår. De øvrige grep som er meget omstridt, bør avventes til vi vet noe kvalifisert om kostnader eller kvalitet. Dette er ikke et argument for eller mot storskole, men før bestemmende ansvarspersoner kan si noe om investeringskostnadene og kvalitetsforbedringer vil det være direkte uforsvarlig og bare begi seg i kast med investeringene uten og vite hva konsekvensene blir. Fauske kommune vil havne i et økonomisk uføre som kan få drastiske konsekvenser, vi må kutte i tjenestene på en dramatisk måte. Dersom noe slikt skjedde innenfor privat sektor, ville noen blitt stilt til ansvar for slike handlinger på en helt annen måte en det vi risikerer innenfor det offentlige. Det eneste som Utdanningsforbundet vil si med sikkerhet er at ungdomsskolen må bygges nå, her er det presserende behov og det må starte umiddelbart. Det har ingen som helst innvirkning på senere grep i forhold til stor eller middelsstor skole, siden de ulike avdelingene i en stor skole må bygges separat uansett. Dersom en velger å bruke en eventuell utsettelse av storskolen også til en utsettelse av ungdomsskolen, viser det bare uvilje og bruker da maktmidlet «å skyldte på andre», en meget ufin hersketeknikk, til å utsette bygging. Nå er det på tide å vise ansvar å iverksettingsevne, vi har behov for en handlingskraftig administrasjon og politikere som ikke utsetter, men legger makt bak de vedtak som gjøres og kreve å etterspørre at deres politikk blir effektivt.

PPT utfører en tjeneste som kommunene er pålagt å ha. Dette er en høykompetansetjeneste og for å gjøre disse tjenestene effektive, samarbeider vi med nabokommunene. Dette gjør at vi bærer frukter av å være vertskommune for et relativt stort PP-kontor, med meget høyt kvalifisert personell. Vi har et oppadgående kontor med relativt mange stillinger. Når vi nå foreslår å gå bort fra dette, uten å si noe om hvilken tjeneste vi skal ha videre i framtiden, er det noe Utdanningsforbundet Fauske ikke kan være med på. Fjerning av det lovbestemte sakkyndighetsvurderingsnivået (PPT) uten å etablere noe i stedet, er Utdanningsforbundet sterkt uenig i. Det å etablere et par stillinger i Fauske som ev. skulle utføre denne tjenesten for skolene og barnehagen, vil bli en drastisk kvalitetssenkning av den

sakkyndige instans for skole og barnehage. PPT utfører en ekstremt god tjeneste i Fauske. De gjør til punkt og prikke hva vi som oppdragsgiver ber dem om å gjøre. Når vi i etterkant kommer og klager på leveransen, bør vi heller gå i oss selv å se på bestillingen. Det er nemlig vi som ber dem gjøre det vi kritiserer dem for. Dersom vi ikke tar ansvar for våre egne handlinger, er det heller noen i ledelsessjiktet som bør se på hva vi holder på med. Det går ikke an å komme med en bestilling, for så i neste omgang klage på at vi får det vi har bestilt.

Det hadde vært interessant å se litt på hvordan rådmannen disponerer sine midler i forhold til sin stab. Rådmannens stab har økt betydelig siste år og det har i tillegg påløpt – advokatkostnader – konsulentkostnader. Hvordan har denne utviklingen vært siste år? Vi vil ha dette lagt fram tydelig slik at vi kan gjøre vurderinger på om dette er riktig vei.

Det har blitt tilsatt en del personer i høyere stillinger i kommunen, med et lønnsnivå som er betydelig høyere enn det som har vært vanlig i Fauske kommune – etter vår kjennskap er det heller ikke vanlig i andre kommuner. Er dette en utvikling som er ønsket? Det vises som en helt klar strategi at lønnsnivået på toppledernivået i Fauske øker, samtidig som det snakkes om moderasjon på det laveste nivå.

Utdanningsforbundet Fauske er helt klart med på å få kontroll med og bukt med et eventuelt økonomisk merforbruk i Fauske, men det er noe som må ses på i alle nivå. Samtidig må vi gå tilstrekkelig analytisk til verks i forhold til å få et korrekt bilde på drift ut, fra evner og behov. Vi skal ikke bruke mer penger enn det vi har men samtidig skal vi bruke de pengene vi har. Vi skal ikke «leve over evne» men heller ikke «spare oss til fant». Det er ikke uten grunn at dette er kjente ordtak.

Med vennlig hilsen

Øystein Gangstøe
Lokallagsleder Utdanningsforbundet Fauske

FAGFORBUNDET

Avd. 158
8201 Fauske

15.02.2012

Rådmann
Her

BUDSJETTKOMMENTARER

Det er vanskelig å komme med gode og konstruktive tilbakemeldinger på budsjettet til Fauske kommune på få dager og da spesielt når en ikke har et detaljert budsjett å forholde seg til, med både utgifter og inntekter for 2013 – basert ut fra den enkelte enhet. Fagforbundet mener det er beklagelig at de tillitsvalgte ikke har fått vært mer delaktig i prosessen med å lage et godt budsjett for Fauske kommune. De kommentarer vi nå kommer med – gjør vi ut fra det som fremkommer ut av de dokument vi har fått fra Rådmann og vi må derfor ta forbehold om at de er fullstendige og vi har forstått dem riktig.

Fauske kommune, på lik linje med alle kommuner skal jobbe ut fra samhandlingsreformens klare intensjoner; « *Fremme helse og forebygge sykdom. Gi helhetlige og sammenhengende tjenester, nær der folk bor – i kommunene* » Kommunene har plikt til å forebygge sykdom og tenke helse på tvers av sektorer. Det er et kommunalt ansvar for folkehelsearbeid og miljørettet helsevern – dette er skjerpet i hht ny lov. Det er helse i alt som gjøres: Kommunen skal bruke alle sine virkemidler og sektorer til å fremme folkehelse som: Eier av virksomheter og eiendommer – som arbeidsgiver og myndighet. Planmyndighet og regulering av arealer mv. Vi skal være en lokal utviklingsaktør (kultur, næring mv) Samt en tjenesteyter i forhold til helse, skole og tekniske etater. Det er ikke slik at samhandlingsreformen bare omfatter helsesektoren – faktisk er de andre sektorene også omfattet av denne nye reformen. Dr. Peter Hjort var en norsk nestor innenfor folkehelse. Han sa at bare 10 % av det som bidrar til økt helse er det helsesektoren som står for, de resterende 90 % handler om andre ting: oppvekstmiljø, skole, kosthold, aktiviteter og sosiale arrangementer, strødde gangveier og gode opplevelser er blant de andre tingene.

Hvis man tar samhandlingsreformen og folkehelsebrillene på når man ser på Rådmanns budsjettforslag – blir en noe forbaust over de valg som her skal tas.

- Vi ser at Rådmann setter av en million til Folkehelsearbeid uten at dette er konkretisert mer enn at vi fortsatt skal ha fokus på dette og satse på barn og unge. Vi er allerede en folkehelsekommune – der alle trives – og da må vi ha mål og planer som er godt forankret tvers av sektorene. Folkehelse er som før skrevet altomfattende. Det vi legger ned i folkehelsearbeid i dag – vil vi om 20 til 30 år høste goder av. Fagforbundet oppfordrer derfor både Rådmann og politikere, sett ut fra samhandlingsreformens intensjon å videreføre tilbudet om gratis leie av lokaler til barn og ungdom. Er det noe som fremmer Fauske positivt i media – er det alle de flotte idrettsprestasjonene våre barn og unge får til. Vi er verdensmestere i dans, er god på ski og andre grener. Dette skaper stolthet og samhørighet blant innbyggerne og det igjen er faktisk folkehelse! Mye av de prestasjoner som er oppnådd er takket være engasjerte foreldre og gunstige treningsforhold. Det å gå bort fra ett tilbud som

har gitt så gode resultater blir for oss utenkelig. I tillegg mener vi at det er god folkehelse å la barn og unge ha sin lokale ungdomsklubb i nærheten – slik som i Valnesfjord. Det bør være slik at det ikke bare er barn av resurssterke foreldre som i fremtiden kan besøke ungdomsklubben – men også barn av alle foreldre skal ha den muligheten. En ungdomsklubb kan drive med god og forebyggende folkehelse som igjen gir mange fordeler for barn og unge videre i livet.

I tillegg til at Fauske kommune stadig får flere eldre, ser vi at Rådmann oppfatter at det er en trend at vi stadig får flere og yngre demente. – Hvorfor er det slik, må vi spørre oss. Hva kan vi, som kommune, gjøre for å snu denne trenden? Vi ser at Rådmann foreslår boliger og dag/avlastningstilbud og styrket hjemmetjeneste. Det er veldig bra. Men hvordan mener Rådmann at vi skal få dette til når hjemmetjenesten skal kutte med ca. 3.8 mill?

Fauske kommune må tenke andre tanker enn hva som gjøres i dag. Vi må få de ansatte med på lag og se på hvordan skal vi jobbe i fremtiden. Tidlig intervensjon må være målet. Det betyr at en på et så tidlig tidspunkt som mulig identifiserer og starter håndteringen av et mulig helseproblem, slik at problemet forsvinner eller blir minimalisert med en svært liten innsats. Vi vet at i dag koster en sykehjemsplass om lag 1.2 mill pr. plass pr. år. Hjemmetjenester koster mye mindre. Med å utsette en innleggelse av en person i ett år – har Fauske kommune «tjent» om lag en million pr. bruker. Fagforbundet ønsker at vår kommune snur pengestrømmen slik at vi går fra å drive behandling av et helseproblem til å forebygge at de oppstår. I en slik omleggingsfase vil det nødvendigvis koste noen kroner mer, før en ser resultatet og kan redusere kostnadene. Erfaringer gjort i Saltdal kommune f.eks. viser at en times trim i uken for de eldre som fortsatt er hjemmeboende gir en kostnadsbesparelse på 50 000,- i halvåret – med at de eldre får bedre fysisk og psykisk helse – som igjen gir mindre behov for helsetjenester. I en annen kommune lengre sør i landet, ga de alle eldre en bønne med sand på vinteren, slik at de kunne strø sin egen veg og dermed forhindre fall og lårhalsbrudd. Dette førte til besparelser for kommunen – da ett lårhalsbrudd koster om lag 800 000,-. Det er disse eksemplene og gode tiltakene vi må se på og sammen gå inn for skal være gjeldene for oss. Vi må tenke langsiktig og være tro mot målet. Selvfølgelig vil det på et eller annet tidspunkt komme dit hen at sykehjemsplass blir det riktige alternativet for enkeltindividet, og da skal kommunen gi vedkommende dette tilbud. Men vi må lage den tjenestetrappen som Helse og Omsorgsplanen vår omtaler. Fagforbundet mener at mye handler om holdningsskapende arbeid og det koster ikke penger. Vi må starte omleggingen av Helse og Omsorg og da må Fauske kommune ta i bruk hele organisasjonen, hver enkelt ansatt og deres kompetanse i å utvikle tjenestene til det beste for innbyggerne. Dette er det våre medlemmer er gode på, bare de får mulighetene til det. Med å bruke rett kompetanse til rett tid vil samhandling på tvers av sektorene gi store innsparingsmuligheter.

- Selv om det ikke finnes noen studier som tilsier at storskole er å foretrekke fremfor små enheter rent kvalitetsmessig og ikke minst mer helsefremmende for barna - i tillegg til at en ikke vil komme ut bedre økonomisk – velger en å gå for en løsning som få av våre innbyggere ser på som positivt. Selv Rådmann mener at dette vil føre til ytterligere press på den økonomiske driftssituasjon for fremtiden – da vi må ta opp ytterligere lån for å finansiere ett stort nybygg. Fagforbundet mener derfor at dette er feil bruk av felleskapets midler og mener at Fauske kommune med fordel kan drifte

de skolene vi har i dag – da dette ikke kan dokumenteres koster mer enn en storskole vil gjøre. Med bedre samhandling på tvers av etatene kan en styrke de skolene vi har, satse på barna med å gi de trygge og gode læringsmiljøer, der den enkelte blir sett og hørt ut fra sitt ståsted. Vi er vertskommune for det interkommunale PPT – tjenesten, som gir oss en kvalifisert og kunnskapsrik arbeidsstokk. Med og fortsatt la denne tjenesten bestå og utvikle den videre – kan PPT være den kunnskapsarenaen som støtter og hjelper skolene i hverdagen. Det og gå ut av den interkommunale tjenesten – uten at det foreligger noe konkrete tanker om hvordan vi i fremtiden skal drifte denne tjenesten - kan ikke Fagforbundet gi sin støtte til dette.

- Fagforbundet ser ut fra de oversendte dokumenter at det kan se ut som at Rådmannen foreslår å øke antall stillinger i administrasjonen, herunder:
  - To kommunalsjefer, kommunikasjonsrådgiver, nok en prosjektstilling og en planlegger – samtidig som vi skal trekke ned utgiftene til drift generelt – kan ikke Fagforbundet se at dette er den beste bruk av fellesskapets penger.
  - Fagforbundet er av den oppfatning at Fauske kommune nå må revurdere og evaluere de strukturene vi har i dag. Hvordan har det fungert frem til nå og hva skal til for å få tjenestene så optimale som mulig? Det er sjelden slik at flere ledernivå gjør tjenestene mer effektiv og kostnadsbesparende. Det er hvordan vi utformer tjenesten og hvilke grep vi gjør som får tjenestetilbudet til å bli optimalisert. Fagforbundet vet av erfaringer gjort av andre kommuner – så er det når organisasjonen går sammen og når involveringen av alle ansatte skjer - at vi når lengst. Riktig bruk av den kompetansen vi besitter er i seg selv kostnadsreducerende. Fauske kommune må gjerne satse på god kommunikasjon både i sosiale medier og i lokalavisene for å sikre god samhandling med innbyggerne – men i stedet for å øke bemanningen ytterligere, med en kommunikasjonsrådgiver, så kan man se innenfor egne rekker for å løse dette. Fagforbundet mener at Rådmann og Ordfører behersker mediene fint selv. En kommune med «bare» 10 000 innbyggere må tenke kreativt for å finne gode løsninger innenfor egen organisasjon. Med dette forstår sikkert Rådmann og politikerne i Fauske at Fagforbundet ikke ønsker å øke administrasjonen ytterligere – men heller se på mulighetene til å løse dette med de resurser vi allerede har. Samhandling, felles mål og gode tjenester får en kun når alle trekker i samme retning – det være seg politikk, administrasjon og ansatte. Å skape gode og effektive tjenester skjer ikke med å øke stillingene på øverste nivå. Det skjer med at det er god samhandling i hele organisasjonen.

Slik Fagforbundet ser det foreslår Rådmann de største innsparinger/reduksjoner skal skje innenfor områdene:

- Kultur med ca. kr 0,7 mill
- Bygg eiendom idrett med ca. kr 1mill
- Skoler med ca. kr 0, 4 mill
- Barnehager med ca. kr. 1,3 mill
- Hjemmetjenesten med ca. kr. 3,8 mill
- Barnevernstiltak med ca. kr. 1mill
- Dette er kjerneområder for de viktigste tjenestene som en kommune skal gi sine innbyggere. Vi må som før skrevet tenke nytt. En videre nedbygging på disse områder vil resultere i et dårligere tilbud til både barn og ungdom og eldreomsorgen.

Med å beholde og ikke øke bemanningen i administrasjonen og gjøre tiltak slik Fagforbundet skisserer – kan vi drifte slik vi gjør i dag, da vi «sparer» utgifter vi ville ha fått med de nyopprettede stillingene.

- Interkommunalt Samarbeid.
  - Fagforbundet støtter Rådmann i å øke interkommunalt samarbeid med tanke på legevaktjenester, jordmortjenester mm.
- Bemanningsprosjektet innenfor Pleie og Omsorg
  - Fagforbundet er positiv til det prosjekt som nå pågår innenfor pleie og omsorg – og vil følge nøye med hvordan dette oppfattes ute hos medlemmene.
- Til slutt stiller Fagforbundet seg spørrende til hvorfor Sagatun skal være stengt i 2013. Sett ut fra et folkehelseperspektiv er det viktig at beboerne i Sulitjelma får ha sine tjenester i sitt nærmiljø.

Fagforbundet håper at med de innspill vi er kommet med at både Rådmann og politikere ser at det er mange veier som fører frem til samme mål. Det er viktig at alle ser at det ligger store muligheter allerede hos oss i dag og at det er viktig og skape engasjement og forståelse i alle ledd i kommunen. Det er viktig og riktig og se på samhandlingsreformen som den reform som kan hjelpe til med samhandling på tvers av sektorene. Folkehelse og riktig fokus blir viktig for å kunne imøtekomme alle de krav en kommune skal takle i fremtiden.

Med vennlig hilsen

Linda Salemonsens
HTV Fagforbundet

Merethe Kristoffersen
HTV Fagforbundet